

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY PODGÓRZYN

SYNTEZA

Wypis i wyrys ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” uchwalonego Uchwałą nr XLII/417/2002 Rady Gminy Podgórzyn z dnia 28 września 2002r

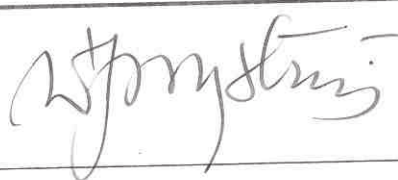
Jelenia Góra - 1999 / 2000

Etap III :

SYNTEZA - Pełny tekst

=====

Wersja nr2 - skorygowana

Autor	Podpis
Główny Projektant: mgr inż. arch. Wiktor Prystrom Uprawnienia nr 298/88 z dn. 12.02.1988 r.	
Projektanci: inż. Andrzej Łomnicki stud. arch. Piotr Musiał	

Materiały Etapu III projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Podgórzyn” składają się z następujących części:

Część Tekstowa SYNTEZA - Pełny Tekst - /wersja robocza/

Część Graficzna

Rysunek nr 1 - „Kierunki zagospodarowania - wersja robocza”

Plansza zbiorcza na mapie w skali 1:10 000

1. <u>Wprowadzenie</u>	
1.1 Podstawy prawne niniejszego opracowania	5
1.2 Zadania - cele studium i uczestnicy procesu sporządzania studium	6
2. <u>Ogólna charakterystyka obszaru, ogólne uwarunkowania i kierunki</u>	
2.1 Informacje podstawowe o Gminie	7
2.2 Podstawowe wielkości programowe	8
2.3 Informacje, wnioski i postulaty, urzędów i organizacji zewnętrznych	9
2.4 Uwarunkowania i kierunki wynikające z opracowań ponadlokalnych	9
2.5 Uwarunkowania i kierunki wynikające z przeprowadzonych badań ankietowych i opracowywanej „Strategii”	15
2.6 Uwarunkowania - specjalizacja funkcjonalna	15
3. <u>Uwarunkowania i kierunki ochrony przyrody</u>	
3.1 Fizjografia	
3.1.1 Położenie geograficzne, rzeźba terenu	17
3.1.2 Budowa geologiczna, złoża kopalin	18
3.1.3 Klimat	19
3.1.4 Warunki wodne	19
3.1.5 Zagrożenia powodziowe	21
3.1.6 Szata roślinna i świat zwierzęcy	21
3.2 Ochrona przyrody - uwarunkowania	
3.2.1 Uwarunkowania ogólne i działania proekologiczne	22
3.2.2 G.Z.W.P. nr 344 „Karkonosze”	23
3.2.3 Zlewnia zbiornika „Sosnówka”	25
3.3 Kierunki ochrony przyrody	
3.3.1 Obszary projektowane do objęcia ochroną przyrody	27
3.3.2 Obiekty projektowane do objęcia ochroną jako pomniki przyrody	28
3.3.3 Kierunki ochrony czystości powietrza	32
3.3.4 Kierunki ochrony środowiska wodnego	33
3.3.5 Kierunki ochrony złóż kopalin	35
3.3.6 Aspekty prawne ochrony przyrody na terenie Gminy	36
3.3.7 Działania dokumentacyjne	39
4. <u>Uwarunkowania antropogeniczne i kierunki rozwoju</u>	
4.1 Sfera społeczno - gospodarcza, uwarunkowania	
4.1.1 Demografia i potencjał intelektualny	40
4.1.2 Mieszkalnictwo	40
4.1.3 Przemysł, usługi i rynek pracy	41

	4
4.1.4 Usługi turystyczne	43
4.1.5 Rolnictwo i leśnictwo	45
4.1.6 Inwestycje gminne	48
4.2 Kierunki rozwoju społeczno - gospodarczego	
4.2.1 Założenia ogólne rozwoju zagospodarowania	49
4.2.2 Kierunki rozwoju mieszkalnictwa	49
4.2.3 Kierunki rozwoju usług, rynek pracy	50
4.2.4 Kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa	51
4.3 Środowisko kulturowe	
4.3.1 Istniejące uwarunkowania	52
4.3.2 Kierunki zagospodarowania	53
4.4 Uwarunkowania i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	
4.4.1 Ujęcia wody i zaopatrzenie w wodę	54
4.4.2 Ochrona przed powodzią	56
4.4.3 Gospodarka ściekowa	56
4.4.4 Zaopatrzenie w energię elektryczną	58
4.4.5 Zaopatrzenie w gaz	58
4.4.6 Telekomunikacja	59
4.4.7 Gospodarka odpadami	59
4.4.8 Komunikacja - stan istniejący i uwarunkowania.	60
4.4.8.1 Sieć dróg	60
4.4.8.2 Kolej	62
4.4.8.3 Komunikacja turystyczna	62
4.4.9 Komunikacja - kierunki rozwoju	63
4.4.10 Zbiornik „Sosnówka” w budowie.	65
4.5 Infrastruktura techniczna - Miejscowości - stan istniejący i kierunki rozwoju	67
5. <u>Zbiórca opis uwarunkowań, zasad i kierunków zagospodarowania</u>	
5.1 Uwarunkowania pozytywne rozwoju	73
5.2 Uwarunkowania negatywne rozwoju	74
5.3 Projektowana struktura funkcjonalno przestrzenna - przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów	75
5.4 Obszary wskazane do objęcia planami miejscowymi	79
5.5 Wnioski do opracowań i programów ponadlokalnych	81
5.5.1 Wnioski do programów zadań rządowych, planu zagospodarowania przestrzennego i strategii rozwoju województwa Dolnośląskiego	
5.5.2 Wnioski do studiów i planów Gmin sąsiadujących i Powiatu Ziemskiego	82
5.6 Legenda rysunku Studium „Synteza”.	83

1. Wprowadzenie

1.1 Podstawy prawne niniejszego opracowania

Formalnymi - bezpośrednimi aktami prawnymi, w oparciu o które jest opracowywane niniejsze Studium, są :

- ⇒ Uchwała Rady Gminy Podgórzyń z dnia 26 lutego 1999 roku nr V/43/99 w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,
- ⇒ Umowa z dnia 10 sierpnia 1999 roku zawarta pomiędzy Zamawiającym - Gminą Podgórzyń reprezentowaną przez Zarząd Gminy, a Wykonawcą Ośrodkiem Informacji i Konsultacji Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa „Ekoprojekt” w Jeleniej Górze.

Aktem prawnym zobowiązującym do wykonania niniejszego Studium oraz regulującym podstawowy zakres i cele studium jest Ustawa z dnia 07 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (jednolity tekst zawarty jest w Dz. U. nr 15 poz. 139 z 1999 roku). Charakter studium określają w szczególności art.4 ust.1 i art.6 tej Ustawy.

Do poszczególnych obszarów i zagadnień planowania przestrzennego ma zastosowanie i należy uwzględniać szereg różnych innych ustaw jak:

- ⇒ o samorządzie gminnym,
- ⇒ o gospodarce nieruchomościami,
- ⇒ o ochronie przyrody,
- ⇒ o ochronie i kształtowaniu środowiska,
- ⇒ o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- ⇒ prawo wodne
- ⇒ prawo drogowe

a także cały szereg rozporządzeń i przepisów szczegółowych.

Przy projektowaniu studium należało także uwzględniać przepisy i wymagania wynikające z innych aktów prawnych i planów, z których najważniejsze to :

- ⇒ Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK),
- ⇒ Programy Naczelnych i Centralnych Organów Administracji Państwowej (O A P),
- ⇒ Studium Zagospodarowania Przestrzennego Województwa (SZPW),
- ⇒ Plany Ochrony Parków Narodowych,
- ⇒ Programy Wojewódzkie,
- ⇒ Przepisy Wojewódzkie.

Tom II części tekstowej Etapu II Studium zawiera między innymi wykaz ważniejszych aktów prawnych obowiązujących przy projektowaniu przestrzennym.

W/g aktualnego stanu KPZK i SZPW nie są jeszcze opracowane.

W opracowaniu uwzględnione zostały także ustalenia, wnioski i postulaty z przeprowadzonych prezentacji i konsultacji z Zarządem i Komisją Rozwoju Rady Gminy Podgórzyń.

1.2 Zadania - cele studium i uczestnicy procesu sporządzania studium.

Studium jest jedynym opracowaniem sporządzanym obowiązkowo dla całego obszaru gminy. Nie stanowi ono przepisu prawa miejscowego, a jedynie dokument planistyczny określający między innymi politykę przestrzenną dla obszaru gminy.

Celem studium jest koordynacja działalności w zakresie gospodarki przestrzennej w zakresie :

- ⇒ tworzenia warunków dla prawidłowego gospodarowania zasobami przyrodniczymi, kulturowymi i infrastrukturą na terenie gminy, celem zapewnienia jej zrównoważonego rozwoju,
 - ⇒ sporządzania planów miejscowych / w/g wymogów art.13 ustawy o zagosp. przestrz./,
 - ⇒ planowania inwestycji z zakresu zadań własnych gminy i inwestycji komercyjnych oraz ich wzajemną koordynację,
 - ⇒ tworzenie warunków dla rozwoju i poszerzenia rynku pracy,
 - ⇒ polityki gospodarki nieruchomościami,
 - ⇒ podwyższenia turystycznej i uzdrowiskowej atrakcyjności gminy,
- a przede wszystkim podniesienia standardu życia i zamieszkania lokalnej społeczności.

Zadaniami studium są także :

- ⇒ poprawa powiązań komunikacyjnych,
- ⇒ pełne wyposażenie terenu gminy (także obszarów peryferyjnych) w sprawnie działającą infrastrukturę techniczną,
- ⇒ zintensyfikowanie działań proekologicznych,
- ⇒ podwyższenie walorów krajobrazowych gminy.

Uczestnikami procesu sporządzania studium są :

- ⇒ Zarząd Gminy - jako organ sporządzający studium,
- ⇒ Rada Gminy - podejmuje uchwałę o przystąpieniu do opracowania studium i uczestniczy w procesie sporządzania,
- ⇒ Wojewoda - dokonuje kontroli przestrzegania prawa przez samorząd oraz zgodności planów miejscowych z zadaniami wpisanymi do wojewódzkiego rejestru,
- ⇒ Zespół projektantów - sporządza opracowanie studium i odpowiada za merytoryczną prawidłowość rozwiązań,
- ⇒ Organy upoważnione do opiniowania studium - wskazane przepisami ustawy,
- ⇒ Sąsiednie gminy i powiat - w zakresie problemów stykowych,
- ⇒ Społeczność lokalna - może i powinna uczestniczyć w procesie sporządzania. Celem zapoznania się ze stanowiskiem społeczności lokalnej została rozesłana ankieta.

W przypadku zmiany istotnych uwarunkowań lub dokonania istotnych odstępstw od ustaleń tego Studium, należy dokonać jego aktualizacji. Celowe jest wykonywanie oceny aktualności Studium co około dwa lata.

2. Ogólna charakterystyka obszaru, ogólne uwarunkowania i kierunki zagospodarowania

2.1 Informacje podstawowe o gminie - ogólna charakterystyka.

Gmina Podgórzyn jest gminą wiejską należącą administracyjnie do Powiatu Ziemskiego Jeleniogórskiego w Województwie Dolnośląskim.

Według podziału Kraju na makroregiony gmina należy do Makroregionu Południowo - Zachodniego w Rejonie Funkcjonalnym VI przemysłowo - turystycznym, na pograniczu z Regionem III rolniczo - przemysłowym.

Gmina reprezentuje Region C o funkcjach pozarolniczych oraz dobrych warunkach rozwoju.

Jest typem gminy uprzemysłowionej, urbanizującej się i zagospodarowanej turystycznie, którą charakteryzuje :

- ⇒ bardzo wysoka wartość środowiska przyrodniczego,
- ⇒ przeciętne oddziaływanie człowieka na środowisko przyrodnicze,
- ⇒ niska jakość gleb,
- ⇒ zrównoważony rozwój demograficzny,
- ⇒ stosunkowo wysoki poziom usług socjalnych i zasobów mieszkaniowych,
- ⇒ średni poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną,
- ⇒ w stosunku do innych gmin - wysoki poziom zasobów finansowych,
- ⇒ średni poziom przedsiębiorczości społeczności lokalnej,
- ⇒ ekstensywne rolnictwo,
- ⇒ bardzo dobre warunki do rozwoju funkcji turystyczno - rekreacyjno - uzdrowiskowej.

Powierzchnia gminy wynosi 82,5 km² (8.247 ha) i zamieszkuje ją około 8000 mieszkańców, co daje gęstość zaludnienia 97 osób na 1 km².

Gmina leży na terenach szczególnie korzystnych dla rozwoju turystyki i rekreacji, a jej południowa część wchodzi w obszar Karkonoskiego Parku Narodowego. W części leżącej w Kotlinie Jeleniogórskiej znajduje się zespół stawów hodowlanych o łącznej powierzchni około 106 ha. Połowę obszaru gminy zajmują lasy.

Bezpośrednio Gmina sąsiaduje z :

- Republiką Czeską od południa - / gmina Špindlerův Mlýn /,
- Jelenią Górą od zachodu i północy, 95.000 mieszkańców,
- Gminą Mysłakowice od wschodu, 10.200 mieszkańców,
- Kowarami od wschodu, 12.900 mieszkańców,
- Karpaczem od południa, 5.600 mieszkańców.

Nasycenie terenu gminy infrastrukturą społeczną znacznie przekracza średnie powiatu i województwa. Dostępność do ośrodka gminnego i ośrodków pomocniczych (Miłkowa, Ściegien i Sosnówki) jest bardzo dobra .

Przez obszar gminy przebiega jedna droga wojewódzka nr 366 prowadząca z Piechowic do Jeleniej Góry - Sobieszowa przez Podgórzyńskie do Kowar.

Drogi powiatowe prowadzą w zasadzie do wszystkich miejscowości w gminie. Podział na drogi powiatowe i gminne nie odpowiada klasom dróg i ich komunikacyjnemu znaczeniu.

Przez Miłków przebiega linia kolejowa jednotorowa z Jeleniej Góry do Karpacza - obecnie nieczynna.

Gmina składa się z dziesięciu wsi :

- wieś gminna Podgórzyn 1731 mieszkańców, 1074 ha, nr stat. 0192100,

Sołectwo	Ilość mieszkańców	Powierzchnia ha	Numer statystyczny
Miłków	2174	1052	0192086
Sosnówka	1123	1072	0192130
Ściegny	1005	485	0192152
Staniszów	640	983	0192146
Przesieka	545	1719	0192117
Zachełmie	345	669	0192169
Marczyce	177	247	0192070
Borowice	147	732	0192057
Głębock	79	207	0192063

Symbol terytorialny statystyczny Gminy Podgórzyn - 23605.

Euroregion Nysa

W grudniu 1991 roku został utworzony pierwszy w Europie Środkowej i Wschodniej region transgraniczny - Euroregion „Neisse - Nisa - Nysa”.

Struktury euroregionu obejmują po stronie polskiej 49 gmin województwa Dolnośląskiego, po stronie czeskiej 5 powiatów północnych Czech i po stronie niemieckiej 10 powiatów wschodniej Saksonii.

2.2 Podstawowe wielkości programowe .

Cała Gmina :

- powierzchnia ogółem - 8.247 ha
- powierzchnia terenów zainwestowanych - 231 ha
- powierzchnia terenów rolnych - 3.020 ha
w tym :
 - grunty orne - 978 ha
 - łąki - 1.122 ha
 - sady - 24 ha
 - pastwiska 896 ha
- powierzchnia gruntów leśnych /lasy/ - 4.194 ha

Powierzchnia gruntów według władania :

- K.P.N. i Nadl. Śnieżka - 4.292 ha
- AWRSK, inni - 1.033 ha
- Osoby fizyczne - 2.347 ha
- Gmina - 291 ha

2.3 Informacje, wnioski i postulaty, urzędów i organizacji zewnętrznych

Na przesłaną informację o przystąpieniu do opracowania Studium odpowiedziało 7 urzędów i instytucji, które nadesłały różne wnioski, informacje i uwagi do uwzględnienia.

Tom II Części tekstowej p.3 (do Etapu II) zawiera „Zestawienie pism z urzędów i instytucji które nadesłały wnioski, uwagi i informacje do uwzględnienia w studium”, wraz ze streszczeniem najistotniejszych treści.

Do najistotniejszych nadesłanych wniosków - informacji, z punktu widzenia planowania przestrzennego, które zostały uwzględnione przy opracowywaniu Studium należą :

- ⇒ brak jest zadań samorządu wojewódzkiego dla terenu Gminy,
- ⇒ aktualnie nie występują obszary wymagające sporządzania planów miejscowych, ze względu na przewidywaną realizację programów wojewódzkich lub programów zawierających zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych (art. 13 ust.1 pkt 2 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym),
- ⇒ istnieje konieczność najwyższej ochrony dla GZWP nr 344 „Karkonosze”,
- ⇒ należy podjąć działania celem możliwie największego ograniczenia zanieczyszczania wód powierzchniowych i głębinowo - powierzchniowych pochodzących z zanieczyszczeń obszarowych i liniowych,
- ⇒ należy określić parametry drogi prowadzącej przez Staniszków do Jeleniej Góry,
- ⇒ uwzględnić przebieg projektowanych kolektorów wodnych ze zbiornika Sosnówka do projektowanej stacji uzdatniania wody w Jeleniej Górze,
- ⇒ postuluje się utrzymanie lokalizacji projektowanej stacji GPZ (główny punkt zasilający 110kV) w/g rysunku aktualnie obowiązującego miejscowego planu ogólnego Gminy Podgórzyn,
- ⇒ uwzględnienie połączenia drogą turystyczną terenów między gminami na trasie Karpacz (Wilcza Poręba) - Ściegny - Krzaczyzna,
- ⇒ Wobec spodziewanego wzrostu ruchu turystycznego, uważa się za właściwe przyjęcie dla drogi wojewódzkiej nr 366 klasy G¹/ 2. Dla tej klasy drogi należy zarezerwować w liniach rozgraniczających (szerokość min 25m) tereny umożliwiające jej modernizację lub przebudowę, aby uzyskać wymagania techniczne określone Rozp. Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 02.3.99 r. (Dz. U. nr 43 poz.430).

2.4 Uwarunkowania i kierunki wynikające z opracowań ponadlokalnych

W grę wchodzi tu trzy opracowania - projekty:

- ⇒ Plan Ochrony Karkonoskiego Parku Narodowego zatwierdzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa nr 132 z dnia 15.10.97 roku - ustalenia planu są obowiązujące (prawnie) przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego,

- ⇒ „Polityka ekologiczna województwa Jeleniogórskiego - 1997”, opracowanie zalecone do uwzględnienia przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki - głównie w zakresie ochrony powietrza,
- ⇒ Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego - jako ogólne zalecenia.

Plan Ochrony Karkonoskiego Parku Narodowego

Zawiera szereg ustaleń: ogólnych, szczegółowych i w sprawie wyciągów narciarskich, dotyczących zagospodarowania przestrzennego Gminy Podgórzyn.

Ustalenia ogólne:

⇒ Dla m.p.z.p. /miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego/ i studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, sporządzanych dla terenów w skład których wchodzi teren K.P.N., ustala się jako wiążące następujące elementy planu ochrony:

1. Przebieg granic Parku i przebieg granicy otuliny jest określony w Rozporz. Rady Ministrów z dnia 14.05.96 r. w sprawie K.P.N.
2. Podział Parku na obszary poddane ochronie ścisłej i częściowej.
3. Zasady ochrony poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego, przyjęte w operacie generalnym i dotyczące:

- przyrody nieożywionej i gleb (rozdz. III-2.1.),
- powietrza i zasobów wodnych (rozdz. III-2.2.),
- ekosystemów nieleśnych (rozdz. III-2.3.),
- ekosystemów leśnych (rozdz. III-2.4.),
- fauny (rozdz. III-2.5.),
- krajobrazu i dóbr kultury (rozdz. III-2.6.),

„W/w zasady, przytoczone w pełnym brzmieniu stanowią integralne załączniki ustaleń ogólnych.”

Uwaga do punktu 3.: „Zasady ochrony poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego”, m. in. ze względu na znaczną objętość tekstową, nie są przytaczane w niniejszym opisie w całości.

Zasady te zostały uwzględnione w niniejszym opracowaniu.

4. Zasady zagospodarowania przestrzennego i udostępnienia Parku dla turystyki przyjęte w operacie generalnym (rozdz. III-3.3. i III-3.4.).

Uwaga: To samo co do punktu 3. Ponadto - budowa instalacji narciarskich i innych obiektów jest możliwa po uzyskaniu stosownej decyzji Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Minister OŚZNiL jako organ zatwierdzający plany ochrony może te plany także zmieniać. Jest oczywiste, że aby takie działania miały szansę powodzenia należy wcześniej dojść do porozumienia z Dyrektorem i Radą Naukową K.P.N.

Według ustaleń rozd. III-3.3. w obszarze Parku przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego oraz kształtowania zabudowy:

- „utrzymania na terenach objętych ochroną ścisłą istniejącego zagospodarowania terenu oraz funkcjonowania istniejących obiektów służących potrzebom ruchu turystycznego oraz innym potrzebom,”
- „utrzymania w obrębie terenów Parku objętych ochroną częściową istniejącej zabudowy oraz sieci dróg i urządzeń technicznych, wprowadzenia dodatkowych łącznikowych szlaków pieszych oraz systemu szlaków rowerowych z ich koncentracją w rejonie Przetęczy Karkonoskiej, ponadto wyznaczenia nowych ścieżek dydaktycznych,”

Według ustaleń rozd. III-3.3. w obszarze Otuliny przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego oraz kształtowania zabudowy:

- „utrzymuje się istniejącą zabudowę oraz dopuszcza odbudowę dawnych urządzeń rekreacyjno sportowych a także realizację innych obiektów dla obsługi ruchu turystycznego w odpowiedniej skali i gabarytach z rozwiązaniami nawiązującymi do lokalnych tradycji budowania i nieuciążliwymi dla środowiska.”

Według ustaleń rozd. III-3.4. w obszarze Parku przyjmuje się następujące zasady udostępniania Parku dla turystyki:

- „Przyjmuje się, że na terenach Parku objętych ochroną ścisłą podstawową formą aktywności turystycznej będzie turystyka krajoznawcza, obejmująca turystykę pieszą prowadzoną wyłącznie po szlakach, narciarstwo śladowe prowadzone po oznakowanych trasach, zwiedzanie Parku po ścieżkach dydaktycznych, . . . ”
- „Na terenach objętych ochroną częściową będzie rozwijana turystyka krajoznawcza i wędrowska wyłącznie po oznakowanych szlakach turystycznych i ścieżkach dydaktycznych oraz turystyka kwalifikowana w ściśle określonych miejscach (turystyka rowerowa, narciarstwo zjazdowe, narciarstwo biegowe, lotniarstwo i wspinaczki).”

Według ustaleń rozd. III-3.4. w obszarze Otuliny przyjmuje się następujące zasady udostępniania Parku dla turystyki: „W otulinie Parku postuluje się intensywny rozwój zróżnicowanych form turystyki ”

⇒ W obszarze Otuliny Parku postuluje się maksymalne uwzględnienie ustaleń obowiązujących dla Parku /właściwego/.

⇒ „W obszarze otuliny nie mogą być lokalizowane jakiekolwiek inwestycje szczególnie szkodliwe dla środowiska, określone w §2 Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z 13 maja 1995 roku w sprawie określania rodzajów inwestycji szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi oraz ocen ich oddziaływania na środowisko. Wyklucza się również lokalizację inwestycji mogących pogorszyć stan środowiska, określonych w §3 w/w rozporządzenia, poza trasami narciarskimi, wyciągami narciarskimi, stałymi urządzeniami do wytwarzania sztucznego śniegu oraz ośrodkami wypoczynkowymi i schroniskami. Warunkiem dopuszczenia do ich realizacji jest uzyskanie zgód nadleśnictw zarządzających terenami otuliny po uprzednim wykazaniu w opracowanych dla tych inwestycji ocenach oddziaływania na środowisko dopuszczalnego stopnia zmian w środowisku oraz wprowadzenie w/w zadań do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin. Na terenie otuliny poza

modernizacją istniejącej sieci dróg oraz uzbrojenia technicznego, w tym związanego z gospodarką wodną i ochroną przeciwpowodziową oraz przeciwpożarową dopuszcza się uzasadnione wprowadzenie nowych elementów w/w sieci w trybie wyżej określonym."

⇒ W obszarze Otuliny postuluje się m. in.:

- pielęgnację i ochronę istniejących punktów widokowych poprzez zabiegi związane w szczególności z odpowiednim (fachowym choć trochę) kształtowaniem drzewostanu,
- objęcie ochroną w formie pomników przyrody wybitnych obiektów przyrody nieożywionej oraz przeciwdziałanie wszelkim formom erozji gleb i ochronę gleb torfowych

⇒ Poza granicami otuliny Plan Ochrony KPN postuluje uwzględnianie w m.p.z.p. i studiach u.i.k.z.p. całego szeregu zasad, z których najistotniejsze dla niniejszego opracowania i uwzględnione w tym opracowaniu to:

- zakaz wznoszenia obiektów uciążliwych dla środowiska, wprowadzania zmian stosunków wodnych i technicznej zabudowy cieków wodnych,
- „ochrona ekspozycji głównych dominant krajobrazowych oraz stref wglądów z dróg o szczególnych walorach krajobrazowych” - czyli posługując się językiem potocznym, należy tak kształtować zabudowę i tereny zielone (sadzić drzewa), aby nie zasłaniać zbyt pięknych widoków (które są jedną z podstawowych atrakcji turystycznych i przekładają się na dobre samopoczucie mieszkańców),
- kształtowanie rozwoju mieszkalnictwa oraz systemu usług podstawowych w umiarkowanej skali, nie naruszającej charakteru i układu przestrzennego poszczególnych miejscowości,
- stosowanie indywidualnych zasad kształtowania architektonicznego nowej zabudowy oraz nawiązywanie do regionalnych tradycji budowania i harmonizowania z otoczeniem,
- rehabilitowanie lub eliminowanie obiektów dysharmonijnych oraz rekultywację terenów zdegradowanych.

Ustalenia szczegółowe dotyczące terenów Podgórzyńskiego :

Ustalenia szczegółowe zawiera rozdział IV-5 tomu 1 Planu Ochrony KPN : „Ustalenia szczegółowe dla terenów gm. Podgórzyn”, którego treść zamieszczamy w całości, ze względu na jego znaczenie oraz brak tekstu w Urzędzie Gminy.

1. Dla planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego, które będą sporządzane dla terenów wchodzących w skład Parku, położonych w obszarze gm. Podgórzyn ustala się jako wiążące obok ustaleń ogólnych (rozdz. IV-1) następujące elementy:
 - 1.1. układ szlaków pieszych, skorygowany w stosunku do stanu istniejącego o przebieg szlaku prowadzącego ze Schroniska Odrodzenie pod Słonecznik,
 - 1.2. szlak rowerowy prowadzący przez Przełęcz Karkonoską na stronę czeską,
 - 1.3. układ szlaków dla narciarstwa biegowego, wykorzystujący istniejący i projektowany układ szlaków pieszych i rowerowych,

- 1.4. istniejący układ dróg gospodarczych oraz sieci i urządzeń uzbrojenia technicznego.
2. Dla przeprowadzenia prac modernizacyjno remontowych w schroniskach i innych obiektach kubaturowych położonych na terenie Parku i w jego otulinie zakłada się (przy utrzymaniu ich istniejących gabarytów):
 - poprawę standardu zamieszkiwania i obsługi oraz poprawę walorów architektoniczno estetycznych w zagospodarowaniu wnętrza i wystroju zewnętrznym,
 - eliminację zagrożeń dla stanu czystości wód, gleby i powietrza,
 - radykalne postępy w uporządkowaniu najbliższego otoczenia (w tym wywiezienie nagromadzonych odpadów, żużla, popiołu oraz ograniczenie synantropizacji zbiorowisk roślinnych,
 - prowadzenie prac w obiektach ujętych w rejestrze zabytków pod nadzorem służb ochrony zabytków.
3. Przy modernizacji oraz budowie uzupełniających elementów zagospodarowania szlaków pieszych, rowerowych i wyciągów na terenie Parku winno się uwzględniać następujące zalecenia:
 - zakłada się ich realizację w trwały sposób z miejscowych materiałów, przy niezbędnym ujednoliceniu wprowadzenia nowych form przestrzennych, nawiązujących do rozwiązań przyjętych przy budowie bram do Parku i towarzyszących im punktów sprzedaży (dotyczy to wiat ochronnych),
 - zakłada się na terenie Parku ujednolicenie oznaczeń oraz informacji turystycznych w/g specjalnie wypracowanego zindywidualizowanego systemu informacji wizualnej,
 - przy modernizacji dróg oraz sieci uzbrojenia technicznego zakłada się ograniczenie do minimum zmian rzeźby i pokrycia terenu w ich bezpośrednim otoczeniu.
4. W obszarze otuliny Parku oraz na terenach bezpośrednio do niej przylegających postuluje się wykształcenie urządzonych, zagospodarowanych terenów spacerowych i rozbudowę istniejącego układu szlaków pieszych i rowerowych, z wykorzystaniem przebiegających tu istniejących dróg i ścieżek leśnych oraz ewentualne odtworzenie dawnych urządzeń dla sportu i rekreacji (o ile ich skala oraz sposoby użytkowania nie będą stanowić zagrożenia dla stanu środowiska). W bezpośrednim otoczeniu otuliny Parku na terenie Przesieki, Borowic oraz Górnej Sosnowki postuluje się realizację małych stacji sportów zimowych (do wykonania w/g starannie przygotowanej dokumentacji, uzgodnionej z Nadleśnictwem Śnieżka).
5. Integralnymi załącznikami graficznymi do niniejszych ustaleń są ustalenia zawarte w rysunkach nr 1S - Synteza operatów ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz 2S - Zasady zagospodarowania przestrzennego i udostępnienia Parku oraz jego otuliny (w częściach dotyczących obszaru gm. Podgórzyn).

Uwaga: W/w rys. 1S i 2S w skali 1:50 000 wykonane w sposób który uniemożliwia w praktyce ich odczytanie.

Ustalenie dotyczące wyciągów narciarskich:

Wyciąg z w/w Planu /str.48/ : „Potencjalne zagrożenia /dla walorów przyrodniczych i krajobrazowych Parku - przypis autorów Studium/ stwarzać mogą zawarte w planach ogólnych gm. Podgórzyn postulatory dotyczące realizacji dużych wyciągów narciarskich, prowadzących w wysokogórskie partie Karkonoszy. Nie stanowią one podstawy do podjęcia

jakichkolwiek działań realizacyjnych, gdyż w trakcie sporządzania w/w planów nie uzyskały uzgodnień ze strony zarówno Parku, jak i obu zainteresowanych Nadleśnictw Szklarska Poręba i Śnieżka. Postulaty te stoją w rażącej sprzeczności z przyjętymi zasadami ochrony przyrody i krajobrazu w obszarze Parku i jego otulinie."

Uwaga do Planu Ochrony KPN : Wnosząc po sposobie określenia treści natury prawnej tego planu nie był on korygowany przez prawników. Także jako całość budzi zastrzeżenia natury prawniczo - legislacyjnej. Próba zrozumienia o co chodzi faktycznie w niektórych miejscach napotyka na poważne trudności. Minister Stanisław Żelichowski podpisał Zarządzenie zatwierdzające nr 132 osobiście, co pozostawiamy bez komentarza. Zespół autorski dołożył starań by przedstawić ustalenia prawne tego planu w zrozumiałej formie.

„Polityka ekologiczna województwa Jeleniogórskiego - 1997”

Uwarunkowania - zadania wynikające z w/w opracowania w zakresie ochrony powietrza, (zalecone do uwzględnienia przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki) zostały szczegółowo wymienione w p. 3.3.3 niniejszego opracowania.

„Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego”

Projekt został opublikowany przez Zarząd Województwa w sierpniu 1999 r. Jest to opracowanie o zbyt ogólnikowym charakterze (mówiąc delikatnie) i przez to nieprzydatne do wykorzystania w niniejszym opracowaniu.

2.5 Uwarunkowania i kierunki wynikające z przeprowadzonych badań ankietowych i opracowywanej równolegle Strategii

Na potrzeby niniejszego opracowania zostało przeprowadzone badanie ankietowe, które było skierowane do elity Gminy Podgórzyn. Ankiety zostały rozesłane do 70 adresatów, z których 24 udzieliło odpowiedzi. Niektóre odpowiedzi były dość obszerne.

Celem rozesłanych ankiet było uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) jakie są potrzeby budowlane i które tereny w obszarze wsi należy przeznaczyć pod zabudowę
- 2) jakie obiekty niemieszkalne powinny być zlokalizowane na terenie wsi (np.: szkoła, przedszkole, placówka handlowa, poczta, obiekt sakralny, cmentarz, wysypisko, itp.)
- 3) jaka infrastruktura techniczna jest potrzebna wsi (oczyszczalnie ścieków, kanalizacja, punkt odbioru surowców wtórnych, telekomunikacja, trafostacja, sieć gazowa, itp.)
- 4) jakie inwestycje zamierzają realizować mieszkańcy - obiekty mieszkaniowe, turystyczne i agroturystyczne, rolne, przemysłowe, usługowe, itd.
- 5) w jakich ewentualnie inwestycjach mieszkańcy chcieli by partycypować i w jakiej formie.

oraz uzyskanie odpowiedzi na temat:

- a) jaki priorytet w realizacji powinny mieć wybrane sektory rozwoju Gminy,
- b) na co powinny zostać przeznaczone fundusze gminne,

c) jakie są podstawowe bariery rozwoju Gminy.

Na powyższą ankietę udzieliło odpowiedzi 24 respondentów. Niektóre odpowiedzi były dość obszerne i pozwoliły one na leprze poznanie oczekiwań i zamiarów społeczności lokalnej (będącej przecież podmiotem w tych działaniach) oraz doprecyzowanie kierunków rozwoju Gminy, a w szczególności zagospodarowania przestrzennego.

Cele operacyjne i zadania strategiczne rozwoju Gminy określone w opracowywanej „Strategii rozwoju Gminy Podgórzyn do 2010 roku”, są z punktu widzenia niniejszego opracowania uwarunkowaniami wymagającymi uwzględnienia. Wspierają one swoją argumentacją kierunki rozwoju przyjęte przez zespół opracowujący niniejsze Studium i dookreślone podczas dotychczasowych konsultacji z Zarządem i kompetentnymi pracownikami Urzędu Gminy. Kierunki rozwoju przyjęte w Studium oraz cele i zadania strategiczne przyjęte w Strategii w znakomitej większości pokrywają się z sobą i częściowo wzajemnie uzupełniają.

Najistotniejsze przedsięwzięcie przejęte z kierunków rozwoju przestrzennego Gminy określonych w niniejszym Studium, do opracowywanej Strategii, to idea budowy tunelu kolejowego trans granicznego z rejonu Zachełmia - Podgórzyna do rejonu Vrchlabi w Republice Czeskiej.

Zadania strategiczne, które na skutek zamieszczenia w opracowywanej przez zespół dr Marka Obrębalskiego Strategii, zostały w szerszym zakresie uwzględnione w niniejszym opracowaniu to:

1. zainwestowanie rejonu Kotła Smogorni,
2. opracowanie programu zagospodarowania terenów wokół akwenów wodnych,
3. upowszechnianie przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków - (postulat może powodować nieporozumienia).

2.6 Uwarunkowania - specjalizacja funkcjonalna gminy

Ustalenia funkcji (obszarów aktywności) gmin dokonuje się na podstawie analizy i oceny struktury ludności zawodowo czynnej według działów gospodarki narodowej. Wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej lokalnej Florence'a określa poziom aktywności zawodowej ludności, w poszczególnych funkcjach gminy, w odniesieniu do przeciętnej krajowej dla tych funkcji. Pozwala to na określenie - wyodrębnienie funkcji wyspecjalizowanych jak również ustalić klasę poziomu specjalizacji funkcjonalnej.

Funkcja gminy	Klasa poziomu specjalizacji funkcjonalnej	Wskaźnik specjalizacji funkcjonalnej Florence'a	Tendencja specjalizacji funkcjonalnej po 1989 roku
Przemysł	III - niski poziom	1,0173	spadkowa
Budownictwo	brak specjalizacji	$F < 1$	-
Rolnictwo	brak specjalizacji	$F < 1$	wyraźna spadk.
Leśnictwo	I - wysoki poziom	3,3023	-

Transport i łączność	brak specjalizacji	$F < 1$	-
Handel	brak specjalizacji	$F < 1$	wzrost
Nauka, oświata i wychowanie	brak specjalizacji	$F < 1$	-
Kultura i sztuka	brak specjalizacji	$F < 1$	-
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	III - niski poziom	1,3114	-
Kultura fizyczna , turystyka i wypoczynek	I - wysoki poziom	20,0863	wzrost

Dane zawarte w tabeli wynikają z analizy danych Narodowego Spisu Powszechnego z 1988 roku. Trwający od 1989 roku proces tak zwanej „transformacji” w pewnym nieznacznym zakresie wpłynął na stan specjalizacji funkcjonalnej. Nieznacznie, ze względu na fakt że zmiany w gminie nie odbiegają znacznie od zmian dotyczących resztę Kraju.

Wiodącymi funkcjami Gminy Podgórzyn są:

1. turystyka,
2. rekreacja i sport,
3. leśnictwo,
4. administracja wewnętrzna i usługi publiczne,
5. drobna wytwórczość i przemysł lokalny, rzemiosło,
6. rolnictwo,
7. mieszkalnictwo.

3. Uwarunkowania przyrodnicze

3.1 Fizjografia

3.1.1 Położenie geograficzne, rzeźba terenu

Obszar Gminy Podgórzyn znajduje się w dwu mezoregionach : Karkonoszach i Kotlinie Jeleniogórskiej.

Karkonosze z pogórzem stanowią południową część Gminy od granicy państwowej z Czechami do linii Podgórzyn - Miłków .

Kotlina Jeleniogórska obejmuje pozostałą część terenu Gminy, gdzie wyróżniamy mikroregiony Obniżenie Sobieszowa, Obniżenie Mysłakowic i Wzgórza Łomnickie.

Położenie geomorfologiczne pozwala na wyróżnienie dwu podstawowych typów rzeźby terenu :

- pagórkowato - górski / różnorodne, drobne formy rzeźby połączone przeważnie chaotycznie łączone, linie grzbietowe i ściekowe urozmaicone /,
- górski / formy rzeźby wyraźne, strome zbocza i wyraźnie rysujące się linie grzbietów gór, głębokie doliny ze strumieniami / .

Charakterystyczną cechą rzeźby Karkonoszy jest występująca na wysokości 1320 - 1420 m n.p.m. paleogeńska powierzchnia zrównania nad którą występują liczne skałki granitowe. Druga generacja skałek rozwinięta jest na stokach Karkonoskich oraz w szczytowych partiach pogórza. Są to wzgórza Rudzianki, Lisiura, Grabowiec, Bukowna, Chełm, Głaznica, Czartowiec i inne.

Teren ze względu na swoją rzeźbę charakteryzuje się obfitością naturalnych odsłonień skał w postaci pojedynczych skałek, blokowisk i skarp - ścian skalnych. Tereny pagórkowate stanowią ok. 45% , a tereny górzyste o stromych stokach ok. 55% powierzchni gminy.

Wzgórza Łomnickie stanowią zespół izolowanych skalistych wzgórz i pagórków położonych wewnątrz Kotliny. W krajobrazie Kotliny wybijają się wyraźnie wzgórza nad Stanisławowem : Witosza, Gaik i Stanisławówka. Wysokości względne dochodzą tu do 100 m . Obniżenia Sobieszowa i Mysłakowic mają charakter prawie równinny .

Najwyższe wzniesienia Karkonoszy na tym terenie to Smogornia - 1489 m n.p.m., Mały Szyszak - 1435 m n.p.m. i Tępy Szczyt - 1387 m n.p.m.

Najniższe tereny, pokrywające się częściowo z terenami zalewowymi to północno - wschodnia część Głębocka, północna część Stanisławowa i północno zachodnia część Podgórzyna .

Sieć rzeczna jest typowa dla tych terenów i w całości należy do zlewni Bobru. Opisana jest bliżej w p.3.1.4 niniejszego opracowania.

Bardzo charakterystycznym elementem krajobrazu jest zespół stawów Podgórzyńskich /stawy hodowlane o pow. 106 ha/. Takim charakterystycznym elementem krajobrazu gminy staje się także budowany Zbiornik Sosnówka o pow. ok. 1,75 km² i pojemności ok. 7 mln m³ . Bliższy opis tego zbiornika zawiera p.3.2.4 i p.4.3.8 niniejszego opracowania.

Krajobraz górski został mocno zeszpecony na skutek „klęski ekologicznej”, zniszczenia znacznych połaci lasów i w dalszej kolejności wymywania gleby, szczególnie na stromych stokach. Działania rekultywacyjne są niedostateczne i częstokroć pozorne, a problem przemilczany.

3.1.2. Budowa geologiczna, złoża kopalin

Budowa geologiczna

Obszar gminy buduje w całości jedna jednostka geologiczna - masyw granitu karkonoskiego /karbon/, wchodzącego z kolei w skład jednej z czterech głównych jednostek geologicznych Sudetów Zachodnich - krystaliniku karkonosko - izerskiego.

Masyw ten powstał jako rozległa intruzja granitowa pod koniec orogenezy waryscyjckiej, na przełomie wczesnego i późnego karbonu, około 330 mln lat temu. Sudety wydźwignięte zostały w młodszym trzeciorzędzie, około 20 mln lat temu i świadczą o tym intruzje magmowe /żyły bazaltu/.

W budowie geologicznej gminy dominują granity, a nieliczne żyły bazaltowe /młody trzeciorzęd/ i nieskonsolidowane formacje osadowe - t.z.w. „kasza granitowa” /czwartorzęd/ mają drugorzędne znaczenie.

Granit karkonoski jest w niewielkim stopniu tektonicznie zdeformowany i spękany dość regularnie. Jest to ciało plutoniczne zbudowane z trzech odmian granitu :

- porfirowatego z dużymi /różowymi/ kryształami skalenia potasowego /gruboziarnisty/, o dużych walorach zdobniczych,
- równoziarnistego składającego się z kryształów kwarcu, skalenia i muskowitu /najczęściej średnioziarnisty/,
- granofirowego /drobnoziarnistego/, zwanego granitem aplitowym /aplitem/.

Kotlinę Jeleniogórską i północne zbocza Karkonoszy buduje głównie granit porfirowaty. W szczytowych partiach gór występuje bardziej odporny na wietrzenie granit drobno i równo ziarnisty.

Żyły bazaltowe pochodzenia wulkanicznego występują sporadycznie. Znajdują się na lewym zboczu doliny Jodłówki (powyżej Borowic) oraz na Studniku i Rudziankach (w okolicy Zachełmia). Ich występowanie nie ma praktycznego znaczenia.

Tereny Obniżenia Sobieszowa i Mysłakowic oraz doliny potoków wypełniają utwory geologiczne czwartorzędowe w postaci żwirów i pospółek gliniastych, glin oraz w mniejszych ilościach piasku i żwiru. Jest to materiał w przewadze zboczowy, powstały z wietrzenia otaczających granitów, przetransportowany przez wody powierzchniowe i osadzony w obniżeniu. Najprawdopodobniej materiał ten jest przemieszany i występuje w postaci nieregularnych płatów. Brak wierceń nie pozwala na wydzielenie glin i piasków w obrębie złoża.

Złoża kopalin

Granit, jako jedyna kopalina występująca na terenie gminy, był wykorzystywany przez miejscową ludność oraz stwarza potencjalnie duże możliwości przyszłej eksploatacji.

Odmiany granitu porfirowatego, ze względu na walory zdobnicze (duże różowe kryształy skaleni), mają zastosowanie w budownictwie jako płyty wykładzinowe.

Odmiany drobnoziarniste, bardziej odporne na wietrzenie, mogą służyć do produkcji kamienia budowlanego, kostki i tłucznia drogowego.

Granit na terenie gminy wykazuje duży stopień zwietrzenia i w kilku miejscach zwietrzelina w postaci żwiru była eksploatowana.

Gliny, piaski i żwiry występują w niewielkich ilościach na terenie Obniżenia Sobieszowa, lecz brak jakichkolwiek badań nie pozwala na wydzielenie złóż.

Brak badań geologicznych uniemożliwia praktycznie wyznaczenie jakichkolwiek terenów górniczych.

Ewentualne zakładanie kamieniołomów na terenie gminy, powinno być poprzedzone badaniami geologicznymi - technicznymi skały, które to badania zdecydowałyby o jej przydatności.

Jedynym praktycznie miejscem, gdzie /według inwentaryzacji geologicznej - nr inw. 96 a, b, poz. 3 wykazu/ jest możliwa eksploatacja minerałów, jest rejon w Marczykach 500 m na północ od centrum wsi, przy drodze do Cieplic. Jest to złożę granitu porfirowatego o względnie dużych zasobach. Jest tu możliwe kontynuowanie i rozszerzenie eksploatacji.

3.1.3. Klimat

Główną cechą klimatu panującego na terenie Gminy Podgórzyn, jak i całego rejonu Jeleniogórskiego, jest duża zmienność i niestabilność pogody. Ścierają się tu bowiem masy powietrza oceanicznego i kontynentalnego.

Ze względu na znaczne różnice wysokościowe terenu, warunki klimatyczne obszaru są znacznie zróżnicowane. Klimat gminy nie był dotychczas przedmiotem opracowań monograficznych.

Średnie roczne temperatury powietrza wahają się od $6^{\circ} \div 7^{\circ}\text{C}$ dla terenu położonego w Kotlinie Jeleniogórskiej, do $3^{\circ} \div 4^{\circ}\text{C}$ na stokach Karkonoszy przy granicy z K.P.N. Odpowiednio średnie temperatury stycznia wynoszą od -2°C do -4°C , a średnie temperatury lipca od 15°C do 12°C .

Klimat wyższych partii Karkonoszy zbliżony jest do klimatu obszarów subpolarnych, charakteryzujących się niską temperaturą roczną ok. $0^{\circ}\text{C} \div 2^{\circ}\text{C}$, długą zimą i krótkim, chłodnym latem.

Zimą, przy bezwietrznej pogodzie, gdy zimne cięższe powietrze spływa w doliny, mamy do czynienia ze zjawiskiem inwersji, kiedy temperatura w kotlinach jest o kilkanaście stopni niższa od temperatury w partiach szczytowych gór.

Teren gminy znajduje się w rejonie występowania silnych wiatrów, przeważnie zachodnich. Jesienią i zimą na ocieplenie klimatu wpływają, częste ciepłe wiatry halne. Ponadto wiatry te powodują, że niebo nad obszarem równoległym do gór jest bezchmurne, dzięki czemu jest wiele dni słonecznych.

Roczne sumy opadów są bardzo zróżnicowane. Na terenie Kotliny Jeleniogórskiej wynoszą one ok. 700 mm i wzrastają wraz z podnoszeniem się terenu do ok. 1000 mm na górnej granicy lasów. Maksimum opadów przypada na lipiec i sierpień.

Okres wegetacyjny jest stosunkowo krótki i trwa od 160 do 200 dni w roku.

3.1.4. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Cały obszar gminy jest położony w zlewni Bobru. Przez Miłków przepływa rzeka Łomnica (4,5 km), będąca bezpośrednim dopływem Bobru, a jej źródła znajdują się w rejonie Równi Pod Śnieżką. Jej dopływami na terenie gminy są strumienie Łomniczka (1,2 km), Skalka (2,8 km) i Głębocka Struga. Przez Miłków przepływa także „Kanał Miłkowski”, pozostałość po fabryce papieru.

Przez Przesiekę i Podgórzyn z kolei przepływa rzeka Podgórna (10,9 km), będąca dopływem rzeki Kamiennej.

Źródła Podgórzyn znajdują się niszczycielskiej na południowych stokach góry Mały Szyszak i Tępy Szczyt, na wysokości ok. 1245 m n.p.m.

Jej głównymi dopływami są strumienie Srebrny Potok, Czerwień (7,7 km), Myja (5,2 km) i Kacza (6,2 km).

W Podgórzynie znajduje się wybudowany niedawno przerzut wód rzeki Podgórzyn do sztucznego zbiornika „Sosnówka”. Przerzut ten ma być okresowo uruchamiany. Zbiornik ten jest zasilany w sposób naturalny potokiem Czerwonką i potokami Sośniak (8,8 km) z Sosnówką.

Przez teren Stanisłowa przepływają niewielkie strumienie, które zbierają się w strumień Lutynka (5,0 km) wpływający do rzeki Kamiennej.

Górne partie zlewni na terenie Gminy cechują duże spadki. Lokalnie nachylenia zboczy osiągają 40° - 50° . Wszystkie ciek wodne w Gminie cechuje bardzo duża okresowa zmienność przepływów wód. W okresach roztopów oraz intensywnych opadów atmosferycznych przybór wody jest gwałtowny, a co za tym idzie siła płynących wód jest ogromna. O sile płynącej wody świadczą duże głazy granitu występujące w korytach rzek i potoków, co szczególnie wyraźnie można zaobserwować w Podgórzynie Górnym w dolinie rzeki Podgórzyn.

U zbiegu Podgórzyna, Sosnówki i Marczyc znajduje się sztuczny zbiornik „Sosnówka”, wybudowany na zabagnionym w przeszłości terenie, opisany bliżej w p. 4.3.8.

Charakterystyczne dla krajobrazu gminy są duże kompleksy Stawów Podgórzynskich (67 stawów rybnych hodowlanych), o łącznej powierzchni 106 ha. Stawy te w XIV w. zakładali Cystersi.

Pod koniec lat 90 został utworzony nowy kompleks stawów rybnych w Radziczu, przy drodze z Sosnówki do Miłkowa oraz budowany jest kompleks stawów w Ścięgnach.

Kompleksy stawów są zagospodarowywane turystycznie.

Wody gruntowe - podziemne

Warunki wodne panujące w podłożu w poszczególnych rejonach Gminy są znacznie skomplikowane. Wyniki prowadzonych wierceń są bardzo zróżnicowane.

Na zboczach i w najbardziej wyniesionych partiach terenu często wód gruntowych nie nawiercono. Wody które zostały nawiercone, są wodami pochodzącymi ze żwirowych wkładek, przewarstwień oraz z miejsc kontaktu skały litej podłoża i utworów pokrywowych. Poziomy wodonośne w tych miejscach nie posiadają ciągłego wykształcenia. Intensywność sączy lub wypływów tych wód jest zmienna w czasie (w okresach letnich posuch mogą one zanikać).

Przy niektórych odwiertach przy braku typowych gruntów prowadzących wodę poprzez uprzywilejowane drogi filtracji (strefy spadku zawartości frakcji ilastej lub rozluźnienia) występował znaczny dopływ wód gruntowych do odwiertu.

Na terenach położonych w obrębie Kotliny Jeleniogórskiej mamy do czynienia z wodami gruntowymi które występują w najmłodszych utworach napływowych, utworach deluwialno - zwietrzzeniowych, wietrzelinowych oraz z wodami szczelinowymi w granitach. Wody te pozostają przeważnie w więzi hydraulicznej. Wahaniom poziomu podlegają głównie wody przy-

powierzchniowe, które występują w cienkich wkładkach w glinach oraz w pospółkach gliniastych i żwirach gliniastych.

Zwierciadła wód gruntowych na terenie Gminy posiadają charakter swobodno - naporowy i stabilizują się od kilku centymetrów do przeszło 1,10 m ppt.

Współczynnik filtracji gruntów prowadzących wody (szybkość spływu wody) na w/w terenie jest bardzo zmienny. Czynnikiem decydującym jest w tym przypadku zawartość frakcji ilastej. Współczynnik ten wynosi od 1,0 do 100 m/d (m na dobę), a miejscami w luźnym podłożu dochodzi do 200 m/d. W kopalnych dolinach wypełnionych rumoszem może osiągać nawet do 500 m/d.

Ze względu na niski średni czas migracji wody z powierzchni do zbiorników wodnych (poniżej 2d), stopień zagrożenia wód podziemnych (w/g klasyfikacji zagrożenia wód podziemnych - Kleczkowski A. i in. 1991r.) dla obszaru Gminy, zalicza się do klasy zagrożeń A1 - bardzo silnie zagrożone.

Znaczna część Gminy jest położona w strefie G.Z.W.P. nr 344 „Karkonosze” (główny zbiornik wód podziemnych), który został opisany bliżej w rozdziale 3.2.2 niniejszego opracowania.

Prawie wszystkie wody gruntowe na tym terenie są agresywne w stosunku do betonu (w/g PN-80/B-018000). Wykazują one właściwości słabo agresywne do średnio agresywnych kwasowych i węglanowych oraz miejscami, wykazują właściwości słabo agresywne ługujące.

3.1.5. Zagrożenia powodziowe.

Powierzchnia terenów zalewowych w gminie wynosi ogółem 62,3 ha. Są to tereny suchych zbiorników przeciwpowodziowych w Podgórzynie na granicy z Sobieszowem oraz tereny zbiornika przeciwpowodziowego cofkowego w Głębocku. Tereny te zostały naniesione na rys. 1.

Zagrożenie powodziowe występuje także w Miłkowie wzdłuż koryta Łomnicy. Ma się ukazać Zarządzenie Starosty na temat terenów powodziowych.

Urządzeniem o funkcji przeciwpowodziowej o znaczeniu ponadlokalnym ma się stać zbiornik Sosnówka (patrz p. 4.3.9).

3.1.6. Szata roślinna i świat zwierzęcy.

Gmina Podgórzyn jest położona na terenach o bogatej i urozmaiconej szacie roślinnej i unikalnym świecie zwierzęcym. Ze względu na powyższe znaczny obszar terenu gminy zajmuje Karkonoski Park Narodowy i jego otulina.

Z tych także względów liczne fragmenty terenu kwalifikują się do objęcia ochroną ze względów przyrodniczych, co zostało bliżej opisane w p. 3.3.1.

Stosunkowo dokładny i wyczerpujący opis tego zagadnienia znajduje się w „Planie ochrony K.P.N.-u” (dostępnym w siedzibie Dyrekcji KPN) oraz w „Inwentaryzacji przyrodniczej Gminy Podgórzyn”, opracowanej przez zespół pracowników naukowych na zlecenie Wydz. Ochrony Przyrody U. W. i pozostałej w posiadaniu tutejszego Urzędu Gminy (Pani Jolanta Hapanionek).

3.2 Ochrona przyrody

3.2.1 Uwarunkowania ogólne i działania proekologiczne.

Aktualnie obowiązujący „Plan miejscowy ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Podgórzyn”, w punkcie „Zasady ochrony środowiska przyrodniczego”, zawiera szereg ustaleń - postulatów natury ogólnej oraz odwołuje się do przepisów dotyczących ochrony przyrody o zasięgu ponad gminnym, częściowo nadal obowiązujących.

Obecnie terenami objętymi ochroną prawną z punktu widzenia ochrony przyrody są :

- ⇒ tereny Karkonoskiego Parku Narodowego i jego otuliny,
- ⇒ tereny na których znajdują się obiekty przyrodnicze prawnie chronione (wpisane do Rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody),
- ⇒ oraz (w pewnym sensie) tereny gleb klasy III pochodzenia nieorganicznego.

W Gminie Podgórzyn gleby klasy IV nie zostały objęte ochroną przed zmianą sposobu użytkowania poprzez naliczanie opłat, za wyłączenie z użytkowania rolniczego.

W czerwcu 1991 roku zawarto międzynarodowe porozumienie „transgraniczne” mające na celu poprawę stanu środowiska naturalnego w obszarze tak zwanego „Czarnego Trójkąta”. Obszar ten obejmuje po stronie polskiej dawne województwa jeleniogórskie i wałbrzyskie, po stronie niemieckiej okręgi Drezno i Chemnitz, a po stronie czeskiej 12 nadgranicznych powiatów. W ramach tego porozumienia jest głównie monitorowany stan zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.

Obszar „Chronionego Krajobrazu Karkonosze - Góry Izerskie” był utworzony w 1986 roku. Powierzchnia ogólna tego obszaru wynosiła 43,4 tys. hektarów na obszarze kilku gmin. Obszar ten jako nie wnoszący istotnego wkładu do ochrony przyrody, został Zarządzeniem Wojewody Dolnośląskiego w marcu 1999 roku anulowany. Obecnie jest rozważana kwestia jego przywrócenia.

Analogicznie nie obowiązują strefy ochrony Uzdrowiska Cieplice.

Karkonoski Park Narodowy został utworzony w roku 1959, a jego otulina w 1996 roku (Dz. U. nr17 poz.90 z 1959 r. i nr64 poz.306 z 1996 r.).

Obszar ogólny K.P.N. obejmuje 5.579 ha, w tym 1.700 ha obszaru ścisłej ochrony. Powierzchnia otuliny Parku wynosi 11.265 ha. Obszar Parku na terenie Gminy Podgórzyn wynosi 547,2900 ha. Obszary te zostały naniesione na rysunkach Studium.

K.P.N. ma opracowany szczegółowy „Plan ochrony K.P.N.”, zawierający ustalenia i postulaty dotyczące zagospodarowania przestrzennego Gminy. Zostały one uwzględnione w niniejszym opracowaniu (p.5.2).

Dla całego terenu gminy (poza terenem K.P.N.-u) została opracowana „Inwentaryzacja przyrodnicza Gminy Podgórzyn”, mająca na celu umożliwienie lepszej ochrony przyrody na tym terenie, mająca także duże znaczenie poznawczo edukacyjne.

Obszary chronione wchodzące w skład Karkonoskiego Parku Narodowego tworzą wraz z obszarami chronionymi po stronie czeskiej jeden z najrozleglejszych kompleksów chronionych w całej Europie Środkowej i składają się na „Bilateralny Rezerwat Biosfery Karkonosze / Krkonoše”.

Obszar ten został powołany w 1992 r. przez Międzynarodową Radę Koordynacyjną Programu UNESCO-MaB.

Istotne dla zagospodarowania przestrzennego gminy zagadnienia ochrony zlewni zbiornika Sosnówka i G.Z.W.P. nr344 „Karkonosze”, zostały opisane osobno.

Pomniki przyrody podlegające ochronie prawnej znajdujące się na terenie gminy zawiera wykaz w Tomie 2 /do opisu Etap II / niniejszego opracowania i pomniki te zostały naniesione na rysunkach.

Tereny i obiekty o szczególnych walorach przyrodniczych, predestynowanych do objęcia ochroną, są wymienione we wspomnianej wyżej „Inwentaryzacji” i także zostały naniesione w części graficznej niniejszego opracowania Rys. 2.

3.2.2. Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr344 - „Karkonosze”

Geneza i cel wyznaczenia G.Z.W.P.

W ramach realizacji Centralnego Programu Badań Podstawowych /C.P.B.P./ nr 04.10 - „Ochrona i Kształtowanie Środowiska Przyrodniczego”, a w tym programie podprogramu nr 04.10.09 „Strategia Ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w Polsce”, w Instytucie Hydrogeologii i Geologii Inżynierskiej Akademii Górniczo - Hutniczej w Krakowie, w 1990 roku pod kierownictwem prof. dr hab. inż. Antoniego Kleczkowskiego została opracowana przez liczny zespół hydrogeologów:

„Mapa obszarów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (G.Z.W.P.) wymagających szczególnej ochrony 1:500 000”.

Celem zestawienia w/w mapy było stworzenie podstaw dla ochrony wód podziemnych, które to wody według opinii autorów staną się w przyszłości jedynym źródłem zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości.

Punktem wyjścia do opracowania koncepcji ochrony zbiorników wód podziemnych jest Ustawa o Ochronie i Kształtowaniu Środowiska, w której w art.21 stanowi się że: „Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają szczególnej ochronie, polegającej zwłaszcza na niedopuszczeniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.”

Na tej podstawie można postawić tezę, że koniecznym jest wyznaczenie i stworzenie obszarów chronionych w strefach zasilania oraz rozprzestrzenienia G.Z.W.P. w Polsce.

Celem kreowania takich obszarów chronionych jest powstrzymanie postępującej degradacji środowiska wód podziemnych i zachowanie czystej, zdrowej wody pitnej, do wykorzystania jako obecne źródła zaopatrzenia i rezerwy dla przyszłości.

Wytypowano na podstawie potencjalnego zagrożenia obszary wymagające szczególnej ochrony. W tym celu przyjęto dwustopniową skalę obszarów szczególnej ochrony;

⇒ ONO - Obszary (wymagające) Najwyższej Ochrony

⇒ OWO - Obszary (wymagające) Wysokiej Ochrony

Ochrona terenów zbiorników nie ujętych przez OWO i ONO, wynika z istniejących i obowiązujących przepisów prawnych.

Obszary ONO i OWO zostały wytypowane w oparciu o czas przesiąkania pionowego wody z powierzchni i czas jej przepływu poziomego od obszarów zasilania do ujęcia.

Ochrona wód podziemnych przez ONO i OWO wymaga prowadzenia na tych obszarach ukierunkowanego gospodarowania przestrzennego na powierzchni.

Główną rolę w ochronie wód podziemnych na terenie GZWP odgrywają:

- ⇒ lasy, w tym szczególnie lasy ochronne i zadarnienia,
- ⇒ obszary ochrony wód powierzchniowych,
- ⇒ inne obszary chronione (parki narodowe, krajobrazowe i.t.p.),
- ⇒ pasy ochronne od zanieczyszczeń liniowych (komunikacyjnych),
- ⇒ szczelne odprowadzanie ścieków,
- ⇒ nie zaśmiecanie powierzchni odpadami,
- ⇒ maksymalne ograniczanie zanieczyszczeń wielkoobszarowych - atmosferycznych, zarówno lokalnych jak i trans granicznych,
- ⇒ maksymalna dbałość o czystość wód powierzchniowych.

Opis G.Z.W.P. nr 344 „Karkonosze”.

Typ zbiornika: szczelinowo - porowy

Wiek utworów wodonośnych: /Q + Pz/ - Czwartorzęd i utwory starsze od Dewonu; Paleozoik .

Powierzchnia: GZWP = 150 km², ONO = 200 km², OWO + ONO = 200 km²

Klasa jakości wód: 1a,b (bardzo czyste i czyste, do użytku bez uzdatniania),

Średnia głębokość ujęć: 5 ÷ 20 m.

Szacunkowe zasoby dyspozycyjne: 50 000 m³/d, moduł 3,86 l/s/km² .

Punkt kontrolno pomiarowy, wchodzący w skład regionalnej sieci monitoringu wód podziemnych, znajduje się w DW Lubuszanin w Sosnówce (nr 7 - użytkownik) .

W krystalicznym masywie Karkonoszy o charakterystycznych warunkach hydrogeologicznych, wody podziemne występują przede wszystkim w utworach pokrywowych (zwietrzelinie) i spękanym do głębokości ok. 30 m podłożu krystalicznym oraz w głębokich rozłamach tektonicznych. Dla wód podziemnych tego rejonu charakterystyczne są wysokie zasoby odnawialne, co wynika ze stosunkowo dużego tempa wymiany wód w strefie przypowierzchniowej oraz niskie zasoby statyczne. Zasoby dyspozycyjne mają charakter przejściowy pomiędzy wodą powierzchniową a podziemną. Zasilanie GZWP następuje z opadów atmosferycznych.

Czas spływu powierzchniowego i podskórnego trwa 3 do 5 dni, a później ciekły powierzchniowy zasilane są wodami podziemnymi. Charakterystyczne są bardzo wysokie wartości zarówno średniego odpływu całkowitego wynoszące (15 do 20 l/s×km²), jak i odpływu podziemnego (6 do 10 l/s×km²). Wody podziemne Karkonoszy charakteryzują się niską zasadowością i mineralizacją (ultra słodkie).

Zakres prawny ochrony i wnioski „zewnętrzne” dotyczące ochrony.

Konieczność ochrony wód podziemnych wynika z nast. przepisów prawnych:

⇒ Ustawy z dnia 24.10.74 r. Prawo Wodne (Dz. U. nr 38, poz. 230 z późniejszymi zmianami):

Art. 19a. 1. Zarządzanie wodami polega na kształtowaniu, ochronie i wykorzystywaniu zasobów wód podziemnych i powierzchniowych zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności na:

- 1) ochronie zasobów wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem i nadmierną eksploatacją,
- 4) zapewnianiu ludności i gospodarce wody o odpowiedniej jakości,
- 5) zaspokajaniu potrzeb ludności w zakresie zdrowia, higieny i wypoczynku.

Art. 42. 1. Zasoby wód podziemnych przeznaczone są przede wszystkim na zaspokojenie potrzeb ludności.

⇒ Ustawy z dnia 31.01.80 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz. U. z 1994 roku nr 49, poz. 196 z późniejszymi zmianami):

Art. 18. Wody śródlądowe powierzchniowe i podziemne oraz środowisko morskie podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami, zapobieganiu lub przeciwdziałaniu naruszania równowagi przyrodniczej i wywoływania w wodach zmian powodujących ich nieprzydatność dla ludzi, dla świata roślinnego lub zwierzęcego albo dla gospodarki narodowej.

Art. 21. Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają szczególnej ochronie, polegającej zwłaszcza na niedopuszczeniu do zanieczyszczenia wód oraz zapobieganiu i przeciwdziałaniu szkodliwym wpływom na obszary ich zasilania.

Art. 22. Przedsięwzięcia gospodarcze wpływające na stan zasobów wodnych na określonym obszarze oraz na stosunki wodne na tym obszarze należy poprzedzić kompleksową ekspertyzą obejmującą skutki realizacji przedsięwzięcia, w tym również na obszarach sąsiednich.

Postulat uwzględnienia wymogu objęcia najwyższą ochroną dla G.Z.W.P. nr 344 „Karkonosze” zawierają nadesłane pisma:

⇒ Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu - Wydz. Architektury, Budownictwa i Gospodarki Przestrzennej - Oddział Zamiejscowy w Jeleniej Górze L. Dz. ABGP.II.P-2.Jg.732-542/164/99/P. z dnia 21.9.99 r.

⇒ Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
L. Dz. RZGW- 412/453/TU7OS/TZ/99 z dnia 09.9.99 r.

Podstawowe zagrożenia zanieczyszczeniem wód podziemnych.

Najpoważniejsze zagrożenie dla wód podziemnych GZWP nr-344 jak i całego obszaru gminy stanowią atmosferyczne zanieczyszczenia wielkoobszarowe o charakterze trans granicznym. Zanieczyszczenia te powodują silne zakwaszenie wód opadowych i powierzchniowych, a następnie podziemnych, głównie jonami SO_4^{2-} . Kwaśny odczyn powoduje znacznie większą mobilność metali ciężkich, a tym samym wzrost ich koncentracji w wodzie.

Zanieczyszczeniu sprzyja dodatkowo niewielka buforowość wody, spowodowana bardzo niską mineralizacją wód oraz typem gleby - przeważnie słabo wykształconej, o niewielkiej miąższości i niskiej zawartości węgla wapnia, minerałów ilastych i substancji organicznej. Te niekorzystne cechy są charakterystyczne również dla znacznej części pozostałego terenu gminy. Dotyczy to zwłaszcza obszaru zbudowanego ze skał magmowych i metamorficznych.

3.2.3. Zlewnia zbiornika „Sosnówka”.

Zlewnia zbiornika „Sosnówka” należy do zlewni rzeki Kamiennej. Zlewnia ta jest położona w większości na terenie Gminy Podgórzyn.

Niewielki obszar zlewni leży na terenie Jeleniej Góry oraz Karpacza i tereny te pokrywają się w całości z terenem K.P.N. i jego otuliny.

Obszar zlewni w części znajdującej się na terenie Gminy Podgórzyn obejmuje miejscowości :

- Podgórzyn - około 50% powierzchni (w tym cały teren zabudowany),
- Przesieka - cała miejscowość,
- Sosnówka - praktycznie cała miejscowość,
- Borowice - cała miejscowość,
- Zachełmie - Zachełmie Dolne w całości, a Zachełmie Górne tylko w rejonie O.W. Sarnak.

Sam zbiornik zlokalizowany jest u zbiegu wsi Podgórzyn - Marczyce - Sosnówka.

Na zlewnię tę składają się :

⇒ zlewnia bezpośrednia - własna zbiornika - potoku Czerwonka i potoku Sośniaka z Sosnówką,

⇒ zlewnia pośrednia - dodatkowa (sztuczna) - rzeki Podgórnej.

Zlewnia bezpośrednia ma powierzchnię $9,4 \text{ km}^2$.

Przepływy charakterystyczne potoku Czerwonka (w przekroju zapory czołowej) wynoszą :

- SNQ = $39 \text{ dm}^3/\text{s}$, - SSQ = $192 \text{ dm}^3/\text{s} = 16.589 \text{ m}^3/\text{d}$.

Zlewnia dodatkowa rzeki Podgórnej została utworzona ze względu na zbyt małe zasoby wodne zlewni własnej zbiornika, a jej powierzchnia do przekroju ujęcia wynosi $35,6 \text{ km}^2$.

Charakterystyczne przepływy rzeki Podgórnej (w miejscu ujęcia) wynoszą :

- SNQ = $117 \text{ dm}^3/\text{s}$, - SSQ = $858 \text{ dm}^3/\text{s} = 74.131 \text{ m}^3/\text{d}$.

Razem powierzchnia zlewni wynosi $45,0 \text{ km}^2$ (4500 ha).

Zlewnie dzieli się również na:

⇒ powierzchniową - dla spływów powierzchniowych,

⇒ wgłębną - dla różnego rodzaju spływów podpowierzchniowych.

W przypadku zlewni zbiornika „Sosnówka” zlewnie te są tożsame.

Przerzut wody z rzeki Podgórnej będzie wyłączany gdy zbiornik będzie wypełniony do poziomu pożądanego w danym okresie czasu. Ta różnorodność w poziomie napełnienia związana jest z funkcją retencyjną - przeciwpowodziową zbiornika.

Ze względu na fakt, że podstawową projektowaną funkcją zbiornika „Sosnówka” ma być zaopatrzenie w wodę komunalną aglomeracji Jeleniogórskiej, teren zlewni zbiornika powinien podlegać szczególnej ochronie przed zanieczyszczaniem wody. Chodzi tu zarówno o ciek wodny jak też o wody podziemne.

Dodatkowo szczególną ochronę wymusza fakt, że znaczny - przeważający obszar tych zlewni pokrywa się z terenami : G.Z.W.P. nr 344 „Karkonosze” i Karkonoskiego Parku Narodowego.

Większość obszaru zlewni jest sucha. W dnach dolin i na zboczach spotyka się tereny podmokłe, gdzie występują liczne wysięki wód.

3.3 Kierunki ochrony przyrody

3.3.1 Obszary projektowane do objęcia ochroną przyrody

Jak zostało wspomniane wcześniej w p.3.1.6, Gmina jest w posiadaniu „Inwentaryzacji Przyrodniczej” w której zostały wyznaczone obszary i obiekty, które ze względu na wartości przyrodnicze zostały wytypowane do objęcia ochroną prawną. Obszary te zostały naniesione na rys. nr 2 (Etapu II). Opracowana „I. P.”, wykonywana przez naukowców przyrodników, siłą rzeczy nie zawiera ogólnej syntezy, z urbanistycznego punktu widzenia, łączącej postulaty ochrony przyrody nieożywionej z ożywioną i uwzględniającej także inne uwarunkowania. Te inne uwarunkowania to konieczność zapewnienia możliwości rozwoju gospodarczego Gminy i zaspokojenia różnych potrzeb związanych z zagospodarowaniem terenów, stojącym w sprzeczności z ochroną przyrody. Trzeba było przeanalizować różne warianty, tak aby pogodzić przeważnie sprzeczne interesy zagospodarowania inwestycyjno - budowlanego z interesami ochrony przyrody.

Poniżej wymienione są obszary i pojedyncze obiekty proponowane do objęcia ochroną. W w/w „I. P.” są zawarte „Informacje Paszportowe”, które zawierają dość dokładne opisy poszczególnych obiektów przyrodniczych, częściowo z dołączonymi fotografiami.

W celu ochrony przyrody wyznaczone zostały także odcinki dróg które wymagają wybudowania barier ochronnych i przepustów w celu umożliwienia bezkolizyjnej migracji zwierzyny przez drogi. Zaznaczone na rysunku Studium.

Obszary i obiekty projektowane do objęcia ochroną prawną przyrody jako obszary chronione (w rozumieniu Ustawy o ochronie przyrody) :

- OP1 - Obszar chronionego krajobrazu „Stawy Podgórzyńskie - Wzgórza Łomnickie - Głębocka Struga”, (SWS- Stawy-Wzgórza-Struga), zawierający dodatkowo: użytek ekologiczny „Oczko Wodne - Staniszków”, zespoły przyrodniczo krajobrazowe „Witosza”, „Czop” i „Grodna”, pomnik przyrody nieożywionej - odsłonięcie zwietrzelin granitu „Głębocka Skała” PPN-5, a także „korytarze ekologiczne” : „Stawy Podgórzyńskie - Podgórzyński Las” i „Głębocka Struga - Pogańska Dolina”,
- OP2 - Użytek ekologiczny „Łąki Zachęlmiańskie”, zawierający pomnik przyrody nieożywionej - wyrobisko po pegmatytowe „Rudzianki” PPN-6, do rozpatrzenia jest wariant przyłączenia tego terenu do KPN,
- OP3 - Strefa poszerzenia obszaru KPN, (wariant II - z OP9), zawierająca pomnik przyrody nieożywionej PPN -11 skały „Zamczysko”,
- OP4 - Użytek ekologiczny „Wilgotne Łąki”,
- OP5 - Użytek ekologiczny „Dolina Czerwunki”,
- OP6 - Użytek ekologiczny „Góra Grabowiec”, do rozważenia jako zespół przyrodniczo krajobrazowy, zawiera sztolnię - zimowisko nietoperzy (wymagającą pilnego zabezpieczenia), źródła słaboradoczynne (ok. 9 nCi/l), różne inne obiekty oraz prawnie chroniony zabytek Kaplicę „Świętej Anny”,
- OP7 - Użytek ekologiczny - dolina Podgórnej z dopływami, od źródeł do ostańca skalnego „Skałka” (przy pętli autobusowej), „Doliny Podgórnej, Czerwienia i Kaczej”, zawierający dodatkowo pomniki przyrody nieożywionej : blok skalny „Szachownica” w dolinie Kaczej PPN -7, erozyjny „Jar Kaczej” w dolinie Kaczej PPN -8 i „Wodospad Podgórnej” w dolinie Podgórnej PPN -9,

OP8 - Użytek ekologiczny „Kozi Grzbiet” w Ścięgnach, zawierający pomnik przyrody nieożywionej „Skałki Aplitowe” PPN -10 ,

OP9 - Użytek ekologiczny „Górna Myja”.

W/w obszary zostały naniesione na rysunku Studium.

Obszary projektowane do objęcia ochroną przyrody (poza fragmentami leżącymi na terenie otuliny KPN) wymagają dokładniejszego ustalenia granic i zasad zagospodarowania (stosownie m. in. do krajowej strategii ochrony przyrody, ustalonej przez Ministra OŚZNiL) oraz dookreślenia odpowiednich ograniczeń i zakazów (przewidywanych przez Ustawę o ochronie przyrody), w stosownych Planach Ochrony. Plany Ochrony będą merytoryczną podstawą do podjęcia przez Radę Gminy uchwał o objęciu ochroną, względnie do wystąpienia do Wojewody Dolnośląskiego z wnioskiem o wydanie stosownego Zarządzenia.

Strona prawna została bliżej omówiona w p.3.3.6 , gdzie został zamieszczony wykaz ograniczeń i zakazów, które mogą być wprowadzone na tych obszarach. Podstawowo ograniczenia i zakazy powinny zapewniać niepogarszanie się stanu środowiska i krajobrazu na tych obszarach i w miarę możliwości jego poprawę, bez zbytniego ograniczania działalności gospodarczej.

Planuje się, że:

⇒ na terenie zespołów przyrodniczo krajobrazowych i użytków ekologicznych nie powinny być lokalizowane inwestycje szczególnie szkodliwe dla środowiska lub mogące pogorszyć stan środowiska określone w §2 i 3 Rozp. Min. OŚZNiL,

⇒ na terenie obszaru chronionego krajobrazu (OP1-SWS) nie powinny być lokalizowane inwestycje szczególnie szkodliwe dla środowiska określone w §2 Rozp. Min. OŚZNiL, a określone w §3 za zgodą Rady Gminy, za wyjątkiem zawartych w tym OP1: zespołów przyrodniczo krajobrazowych, użytku ekologicznego i „korytarzy ekologicznych”.

Jako negatywny należy uznać postulat przywrócenia mocy prawnej dla dawnego „Obszaru Chronionego Krajobrazu Karkonosze - Góry Izerskie”, jako obszaru zbyt rozległego, niedoprecyzowanego i mogącego w przyszłości powodować konflikty. Tym bardziej, że projekty są niedostępne.

Negatywnie opiniuje się postulat utworzenia „Łomnickiego Parku Krajobrazowego”, jako przedsięwzięcia z kolei zbyt ograniczonego i bardzo kosztownego. W rejonie Wzgórz Łomnickich postuluje się poszerzenie Obszaru chronionego krajobrazu (OP1-SWS) na teren sąsiednich gmin.

Szczególnej ochrony wymaga ponadto zieleń założeń parkowych - przypałacowych oraz zespoły zieleni cmentarnej.

W ramach programu „Ekologiczna Gmina” należy wytypować tereny zieleni parkowej, zgodnie z art.42 do 46 Ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska.

3.3.2. Obiekty projektowane do objęcia ochroną jako pomniki przyrody

Obiekty znajdujące się na terenie w/w obszarów ochrony przyrodniczej, które projektowane są do objęcia ochroną jako pomniki przyrody nieożywionej :

PPN 5 „Głębocka Skała” - odsłonięcie geologiczne zwietrzelin granitu na zboczu Góry Grzebień w Głębocku, podobne do „Koziego Grzbietu”,

PPN 6 „Rudzianki” - wyrobisko po pegmatytowe na Górze Rudzianki, pieczara, w Zachętmiu,

PPN 7 „Szachownica” - unikatowy blok skalny w dolinie Kaczej, wymaga szczególnie pilnego zabezpieczenia, wyeksponowania i uporządkowania otoczenia, zagrożony dewastacją,

PPN 8 „Jar Kaczej” - erozyjny jar w dolinie Kaczej,

PPN 9 „Wodospad Podgórnej” - w dolinie Podgórnej. Trzeci co do wielkości wodospad Karkonoszy którego wysokość wynosi 10 m , położony w malowniczym otoczeniu,

PPN 10 „Skałki Aplitowe” - skałki na górze „Kozi Grzbiet” w Ściegnach. Jest to pasmo wzgórz o cechach twardzieli, odzwierciedlające przebieg grubych żył mikrogranitowych - aplitowych (granit granofirowy), bardziej odpornych na wietrzenie od granitu porfirowatego.

PPN 11 „Zamczysko” - skały granitowe z kociołkami wietrzeniowymi w górnej części doliny Myi . Kociołki wietrzeniowe występujące na odsłoniętych powierzchniach skalnych, o zróżnicowanej mikrorzeźbie granitu, ilustrują zróżnicowaną intensywność wietrzenia tego granitu.

Obiekty znajdujące się poza obszarami ochrony przyrodniczej projektowane do objęcia ochroną jako pomniki przyrody nieożywionej :

PPN 1 „Miłkowskie Granity” - odsłonięcie geologiczne zwietrzelin granitu, unikatowe w skali europejskiej stanowisko ziarnistego wietrzenia granitu ilustrujące proces powstawania skałek granitowych, wymaga zadbania,

PPN 2 „Kaskada Myi” - wodospad na Myi, 4 m wysokości,

PPN 3 „Rozpadlisko” - ściana skalna nad korytem Podgórnej w Podgórzynie,

PPN 4 „Chybotek” - skały rumowiskowe w Przesiece (koło Walońskiego Kamienia),

Obiekty przyrody ożywionej - drzewa projektowane do objęcia prawną ochroną jako pomniki przyrody :

L. p.	Nazwa gatunku	Obwód pnia cm h=1,3m	Miejsce występowania	Nr karty ewiden- cyjnej	Ocena estetycz- -na
1	2	3	4	5	6
Podgórzyn					
1	klon jawor	425	Podg. Dolny, dawny majątek	13	★★★★
2	klon zwyczajny	320 do 367	Podg. Dolny, dawny majątek	11	★★★
3	lipa drobnolistna - 2 egz.	315 i 320	Podg. Dolny, dawny majątek	12	★★★
4	lipa drobnolistna - 3 egz.	po 340	Podg. Dolny, droga nad stawy	17	★★★
5	modrzew europejski - 2 egz.	270 i 295	Podg. Dolny, przy furcie kościelnej	5	★★★★
6	grupa różnogatunkowa: lipa drobn., klon zwy- czajny i 2 dęby szyp.	355 262 360 377	Podg. Dolny droga polna nad stawy	14	★★★

7	lipa drobnolistna	340	Podg. Dolny, dawny majątek	9	☆☆☆
8	lipa holenderska	405	Podg. Górny	101	☆☆
9	lipa holenderska	480	opusz. dom kolon.	104	☆☆
10	żywołnik nibyolbrzymi	100	Podg. Dolny, cmentarz	4	☆☆☆
11	dąb szypułkowy- 2 egz.	330 i 350	Podg. Dolny, cmentarz	6	☆☆☆
12	topola biała	400	Podg. Dolny, dawny majątek	7	☆☆
13	lipa drobnolistna	375	Podg. Dolny, dawny majątek	8	☆☆☆
Sosnówka					
14	buk pospolity - 2 egz.	300 275	Górna, nr 189	92	☆☆☆
15	klon jawor	315	Górna, nr 189	91	☆☆☆☆
16	cyprysik Lawsona	137	Dolna, cmentarz poewangelicki	89	☆☆
17	dąb szypułkowy	340	Dolna, nr 83	90	☆☆
18	klon jawor - 2 egz.	290 325	Górna, koło kaplicy Św. Anny	95	☆☆
19	lipa drobnolistna	310	Dolna, przy kościelie poewang.	88	☆☆
20	świerk pospolity	300	Górna, nr189	93	☆☆
Staniszów					
21	buk pospolity- odmiana purpurowa	277	skwer za kościółem	29	☆☆☆☆
22	dąb szypułkowy	610 !	Dolny, koło obór	32	☆☆☆☆
23	buk pospolity	375	Górny, park podw.	38	☆☆☆
24	buk zwyczajny	350	Górny koło pałacu	42	☆☆☆
25	dąb szypułkowy	405	Górny, park	33	☆☆☆
26	dąb szypułkowy	415	Górny, park podw.	41	☆☆☆
27	lipa drobnolistna - 8 egz.	245 do 350	na cmentarzu	27	☆☆☆
28	świerk pospolity	250	Górny, park podw.	39	☆☆☆
29	dąb szypułkowy	400	Dolny, na łące	31	☆☆☆
30	lipa drobnolistna	265	nr 65 gospodarstwo	22	☆☆☆
31	klon jawor	360	koło muru kościel.	30	☆☆☆
32	lipa drobnolistna	330	na gran. Marczyk	25	☆☆
Przesieka					
33	dąb szypułkowy	360	szpaler grabowy	105	☆☆
Miłków					
34	buk pospolity	365	nr 165	69	☆☆☆
35	buk pospolity - odmiana purpurowa	300	na granicy dawn. majątku	65	☆☆☆
36	buk pospolity - odmiana zwisająca	267	park przy pałacu	47	☆☆☆
37	daglezwia zielona	300	na gran. majątku	64	☆☆☆

38	jesion wyniosły	325	nr 165	70	☆☆☆
39	jesion wyniosły	310	zachodnia strona stawów hodowl.	60	☆☆☆
40	jesion wyniosły	320	koło szosy	45	☆☆☆
41	dąb szypułkowy	460	na granicy majątku	63	☆☆
42	lipa drobnolistna - 2 egz.	310 i 325	zachodnia strona stawów hodowl.	58	☆☆
Zachełmie					
43	cyprysik groszkowy - odmiana pierzasta	185	Górne, na łące przy ogrodzeniu	107	☆☆☆☆
Borowice					
44	klon jawor	320	nr 53, na łące	99	☆☆☆☆
45	klon jawor	310	OW „Limba”, nr 28	97	☆☆☆
46	dąb szypułkowy	320	DW Opolanka	100	☆☆
47	klon jawor	315	skraj pastwiska	98	☆☆
48	lipa drobnolistna	330	100m od O. W. „Limba”, nr 28	96	☆☆☆
Marczyce					
49	lipa drobnolistna	299	po cmentarzu	18	☆☆☆
50	dąb czerwony	350	droga na granicy Stanisłowa	21	☆☆
51	dąb czerwony - 3 egz.	300 345 360	droga do Stanisłowa	23	☆☆☆

Uwaga: Nr karty ewidencyjnej to nr „Informacji paszportowej” w „I. P.”.

Karty ewidencyjne nazywane „Informacją Paszportową” powinny zostać uzupełnione o :

- fotografie (z datami wykonania),
- numery geodezyjne działek, a przy dużych działkach mapki ewidencyjne z miarę dokładną lokalizacją drzew,
- informację o właścicielu (użytkowniku) oraz informację kiedy i jak został poinformowany o ochronie,
- rubrykę do wpisywania dat i uwag z okresowych kontroli.

Kopie poszczególnych kart ewidencyjnych należy przekazać właścicielom.

Kopie dotyczące całych wsi należy przekazywać Sołtysom, Radom Sołeckim, miejscowym szkołom i parafiom oraz lokalnym organizacjom społecznym. Poza znaczeniem poznawczym pomoże to zapobiegać dewastacji obiektów.

W/w dotyczy także analogicznie obszarów chronionych i obiektów przyrody nieożywionej.

Należy uściślić odpowiedzialność urzędników wydających zezwolenia na wycinanie drzew, ze względu na istnienie luki prawnej.

Pilnego zadziałania wymaga sprawa dewastowanych pomników przyrody prawnie chronionych opisanych w Inf. Paszportowej nr 68, 2 i 3 oraz kandydatów na pomniki przyrody IP nr 7, 10 i 107. Tak w zakresie poprawy stanu istniejącego jak i odpowiedzialności i sytuacji prawnej.

Należy wyjaśnić sprawę nieuwzględnionych w IP 11 pomników przyrody już objętych ochroną prawną o numerach rejestru 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505 i 47/643, a przede wszystkim ich stan w terenie.

Pełny wykaz PP zawiera Tom2 do Opisu Etap II niniejszego opracowania.

3.3.3 Kierunki ochrony czystości powietrza

Celem zapewnienia ochrony czystości powietrza projektuje się:

- 1) Ograniczenie emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych poprzez eliminowanie energochłonnych technologii, stosowanie sprawnych instalacji oczyszczania gazów odlotowych oraz eliminowanie emisji niezorganizowanej.
- 2) Ograniczenie emisji pyłów i gazów z procesu energetycznego spalania paliw poprzez :
 - ⇒ eliminowanie emisji niskiej (chodzi tu głównie o paleniska węglowo - śmieciowe w domkach jednorodzinnych) ,
 - ⇒ budowę instalacji odpylania i odsiarczania spalin w ciepłowniach opalanych węglem, jeżeli pozostawienie istniejących kotłów byłoby uzasadnione ekonomicznie,
 - ⇒ przechodzenie na paliwa niskosiarkowe, głównie gaz ziemny i olej opałowy oraz drewno - ekobrykiety trocinowe,
 - ⇒ rozbudowę gazowej sieci przesyłowej i rozdzielczej,
 - ⇒ racjonalizację zużycia energii cieplnej poprzez poprawę izolacji termicznej budynków, opomiarowanie ilości zużywanej energii, wprowadzanie automatyki pogodowej i urządzeń energooszczędnych,
 - ⇒ rozwój systemów grzewczych opartych na odnawialnych i niekonwencjonalnych źródłach energii jak elektrownie wodne, plantacje drzew szybkorosnących (np. wierzy - salix viminalis) oraz energię źródeł geotermalnych, kolektory słoneczne, pompy ciepłe czy instalacje biogazu,
 - ⇒ wprowadzanie opłat lokalnych - tzw. podatek kominowy.
- 3) Ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze środków transportu poprzez :
 - ⇒ budowę i modernizację dróg tak aby uzyskiwać mniejsze zużycie paliwa,
 - ⇒ tworzenie ścieżek rowerowych,
 - ⇒ usprawnianie komunikacji masowej,
 - ⇒ sukcesywne wprowadzanie samochodów wyposażonych w instalacje gazowe i katalizatory oraz egzekwowanie przestrzegania norm ekologicznych dot. pojazdów (przykład winny dawać pojazdy państwowe np. Policji i komunalne np. ZUK-u),
 - ⇒ budowę wzdłuż dróg ekranów izolacyjnych z odpowiednich rodzajów krzewów i drzew, co nie ogranicza samej emisji lecz ogranicza jej negatywne oddziaływanie, m. in. na jakość warzyw i wody gruntowe. Temat ekranów izolacyjnych należy włączyć do szerszego programu nasadzeń związanych m. in. z ochroną i retencją wody.

Ochrona powietrza ma bezpośredni wpływ na stan czystości gleby i wód.

Wyżej wymienione kierunki działania tylko pośrednio przekładają się na zagospodarowanie terenu. Kierunki te winny być przełożone na konkretny

program działania, sukcesywnie i systematycznie wdrażany, na przykład jako część w projektowanym programie „Ekologiczna Gmina” = EG, (w p. 3.3.6).

3.3.4 Kierunki ochrony środowiska wodnego

Zgodnie z uwarunkowaniami omówionymi głównie w p. 3.1.4, 3.2.2 i 3.2.3 w celu zapewnienia:

- ochrony przed zanieczyszczeniami,
- najlepszych parametrów (klas czystości),

wód podziemnych i powierzchniowych, projektuje się takie zagospodarowanie terenu które :

- spowoduje zwiększenie zbyt małej retencji wody (inaczej mówiąc, poprzez zwiększenie możliwości magazynowania wody, nastąpi zmniejszenie intensywności - wydłużenie odpływu wody z terenu i odpływ ten będzie bardziej równomierny),
- zmniejszenie jej zanieczyszczania spowodowanego działalnością ludzką (czynniki antropogeniczne).

Zgodnie z powyższym projektuje się :

A - wprowadzenie zakazu „ornego” użytkowania gleby na obszarach położonych powyżej 400 m n. p. m. oraz na obszarach gdzie pochylenie (spadki) terenu przekraczają 15°. Dla tych obszarów dopuszcza się przeznaczenie terenów na użytki zielone (pastwiska, łąki, uprawy zielne) i sady, nie wymagające zabiegów powodujących naruszenie struktury gleby i niszczenie układu korzeni, także chemicznych). Pożądanym kierunkiem zagospodarowania tych terenów jest zalesienie. Dopuszcza się uprawy w ogródkach przydomowych. Obszary te należy wyznaczyć dokładnie na etapie MPZP.

B - wprowadzenie ponadto zakazu uprawiania (szczególnie orki):

- wzdłuż stoków (spadku terenu), należy orać „po poziomicach”,
- w poprzek linii cieków wodnych na odległości min 15m,

na pozostałych terenach rolnych, poza terenami określonymi w p. A .
Dokładniejsze doprecyzowanie w MPZP.

C - wprowadzenie pasów zieleni ochronnej :

- wzdłuż cieków wodnych,
- wzdłuż terenów przydrożnych,

w sposób nie ograniczający walorów widokowych i nie kolidujący z bezpieczeństwem ruchu drogowego. Należy preferować nasadzenia użytkowe (np. drzewa owocowe, krzewy malin, porzeczek itp. zgodnie z miejscową tradycją) i ozdobne (np. świerki „srebrne”, jodły, wierzby „płaczące”, buki odm. zwisającej, różne gatunki egzotyczne dobrze rosnące w tuł. warunkach jak tulipanowiec amerykański itp. także zgodnie z miejscową tradycją).

D - powiększanie ilości zieleni śródpolnej i ograniczenie jej nieuzasadnionego wycinania,

Ad. C i D - Należy wprowadzić „mechanizmy” podatkowo - ekonomiczne stymulujące takie działania na terenach niekomunalnych, jak odpisy od

podatku rolnego na zakup sadzonek, konkursy itp. , na terenach gminnych dawać dobry przykład (w tym na terenach przeznaczonych pod inwestycje co podniesie ich atrakcyjność). Do włączenia do programu „Ekologiczna Gmina”.

E - wprowadzenie zakazu stosowania nawożenia i oprysków, poza terenami gdzie będzie to dozwolone oraz w określonych terminach. zostały wyznaczone tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej (oznaczone na rysunku symbolem R), na których nawożenie będzie dozwolone. Pozostałe tereny gdzie można będzie nawozić pozostają do wyznaczenia w MPZP.

F - dolesianie terenów o niskiej przydatności do użytkowania rolniczego (szczególnie gleby klas V, VI i N), położonych w szczególności w pobliżu istniejących lasów. Najważniejsze tereny projektowane do dolesienia zostały oznaczone na rysunku symbolem DL. Włączyć do programu EG.

G - do wyznaczenia tereny bezpośredniej i pośredniej ochrony ujęć wody, dla ujęć wody dla których nie zostały jeszcze wyznaczone, oraz wprowadzić monitorowanie tej ochrony i jej egzekwowanie, także dla ujęć istniejących. Orientacyjny zasięg tych terenów został oznaczony na rysunku Studium. Dokładne wyznaczenie tych terenów i ich ochronę należy wprowadzić w trybie i zgodnie ze stosownymi przepisami w tym zakresie.

H - inwestycje w zakresie wodociągów i kanalizacji:

- w odniesieniu do poszczególnych miejscowości realizować w myśl zasady „najpierw kanalizacja a następnie wodociągi”. Znane są bowiem przypadki karygodnego wykorzystywania „niepotrzebnych” już studni jako miejsca zrzuć ścieków.
- koncentrować w pierwszej kolejności na terenach wymagających szczególnej ochrony, to jest na terenie zlewni zbiornika Sosnówka, terenie GZWP i terenach obszarów OP, szczególnie tam gdzie obszary te pokrywają się wzajemnie i z terenem otuliny KPN.

I - tereny na których mogą być lokalizowane - stosowane indywidualne i grupowe systemy oczyszczania ścieków, których zasięg został naniesiony na rysunku Studium.

Uwaga: NIE należy mylić oczyszczalni ścieków z drenażem rozsączającym ścieki bezpośrednio do gruntu !

Biologiczne oczyszczalnie ścieków, czy też doczyszczanie biologiczne to mimo podobieństw, zupełnie co innego niż drenaż rozsączający. Drenaż taki może być najwyżej jednym z elementów zasadniczej oczyszczalni ścieków i jest pożądanym sposobem odprowadzania ścieków już oczyszczonych. Oczyszczalnie tzw. biologiczne, ze względu na swą naturę mają ograniczony zakres stosowania (ograniczenie aktywnego oczyszczania do okresu wegetacyjnego oraz ograniczenie wielkością terenu) oraz ograniczony czas użytkowania ze względu na ograniczoną możliwość wchłonięcia zanieczyszczeń (osad nie podlegający rozkładowi).

Niezależnie od powyższych względów, wybór systemu oczyszczania powinien być poprzedzony rzetelną analizą ekonomiczną. Im mniejsza jest instalacja tym większy jest koszt jednostkowy oczyszczania (na 1m³) oraz bardziej utrudniony nadzór nad przestrzeganiem właściwych parametrów. Nadzór jest niezbędny chcąc mówić poważnie o ochronie przyrody.

J - wprowadzenie pomiarów (wodomierze) ilości pobieranej wody u wszystkich odbiorców, włącznie z indywidualnymi hydroforami. Pomiar ilości

zużywanej wody niemal automatycznie powoduje ograniczenie zużycia wody, uwidacznia faktyczną wielkość zużycia wody i co ważniejsze ilość odprowadzanych ścieków. Pozwoli to na zracjonalizowanie systemu opłat za pobieranie wody i odprowadzanie ścieków. Opłaty powinny być pobierane w szczególności za odprowadzanie ścieków nie oczyszczonych. Pomijając przypadki bezpośredniego wprowadzania ścieków zupełnie nie oczyszczonych, samo tzw. „wywiezienie szamba” nie załatwia sprawy i jest tylko spowodowane nie troską o stan środowiska, co umożliwia w ogóle dalsze korzystanie z domowej instalacji sanitarnej ! Włączyć do EG.

K - przeprowadzenie inwentaryzacji:

- ujęć wody, w tym w szczególności indywidualnych ujęć głębinowych i studni z określeniem ich wydajności i jakości pobieranej wody,
- urządzeń kanalizacyjnych i oczyszczających ścieki (lub ich braku), z poszczególnych budynków, z określeniem ich parametrów i potrzeb inwestycyjnych.

Pozwoli to na założenie odpowiednich ewidencji powiązanych z ewidencją geodezyjno kartograficzną i budowlaną, m. in. do celów porządkowo fiskalnych. Do włączenia do EG.

L - prowadzenie okresowych badań stanu czystości wody w ujęciach i ważniejszych ciekach wodnych (monitoring wody), celem wczesnego ujawniania zagrożeń i ich eliminowania. Do włączenia do EG.

M - rozważenie przeznaczenia pewnej części stawów hodowlanych (w rejonie OP1) na cele ochrony przyrodniczej. Ta część nie była by poddana usuwaniu roślinności wodnej, a użytkowanie ograniczone do kontrolowanego wędkowania i komercyjnego (ograniczonego) udostępniania miłośnikom przyrody w celach poznawczo hobbystycznych (np. obserwacje ptaków). Do włączenia do EG.

N - podjęcie we współdziałaniu z Nadleśnictwem Śnieżka działań mających na celu :

- przyspieszenie tempa (i jakości) zalesiania terenów dotkniętych dawną „klęską ekologiczną”. Należy rozważyć udział szkół oraz zatrudnienie bezrobotnych.
- ograniczenie pozysku drewna do ilości niezbędnych.

Tak się jakoś składa, że góry po czeskiej stronie są zielone (od okresu „klęski” minęło już prawie 15 lat), a po naszej stronie dla odmiany tartak w Sobieszowie jest pełny „surowca tartacznego” coraz cieńszego.

Do włączenia do programu „Ekologiczna Gmina”.

3.3.5. Kierunki ochrony złóż kopalin

Projektuje się objęcie ochroną terenów złóż granitu, występujących w Marczykach, które potencjalnie nadają się do eksploatacji. Na tym terenie nie powinno się lokalizować, bez stosownej zgody (Rady Gminy), inwestycji kubaturowych i infrastruktury technicznej. Teren ten został oznaczony na rysunku Studium symbolem G. Do ścisłego określenia w MPZP.

3.3.6. Aspekty prawne ochrony przyrody na terenie Gminy

Najważniejszym aktem prawnym dotyczącym ochrony przyrody jest Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 października 1991 r. Dz.U. z 91r. nr114 poz.492 z późniejszymi zmianami.

Wyciąg z Ustawy o ochronie przyrody:

Art. 1. Ustawa określa zasady ochrony przyrody.

Art. 2. 1. Ochrona przyrody w rozumieniu ustawy oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów i składników przyrody, w szczególności dziko występujących roślin i zwierząt oraz kompleksów przyrodniczych i ekosystemów.

2. Ochrona przyrody ma na celu:

- 1) utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- 2) zachowanie różnorodności gatunkowej,
- 3) zachowanie dziedzictwa geologicznego,
- 4) zapewnienie ciągłości istnienia gatunków i ekosystemów,
- 5) kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody,
- 6) przywracanie do stanu właściwego zasobów i składników przyrody.

3. Ochrona przyrody jest częścią polityki ekologicznej państwa.

Art. 3. ⁽¹⁾ Ochrona przyrody jest obowiązkiem każdego obywatela, organów administracji publicznej, a także jednostek organizacyjnych oraz osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność wpływającą na przyrodę.

Art. 4. ⁽²⁾ 1. Ustalenia zawarte w planie ochrony, dotyczące obszaru poddanego ochronie, są wiążące przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w skład którego wchodzi ten obszar.

2. Ustalenia zawarte w rozporządzeniu wojewody, dotyczące zagospodarowania obszaru poddanego ochronie, uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, w skład którego wchodzi ten obszar.

3. Przepis ust. 2 stosuje się do przedmiotów poddanych ochronie.

4. Jeżeli miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar poddany ochronie, to koszt sporządzenia planu dla tego obszaru ponoszą, w częściach równych, budżet państwa i budżet gminy.

Art. 5. 1. Popularyzowanie ochrony przyrody jest obowiązkiem organów administracji publicznej, instytucji naukowych i oświatowych, a także publicznych środków masowego przekazu.

2. Szkoły wszystkich stopni są obowiązane objąć programami nauczania zagadnienia ochrony przyrody.

Art. 8. 1. Wojewoda wykonuje zadania organu administracji rządowej w zakresie ochrony przyrody przy pomocy wojewódzkiego konserwatora przyrody.

Art. 13. 1. Poddanie pod ochronę następuje przez:

- 1) tworzenie parków narodowych,
- 2) uznawanie określonych obszarów za rezerваты przyrody,
- 3) tworzenie parków krajobrazowych,
- 4) wyznaczanie obszarów chronionego krajobrazu,
- 5) wprowadzanie ochrony gatunkowej roślin i zwierząt,
- 6) wprowadzanie ochrony indywidualnej w drodze uznania za:
 - a) pomniki przyrody,
 - b) stanowiska dokumentacyjne,
 - c) użytki ekologiczne,
 - d) zespół przyrodniczo-krajobrazowy.

Art. 26. Obszar chronionego krajobrazu obejmuje wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów. Zagospodarowanie tych systemów powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych.

Art. 28. Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie.

Art. 30. 1. Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i

typów środowisk, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne "oczka wodne", kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce itp.

2. Użytki ekologiczne uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i uwidacznia w ewidencji gruntów.

Art. 31. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego, dla zachowania jego wartości estetycznych.

Art. 32. Wprowadzenie form ochrony przyrody, o których mowa w art. 26 i 28-31, następuje w drodze rozporządzenia wojewody, które określa nazwę obszaru lub obiektu, jego położenie, w miarę potrzeb otulinę oraz ograniczenia, zakazy i nakazy przewidziane w art. 37 ust.1.

Art. 34. 1. Rada gminy może wprowadzić formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 4-6, jeżeli wojewoda nie wprowadził tych form.

2. Dla obszarów i zespołów, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 4 i w art. 13 ust. 1 pkt 6 lit. d), poddawanych ochronie przez radę gminy, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo.

Art. 35. Określenie obszarów poddawanych ochronie, ustalanie otulin oraz ustalanie zasad zagospodarowania tych obszarów następuje stosownie do krajowej strategii ochrony przyrody, ustalonej przez Ministra OŚZNiL.

Art. 37. 1. Ograniczenia i zakazy wprowadzone w odniesieniu do przyrody mogą w szczególności dotyczyć:

- 1) polowania, wędkowania, rybołówstwa, chwytania, płoszenia i zabijania dziko żyjących zwierząt, zbierania poroży zwierzyny płowej, niszczenia nor i legowisk zwierzęcych, gniazd ptasich i wybierania jaj,
- 2) pozyskiwania, niszczenia lub uszkodzania drzew i innych roślin,
- 3) wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów lub innych nieczystości, innego zanieczyszczania wód i gleby oraz powietrza,
- 4) dokonywania wszelkich lub istotnych zmian przedmiotów z obszarów objętych odnową na czas określony lub nieokreślony,
- 5) używania, użytkowania, uszkodzania i zanieczyszczania przedmiotów i obszarów objętych ochroną,
- 6) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i potoków,
- 7) wydobywanie skał, minerałów, torfu i bursztynu,
- 8) niszczenia gleby lub zmiany sposobu jej użytkowania,
- 9) palenia ognisk,
- 10) stosowania środków chemicznych w gospodarce rolnej, leśnej, zadrzewieniowej i łowieckiej,
- 11) prowadzenia działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej lub handlowej,
- 12) zbioru wszystkich lub niektórych dziko rosnących roślin albo ich części, w szczególności owoców i grzybów,
- 13) zbywania, nabywania, przewożenia lub wywożenia przedmiotów objętych ochroną albo ich części,
- 14) ruchu pojazdów,
- 15) umieszczania na określonych przedmiotach lub obszarach objętych ochroną tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków nie związanych z ochroną przedmiotu, z wyjątkiem znaków drogowych i innych znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa,
- 16) sprzedaży i spożywania napojów alkoholowych i innych środków odurzających,
- 17) palenia tytoniu,
- 18) zakłócania ciszy,
- 19) używania łodzi motorowych, pływania, żeglowania, uprawiania sportów wodnych i motorowych, prowadzenia żeglugi pasażerskiej,
- 20) używania motolotni i lotni,
- 21) wykonywania lotów cywilnymi statkami powietrznymi poniżej 2000 metrów wysokości względnej nad obszarem chronionym, z wyjątkiem lotów patrolowych i interwencyjnych zarządów Lasów Państwowych oraz Państwowej Straży Pożarnej,
- 22) dostępu do określonych przedmiotów poddanych pod ochronę lub wstępu na określone tereny, z wyjątkiem ich właścicieli, posiadaczy, zarządców, jak też domowników i pracowników, z wyjątkiem sytuacji, kiedy prowadzenie akcji ratowniczej takiego dostępu lub wstępu wymaga,
- 23) budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, linii komunikacyjnych, urządzeń lub instalacji.

2. Wydawanie przewidzianych odrębnymi przepisami pozwoleń na działalność, które skutki dotyczą ograniczeń lub zakazów wprowadzonych w odniesieniu do przedmiotów i obszarów objętych ochroną, wymaga uzgodnienia z wojewodą.

Art. 39.1. Minister właściwy d/s środ. prowadzi rejestr parków narodowych.

2. Wojewoda prowadzi dokumentację stanu przyrody, a w szczególności cennych ze względów naukowych lub rzadkość występowania tworów przyrody, obszarów przyrodniczych i innych składników przyrody oraz rejestr rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

3. Starosta wykonując zadanie z zakresu administracji rządowej prowadzi rejestr pomników przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

Art. 43. Gospodarka zasobami przyrody nieożywionej powinna być prowadzona w sposób zapewniający ochronę innych zasobów, oszczędne użytkowanie przestrzeni oraz zachowanie jej szczególnie cennych tworów naturalnych, jak przede wszystkim profile geologiczne i glebowe, groty, turnie, skałki, głazy narzutowe, naturalne zbiorniki wodne, źródła i wodospady, glebowe powierzchnie wzorcowe, zgodnie z założeniami strategii ochrony litosfery.

Art. 44. Zmiana przeznaczenia terenów, na których znajduje się starodrzew, może być dokonana jedynie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, po uzyskaniu zgody starosty wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej.

Art. 45. Zabrania się wypalania roślinności na łąkach, pastwiskach, nieużytkach, rowach, pasach przydrożnych, szlakach kolejowych lub w strefie oczeretów i trzcin.

Art. 50. 1. O poddaniu pod ochronę w myśl art. 13, wprowadzeniu ograniczeń w myśl art. 37 ust. 1 lub wydawaniu tymczasowego zarządzenia ochronnego na podstawie art. 38 ogłasza się przez publiczne obwieszczenie w gminie, w sposób odpowiadający zwyczajom miejscowym.

2. Na obrzeżach chronionych kompleksów przyrodniczych i otulin oraz w pobliżu chronionych tworów przyrody należy umieszczać tablice obwieszczające o ograniczeniach i zakazach, wprowadzonych w myśl przepisów rozdziału 4, lub inne oznakowania informujące o poddaniu pod ochronę. Wzory tablic ustali Minister OŚNiL.

3. W przypadku przebiegu trasy komunikacyjnej przez park narodowy zasady ruchu oraz wyznaczenie miejsc parkingowych wymaga uzgodnienia z dyrektorem parku narodowego.

Art. 51. W przypadku poddania pod ochronę całości lub części przedmiotu, dla którego istnieje księga wieczysta, na wniosek wojewody lub dyrektora parku ujawnia się w niej poddanie przedmiotu pod ochronę. Gdy dalsza ochrona stanie się bezprzedmiotowa, odpisany wpis skreśla się.

Art. 53. Obiekty i urządzenia zbudowane wbrew wprowadzonym zakazom albo bez uzyskania wymaganej zgody organu ochrony przyrody lub niezgodnie z warunkami uzgodnienia podlegają przymusowej rozbiórce w trybie przepisów prawa budowlanego.

Art. 58. 1. Kto narusza zakazy lub ograniczenia, o których mowa w art. 36 i art. 37 ust. 1, podlega karze aresztu lub grzywny.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1, orzeka się:

- 1) przepadek narzędzi i przedmiotów służących do popełnienia wykroczenia oraz przedmiotów uzyskanych za pomocą wykroczenia,
- 2) obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego, a jeśli obowiązek taki byłby niewykonalny, nawiązkę do wysokości 25.000 złotych na rzecz właściwego wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Art. 59. Kto wypala roślinność na łąkach, pastwiskach, nieużytkach, rowach, pasach przydrożnych, szlakach kolejowych, w strefie oczeretów lub trzcin, podlega karze aresztu albo grzywny.

3.3.7 ..Działania dokumentacyjne

Aktualnie posiadana przez Gminę dokumentacja „Inwentaryzacja Przyrodnicza” powinna być, zdaniem autorów tego opracowania, powielona i upubliczniona jak najpowszechniej na terenie Gminy, m. in. w szkołach, Sołectwach, co powinno przyczynić się do lepszego zrozumienia konieczności ochrony wartości przyrodniczych.

Autorzy opracowania postulują opracowanie programu „Ekologiczna Gmina”. Należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że zaczynamy dopiero (my Polacy), osiągać stan ochrony przyrody, w zakresie ochrony pomników przyrody z okresu III Rzeszy sprzed lat 60.

Skalki granitowe oraz inne elementy rzeźby terenu będące charakterystycznymi elementami krajobrazu Podgórzeńskiego oraz wartościowe obiekty przyrody ożywionej jak piękne drzewa i miejsca występowania roślinności i zwierząt chronionych ochroną gatunkową, nie ujęte jako projektowane pomniki przyrody nieożywione i ożywionej, powinny zostać docelowo dokładnie:

- zinwentaryzowane i udokumentowane (fachowy opis, dokumentacja fotograficzna, także w zapisie cyfrowym i nie ma tu konieczności zlecania bardzo kosztownych opracowań), jako systematycznie prowadzony i ciągły proces aktualizowania, poszerzania i ulepszania, na przykład istniejącej już „Inwentaryzacji Przyrodniczej”,
- poddane konserwacji, renowacji i zabezpieczeniu w co najmniej podstawowym, awaryjnym zakresie (po uprzednim zasięgnięciu fachowej informacji jak ma to być wykonane),
- informacja o nich upubliczniona (m. in. w wydawnictwach turystycznych, szkołach) oraz przekazana właścicielom terenów na których się znajdują (często obiekty przyrodnicze są niszczone nie tyle ze złej woli co z nieświadomości) wraz z uświadomieniem ich wartości i obowiązku ochrony,
- stosownie do okoliczności wyeksponowane i udostępnione turystycznie, a także komercyjnie,
- bezimiennym obiektom można, a nawet należy nadawać nazwy (co może dostarczyć wielu okazji do ognistych sporów i zażartych dyskusji, można nawet rozważyć odpłatne nadawanie nazw oraz nadawanie nazw różnym osobom z życia publicznego, itp. itd.),
- objęte indywidualną ochroną stosownie do okoliczności.

Do programu „Ekologiczna Gmina” jako jej elementy należy włączyć zadania inwestycyjne, systemowe i ewidencyjne określone w innych punktach tego Studium.

Taki kompleksowo opracowany program był by unikalny i zarazem wzorcowy, jak na działania gminne w zakresie ochrony przyrody !

4. Uwarunkowania antropogeniczne i kierunki rozwoju

4.1 Sfera społeczno - gospodarcza, uwarunkowania

4.1.1 Demografia i potencjał intelektualny

Aktualnie Gminę Podgórzyn zamieszkuje około 8.000 mieszkańców.

Struktura wiekowa ludności jest następująca :

osoby w wieku do 17 lat - ok.1870 osób (23,4 %),

osoby w wieku od 18 do 65 lat - ok.5085 osób (63,5 %),

osoby w wieku powyżej 65 lat - ok. 1045 osób (13,1 %).

Na 100 kobiet przypada prawie 96 mężczyzn.

Przyrost naturalny w Gminie systematycznie spada i wynosił w 1978 roku + 7,7, w roku 1988 + 4,2 a w roku 1998 +2,0 na 1000 ludności. Spadek przyrostu naturalnego spowodował wystąpienie zjawiska starzenia się ludności, charakterystycznego dla krajów europejskich.

Migracja ludności wynosiła w roku 1978 minus 197 osób, w roku 1988 minus 80 osób, a w roku 1997 +2 osoby, czyli saldo migracji zwiększa się.

Poziom wykształcenia ludności (powyżej 15-go roku życia) charakteryzuje się znacznym odsetkiem osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym średnim (ok. 44%) oraz z wykształceniem zasadniczym zawodowym (ok.25%). Odsetek osób z wykształceniem pełnym wyższym jest niewielki (ok.3,5%) lecz wykazuje tendencję wzrostową, co jest między innymi spowodowane osiedlaniem się na terenie Gminy osób wykształconych głównie z pobliskiej Jeleniej Góry.

4.1.2 Mieszkalnictwo...

Zasoby mieszkaniowe gminy pochodzą w ponad 85% z okresu do 1945 roku. Stwarza to znaczne utrudnienia w zakresie ich bieżącej eksploatacji. Wiele budynków wymaga remontów kapitałnych lub nadaje się do wyburzenia.

Strukturę mieszkalnictwa obrazuje poniższa tabela:

Miejscowość	Mieszkańcy 1998 rok	Liczba mieszkańców zamieszkałych w budownictwie			Ilość budynków mieszkal- nych
		wielorodzin- nym	jednorodzin- nym	zagrodowy	
Podgórzyn	1733	347	866	520	253
Miłków	2166	433	1083	650	268
Sosnówka	1122	224	561	337	199
Ściegny	1076	215	538	323	193
Staniszów	652	130	326	196	109
Przesieka	555	11	277	167	129
Zachęlmie	340	68	170	102	73
Marczyce	179	36	89	54	39
Borowice	152	30	76	46	38
Głębock	80	16	40	24	21

Ilość mieszkań zamieszkałych wynosi ok. 2450, ilość izb ok. 8850 .

Wskaźnik	Wartość średnia dla		
	Gm. Podgórzyn	gmin wiejskich	miast
Pow. użytk. na osobę m ²	21,3	20,9	19,4
Liczba osób na mieszk.	3,21	3,43	3,16
Liczba osób na izbę	0,89	0,90	0,90

4.1.3. Przemysł, usługi i rynek pracy

Według danych statystycznych w Gminie na koniec 1997 roku było zarejestrowanych w systemie REGON 648 (obecnie ponad 700) jednostek prowadzących działalność gospodarczą, a w tym:

* osoby fizyczne	570	* inne państwowe	21
* spółki prawa handlowego	33	* inne prywatne	18
* spółdzielnie	6		

Ważniejsze przedsiębiorstwa działające na terenie Gminy to :

L.p.	Firma - Nazwa	Rodzaj - typ	Siedziba
1	Izabela Janulewicz, Jarosław i Zbigniew Woś - ZPHU „Woskar”	producent obuwia	58-562 Podgórzyn ul. Żołnierska 89
2	Przeds. Wielobranżowe „Metgum” Sp. z o. o.	producent ogumienia	58-562 Podgórzyn ul. Mieszczańska 1
3	Fabryka WYROBÓW Metalowych S.A.	producent ogniwo	58-562 Podgórzyn ul. Nowa 4
4	Fabryka Papieru Domator Żana S.A.	producent papieru	58-535 Miłków Brzezie Karkonoskie
5	Maryla Łezbuch „Rodak”	prod. mater. budowl.	58-535 Miłków 1
6	Janina i Zbigniew Szatkowscy s.c. PTPUH „Rob-Pol”	producent palet	58-535 Miłków 102
7	Andrzej i Bogusława Wyspiańscy PPHU „Sosnówka” s.c.	przetwórnia mięsa	58-564 Sosnówka 133
8	Jadwiga i Maciej Papierniak s.c. PPHU „Kabanos”	rzeźnia	58-564 Sosnówka 124
9	Jerzy Śliwiński Transport usł. zagran. i krajowy	usługi	58-562 Podgórzyn ul. Podgórna 1
10	Krzysztof Zabuski	skład opału	58-535 Miłków 76b
11	Stowarzyszenie Promocji Gospodarczej „Pogórze”	stow.	58-562 Podgórzyn ul. Żołnierska 44
12	Jeleniogórskie Przedsiębiorstwo Robót Drogowych - Baza Głębock	usługi budowlane	58-535 Miłków Głębock 7a

Uwaga: wykaz nie obejmuje usług turystycznych.

Pracujących było w gminie ogółem 1343, a w tym (według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności) w poszczególnych działach :

* produkcji	- 518
* budownictwie	- 163
* handlu i naprawach	- 14
* hotelarstwie i gastronomii	- 64
* transporcie i składowaniu	- 38
* administracji publ. i obronie	- 64
* edukacji	- 141
* ochronie zdrowia i opiece	- 207
* pozostali	- 134

Bezrobotnych „statystycznych” było 404 osoby. Rzeczywista ilość bezrobotnych jest znacznie większa, a to z tego względu, że dane statystyczne nie obejmują niepracujących rolników i ich rodzin.

Oficjalna stopa bezrobocia wynosiła w 1996 roku 14,6%, a w roku 1999 wzrosła do 17,3%.

Usługi komunikacji

W Miłkowie jest stacja kolejowa PKP na linii Jelenia Góra - Karpacz i kilka przystanków autobusowych PKS.

Funkcjonują połączenia komunikacji lokalnej (komunalnej) z Jeleniej Góry i są to linie nr 4, 18 i 19.

Jedna stacja benzynowa znajduje się w Podgórzynie. Są warunki terenowe do usytuowania nowych stacji benzynowych w Miłkowie.

Na terenie gminy są zarejestrowane 22 zakłady naprawy samochodów.

Usługi telekomunikacyjne i pocztowe

Na terenie gminy jest pięć urzędów pocztowo - telekomunikacyjnych. Sieć telefoniczna w ostatnim okresie czasu została rozbudowana i zmodernizowana. Brak sieci telewizji kablowej.

Usługi sportu, turystyki i rekreacji

Bliżej opisane w p. 4.1.4 .

Usługi ogólnospołeczne

W gminie są 2 apteki , 2 ośrodki zdrowia i 1 punkt lekarski /jeszcze/ .

Gimnazjum Gminne jest w Sosnówce, a szkoły podstawowe w Miłkowie, Podgórzynie, Ściegnach i Stanisławowie. Funkcjonują także dwa Przedszkola Publiczne w Podgórzynie i Miłkowie. Bibliotek publicznych jest 5.

Są cztery parafie kościoła rzymsko - katolickiego w Podgórzynie, Miłkowie, Ściegnach i Sosnówce.

Wydawany jest miesięcznik Gazeta Podgórzyńska „Pogórze”.

Na terenie gminy działa agro-eko-turystyczne stowarzyszenie Ananda Marga.

Nazwy obiektów turystycznych i gastronomicznych są pisane w języku Polskim.

4.1.4 Usługi turystyczne..

Liczba miejsc noclegowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Podgórzyn przedstawia się następująco :

Lp.	Miejscowość	Liczba miejsc noclegowych w :				
		Razem	Hotele	Pensjonaty	Schroniska	O. W.
1	Podgórzyn	121	-	51	-	70
2	Miłków	160	50	-	-	50
3	Sosnówka	774	60	8	-	706
4	Ściegny	-	-	-	-	-
5	Staniszów	-	-	-	-	-
6	Przesieka	909	48	128	113	619
7	Zachełmie	150	70	-	-	80
8	Marczyce	-	-	-	-	-
9	Borowice	494	-	54	-	440
10	Głębock	-	-	-	-	-

Informacja turystyczna (PIT) mieści się obecnie w budynku Urzędu Gminy :

- ① adres e-mail: itpodg@box43.gnet.pl ,
- ① strona internetowa: www.sapsit.com.pl ,
- ① tel. 075/76-210-93(4), fax 075/76-213-58 .

Na terenie gminy jest ogółem :

- 2608 miejsc noclegowych w 55 obiektach wypoczynkowych,
- 6 wyciągów narciarskich i 2 sztucznie dośnieżane stoki,
- 82 km turystycznych szlaków pieszych i nowe ścieżki rowerowe,
- kilkanaście obiektów sportowo - rekreacyjnych.

Ważniejsze firmy turystyczne działające na terenie Gminy to :

L.p.	Firma - Nazwa	Siedziba
1	Stowarzyszenie Promocji Gospodarczej „Pogórze”	58-562 Podgórzyn ul. Żołnierska 14
2	Władysław Kurowski Gospodarstwo Agroturystyczne	58-563 Przesieka ul. Brzozowe Wzgórze 8
3	Jolanta Kulaszko Gospodarstwo Agroturystyczne	58-563 Przesieka ul. Bukowy Gaj 6
4	Wanda Kocoń Gospodarstwo Agroturystyczne	58-564 Sosnówka Górna nr 185
5	Elza Lasota - „Emilka” Gospodarstwo Agroturystyczne	58- 534 Ściegny 129a
6	Hanna Kurowska - „Agro-Tur-Farm” Gospodarstwo Agroturystyczne	58-562 Zachełmie 47
7	Karolina Sobczak Schronisko Górskie „Odrodzenie”	58-563 Przesieka ul. Karkonoska 4
8	Klemens Grzesik O. W. „Hottur”	58-564 Sosnówka Borowice 18

9	Jerzy Ziemniak O. W. „VIS- Karkonosze”	58-564 Sosnówka Borowice 16
10	Dorota Kwiecień O. W. „Skalnik”	58-564 Sosnówka Borowice 19
11	Aleksandra i Arkadiusz Spiż Hotel - Restauracja „Spiż”	58-535 Miłków 218
12	Ryszard Postrach Hotel „Krasnoludki”	58- 564 Sosnówka
13	Andrzej Świętek Hotel „Śnieżna Kopa”	58- 564 Sosnówka 206
14	Stanisław Grzegocki O. W. „Lubuszanin”	58- 564 Sosnówka 220
15	Irena i Zdzisław Marcisz O. W. „Sosna”	58- 564 Sosnówka 97
16	Cecylia Klimczyńska O. W. „Karolinka”	58-562 Podgórzyn ul. Żołnierska 69
17	Renata i Jan Detyna Pensjonat „Cichy Potok”	58-562 Podgórzyn ul. Żołnierska 60
18	Ireneusz Kadyszewski Willa „Polanka”	58-562 Podgórzyn Dolina Czerwienia 3
19	Bronisława Chwałek O. W. „Kaliniec”	58-563 Przesieka Droga Liczyrzepy 1
20	Bożena Drozd Pensjonat „Łucznik”	58-563 Przesieka Dolina Czerwienia 14
21	Wacław Tobiasz D.W. „Karłowiczówka”	58-562 Podgórzyn Zachełmie 38
22	Państwo Parkitni Ośrodek Rekreacji „Miasteczko - Western City”	58- 534 Ściegny

Baza usług turystyczno - rekreacyjnych sukcesywnie rozbudowuje się i modernizuje. Warunki terenowe sprzyjają rozwojowi tych usług. Duże nadzieje należy wiązać ze sportowo - rekreacyjnym zagospodarowaniem zbiornika „Sosnówka” i otaczających go terenów.

Wyciągi narciarskie, ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne i punkty widokowe zostały bliżej opisane w p. 4.4.8.3 .

Barierę dla rozwoju tych usług stanowią głównie :

- ⇒ niedostateczna jeszcze infrastruktura techniczna,
- ⇒ nadmierne ograniczenia w aktualnie obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego.

Najważniejsze imprezy kulturalno - turystyczne odbywające się na terenie to :

- ogólnopolski festiwal piosenki aktorskiej, autorskiej i poezji śpiewanej - „Gitarą i piórem” w Borowicach ,
- międzynarodowy festiwal „Ekologii Neohumanistycznej” w Głębocku .

Udział dochodów wynikających z działalności turystycznej w dochodach gminy ma tendencję wzrostową i wnosił roku 1998 -5,9%, a w 1999 -6,9% .

4.1.5. Rolnictwo i leśnictwo

Rolnictwo i leśnictwo w Gminie Podgórzyn jest zdeterminowane położeniem geograficznym w terenie górskim i kotlinie podgórskiej. Panują tu średnie i mało korzystne warunki dla produkcji rolniczej, abstrahując od aktualnych uwarunkowań ekonomicznych. Warunki produkcji pogarszają się wraz ze wzrastaniem wysokości położenia nad poziomem morza i na poziomie powyżej 500 m n.p.m. są zdecydowanie niekorzystne. Klimat w rejonie Sudetów jest ponadto wyraźnie surowszy (mniej korzystny dla rolnictwa) niż na analogicznych wysokościach w Karpatach.

ROLNICTWO

Na terenie Gminy przeważają zdecydowanie użytki zielone - łąki i pastwiska, a udział sadów jest nieznaczny.

Strukturę użytkowania gruntów przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj gruntu	Ogółem w Gminie - /ha - %/	Gospodarstwa indywidualne - /ha - %/
wszystkie	8 247 - 100%	2227 - 27% wszystkich
użytki rolne razem	3 023 - 37% wszystkich	2013 - 90% wsz. ind.
grunty orne	981 - 32% rolnych	564 - 28% rolnych
sady	23 - 0,8% rolnych	13 - 0,6% rolnych
łąki	1 123 - 37% rolnych	1151 - 57% rolnych
pastwiska	896 - 30% rolnych	285 - 14% rolnych
las i grunty leśne	4 186 - 51% wszystkich	129 - 6% wsz. ind.
pozostałe	1 258 - 15% wszystkich	85 - 4% wsz. ind.

Pod względem klasyfikacji na terenie Gminy przeważają gleby klas IV, V i VI oraz nieużytki /N/. Gleby chronione klas I i II nie występują, a gleby klasy III stanowią nieznaczny odsetek. Występują one w niższych partiach na terenie Kotliny Jeleniogórskiej, co zostało uwidocznione na rysunkach Studium.

Przeważają tu przeważnie gleby brunatne wietrzeniowe, a lokalnie występują nieduże formacje gleb deluwialnych i torfowych.

Wśród gleb orných występują następujące kompleksy przydatności rolniczej:

- 10- pszenno górski (do ok. 450 m n.p.m.),
- 11- zbożowy górski (do ok. 500 m n.p.m.) - przeważa obszarowo,
- 12- owsiano - ziemniaczany górski (do ok. 600 m n.p.m.),
- 13- owsiano - pastewny górski (do ok. 650 m n.p.m.).

Dotychczas obowiązujący plan zagospodarowania gminy /rozdział 2.6. Zasady rozwoju rolnictwa / przyjmuje jako główny kierunek wykorzystania gruntów rolnych produkcję bydła, w tym bydła mlecznego. Plan ten zakłada na terenach powyżej 500 m n.p.m. jako wiodący chów owiec i bydła opasowego. Przyjęte w w/w planie ukierunkowanie produkcji rolnej nie straciło w zasadzie na aktualności, a obecne i przewidywane uwarunkowania ekonomiczne przemawiają za dalszym ograniczaniem rolniczego zagospodarowania terenu.

W Gminie istnieją sprzyjające warunki dla rozwoju produkcji szkółkarskiej, także ze względu na istniejący na terenie gminy Centralny Leśny Bank Genów oraz wzorcową szkółkę drzew /głównie iglastych/ produkującą na eksport /w Miłkowie/.

Do istotnych ograniczeń w produkcji rolnej należy konieczność ochrony wód podziemnych G.Z.W.P. nr 344 „Karkonosze” i terenu zlewni zbiornika „Sosnówka” oraz przeciwdziałanie erozji gleby.

Z opracowania autorstwa m. in. prof. dr hab. inż. H. Greinerta „Ocena przewidywanego oddziaływania na zbiornik „Sosnówka” ścieków z terenu zlewni . . .” wykonanego przez P.I.Ś. ESKO we Wrocławiu wynikają następujące wytyczne dotyczące użytkowania rolniczego terenu :

„13. W celu ograniczenia zanieczyszczenia wód trzeba w zlewni prowadzić gospodarkę uwzględniając zabiegi przeciwerozyjne :

- ♦ ograniczyć do niezbędnego poziomu nawożenie mineralne i organiczne,
- ♦ organizować pola uprawne poprzecznie do stoku,
- ♦ prowadzić zabiegi uprawowe jak najoszczędniej, w poprzek stoków,
- ♦ powyżej 500 m n.p.m. nie uprawiać gleb (dot. głównie pól ornych),
- ♦ nie prowadzić chowu większych stad na pastwiskach, a obsada na 1 ha nie powinna być wyższa niż 1 sztuka duża.

Z uwagi na duże opady oraz małą zdolność retencyjną większości gleb rolnicze wykorzystanie ścieków jest ryzykowne i nie należy go brać pod uwagę przy planowaniu rozwiązania gospodarki ściekowej w obrębie zlewni.

14. Strumień Sośniak cechuje się niewielkim przepływem; w związku z tym należy z obu stron w/w strumienia zaprzestać uprawy roli w pasie 50 m , przechodząc na użytkowanie łąkowo - pastwiskowe. ”

Pogląd na stan rolnictwa w gminie daje zestawienie ilości gospodarstw rolnych według wieku ich właścicieli :

do 34 roku życia - 114 gospodarstw

od 35 roku do 54 roku życia - 276 gospodarstw

od 55 roku do 60 roku życia - 46 gospodarstw

i po 60 roku życia - 179 gospodarstw.

Tak wysoka ilość gospodarstw w grupie wiekowej ponad 60 lat świadczy o stagnacji w tym sektorze działalności.

Jeśli chodzi o strukturę wielkościową gospodarstw rolnych, to przeważają gospodarstwa małe i średnie. Nie widać tendencji do tworzenia się większych gospodarstw typu farmerskiego, czego przyczyną jest niewątpliwie sytuacja ekonomiczna w rolnictwie (spowodowana polityką Państwa w tym zakresie).

Struktura wielkościowa /na 1996 r./ gospodarstw rolnych jest następująca : do 5 ha - 67%, od 5 do 10 ha - 17%, a powyżej 10 ha - 16%.

Na terenie gminy nie prowadzi się praktycznie skupu produktów rolnych i ich przetwórstwa. W Sosnowce działają Zakłady Przetwórstwa Mięsa: PPHU „Sosnówka” s. c. i PPHU „Kabanos”.

LEŚNICTWO

Ze względu na fakt że grunty leśne zajmują 49% powierzchni całej gminy, gospodarka leśna jest bardzo istotnym sektorem działalności, rzutującym na inne sektory - głównie sektor usług turystycznych.

Zalesione góry są niewątpliwie bardziej atrakcyjne turystycznie niż góry wylesione, a co za tym idzie należy zdawać sobie sprawę, że dbałość o lasy nie jest „wymysłem” ekologów lecz pomijając inne względy, ma przełożenie na wyniki ekonomiczne w sektorze usług turystycznych, i nie tylko.

Powyższe uwarunkowanie jest bardzo istotne w polityce zagospodarowania przestrzennego gminy.

Jeśli chodzi o lasy to struktura własnościowa lasów jest na terenie gminy nieporównywalnie lepsza od struktury gruntów rolnych.

Głównym gestorem jest Skarb Państwa skupiający 96,8% powierzchni lasów, a pozostałe 3,2% pozostaje w rękach wielu prywatnych właścicieli. Nie chodzi tu bynajmniej o formę własności, lecz o fachowe zarządzanie i podejście gospodarskie do zarządzanego majątku, a także brak rozdrobnienia obszaru oddziaływania. Ostatnie zakusy „prywatyzacyjne” wobec Lasów Państwowych, ze strony obecnego rządu, zostały oddalone przez lobby leśników. Zagrożenie gospodarki leśnej (modelowej w skali europejskiej) jest jednocześnie zagrożeniem dla jako tako egzystującej sfery gospodarki jaką jest turystyka. Lobby leśników winno w tym zakresie uzyskiwać mocne wsparcie także, zdaniem autorów opracowania, ze strony społeczności samorządowej.

W imieniu Skarbu Państwa lasami zarządza główny gestor Nadleśnictwo Śnieżka z siedzibą dyrekcji w Kowarach (zarządzające na terenie gminy 3.797 ha, co stanowi 83,3% ogółu powierzchni lasów) i jako drugi Karkonoski Park Narodowy z siedzibą dyrekcji w Jeleniej Górze (zarządzający na terenie gminy 545 ha, co stanowi 13,5% ogółu powierzchni lasów).

Temat Karkonoskiego Parku Narodowego został bliżej opisany w punkcie 3.2 niniejszego opracowania.

Jeśli chodzi o zagospodarowanie terenu lasów Nadleśnictwa Śnieżka, to generalnie wszystkie lasy w tym nadleśnictwie są traktowane jako lasy ochronne. Wynika to w głównej mierze ze znacznych strat w drzewostanie, które nastąpiły na skutek znanej powszechnie klęski ekologicznej, jaka dotknęła te lasy w latach ubiegłych. Struktura tych lasów jest sukcesywnie przebudowywana z monokultury świerkowej na odporniejszy, historyczny i właściwy przyrodniczo dla tych terenów las mieszany (z głównym udziałem drzew bukowych).

Stan lasów jest ogólnie zły, co w głównej mierze zostało spowodowane klęską ekologiczną z lat 80 i nadmiernym pozyskiem drewna.

Bardzo wiele do życzenia pozostawia stan dróg leśnych, co niekorzystnie rzutuje na turystykę.

Lasy pozostające (obecnie) w rękach prywatnych wchodzą prawie w całości w skład gospodarstw rolnych. Są to lasy przeważnie bardzo rozdrobnione, często mające charakter zadrzewień śródpolnych. Istniejące w wielu miejscach warunki terenowe sprzyjają przeznaczeniu terenów użytkowanych typowo rolniczo pod zalesienia. Chodzi tu głównie o tereny na północnych stokach wzniesień i, co często się pokrywa, tereny o znacznych pochyleniach.

Zadrzewień i zakrzewień śródpolnych powinno być także znacznie więcej. Istnieją warunki do traktowania nowych zadrzewień śródpolnych, a także

zadrzewień istniejących jako elementów architektonicznego kształtowania krajobrazu. Może to stosunkowo małym nakładem środków wpływać bardzo pozytywnie na podnoszenie estetycznych walorów krajobrazu.

Dotychczasowy brak działań w tym zakresie należy tłumaczyć nie tyle brakiem środków, co raczej brakiem świadomości wagi tego zagadnienia. Rozwiązaniom w tym zakresie pomogłoby rozwinięcie produkcji szkółkarskiej do czego, jak było wspomniane wyżej, są sprzyjające warunki oraz wypromowanie „mody” na działania w zakresie architektonicznego kształtowania krajobrazu. Na Akademii Rolniczej we Wrocławiu jest specjalny kierunek kształcący fachowców w tym zakresie (w zakresie szkółkarstwa również).

4.1.6. Inwestycje gminne

Wydatki inwestycyjne Gminy Podgórzyn w ostatnim okresie były następujące:

⇒ w roku 1998 - 2.741.582,- zł ,

⇒ w roku 1999 - 5.582.350,- zł ,

Na rok 2000 planuje się wydać na inwestycje ok. 6 mln zł.

Ważniejsze inwestycje realizowane w ostatnim okresie to :

- * mosty w Podgórzynie, Ściegnach i Miłkowie,
- * telefonizacja w Podgórzynie, Marczykach, Zachełmiu i Przesiece,
- * wodociągi w Staniszowie i Zachełmiu,
- * sieć kanalizacyjna,
- * ścieżki rowerowe,
- * sala gimnastyczna w Miłkowie,
- * komputeryzacja Urzędu Gminy.

4.2 Kierunki rozwoju społeczno - gospodarczego

4.2.1 Założenia ogólne rozwoju zagospodarowania

Zgodnie z zasadą zrównoważonego ekorozwoju projektuje się przyjęcie w rozwoju zagospodarowania obszaru Gminy Podgórzyn następujących priorytetów:

- ⇒ nie ograniczania inicjatyw rozwoju gospodarczego,
- ⇒ poszanowania i ochrony przyrody oraz poprawy jej stanu.

Czasem będzie należało wypracowywać rozwiązania kompromisowe i należy zdawać sobie z tego sprawę.

Projektuje się, że przy tworzeniu nowych i przekształcaniu istniejących terenów zainwestowania uwzględniane będą:

- ⇒ bardzo wysokie walory krajobrazowe Podgórzyńskiego,
- ⇒ bardzo wysokie walory przyrodnicze i wymogi ochrony przyrody,
- ⇒ potrzeby rozwoju funkcji turystyczno wypoczynkowych.

Na terenach objętych ochroną przyrody OP, ich zagospodarowanie odbywać się będzie w sposób zgodny z obowiązującymi na ich terenie wymogami - rygorami. Przy ustalaniu rygorów ochronnych dla obszarów OP nie należy ustalać rygorów nadmiernych, ale z kolei już ustanowione winny być ściśle przestrzegane.

Dopuszcza się ekspansję rozproszoną (ekstensywną) zabudowy na całym, nadającym się do tego, obszarze Gminy, głównie o charakterze związanym z funkcją turystyczno - rekreacyjną, letniskową (zimowiskową) i mieszkaniową jednorodzinną (standardową) oraz o charakterze rezydencyjnym, sięgającą w zasadzie do granic lasu przy ograniczeniu jej dopuszczalnej intensywności.

Dopuszcza się także zabudowę rozproszoną na części obszarów OP, pod warunkiem spełnienia wymagań specjalnych i zmniejszonej intensywności.

4.2.2 Kierunki rozwoju mieszkalnictwa

W stosunku do istniejącej zabudowy przewiduje się podnoszenie jej walorów użytkowych i wizualnych, poprzez remonty i modernizację oraz dbałość o zieleń towarzyszącą. Część starej zabudowy nie przedstawia wartości kulturowych i ze względu na fatalny stan techniczny nadaje się jedynie do rozbiórki. W pierwszej kolejności do rozbiórki należy przeznaczać budynki zagrożone, szpecące krajobraz i usytuowane w sposób utrudniający ruch drogowy.

Należy kultywować lokalne tradycje budowania wyrażające się w zasadach kształtowania brył obiektów, wysokości, układach dachów, detalach architektonicznych i stosowanym materiale wykończeniowym.

W celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych zostały wyznaczone tereny projektowane do zabudowy mieszkaniowej, oznaczone symbolami M, MRS, MRR i MT (określone dokładniej w p. 5.3), których granice zostały naniesione w rysunku Studium.

Tereny mieszkaniowe w miarę zagospodarowywania powinny być wyprzedzająco uzbrajane w infrastrukturę techniczną i włączane w system usług towarzyszących.

4.2.3 Kierunki rozwoju usług, rynek pracy

Zgodnie z zapotrzebowaniem i możliwościami zostały wyznaczone znaczne tereny, których główną funkcją mają być usługi turystyczne, rekreacji i sportu, oznaczone w części graficznej symbolem UT.

Część tych terenów pokrywa się z terenami przewidzianymi do ochrony przyrodniczej OP. Przy lokalizowaniu inwestycji w tych miejscach trzeba będzie spełniać dodatkowe wymogi ochrony przyrodniczej. Dotyczy to zwłaszcza terenów położonych w korytarzu ekologicznym w pobliżu zbiornika Sosnówka, co należy wykorzystać jako dodatkową atrakcję - walor turystyczny, a nie traktować jedynie jako utrudnienie.

Planuje się (w Strategii) wykonanie - „opracowanie programu zagospodarowania terenów wokół akwenów wodnych”, co należy wykonać w koordynacji z planami obszarów OP, a w szczególności obszaru chronionego krajobrazu OP1 „Stawy - Wzgórza - Struga”.

Planuje się wykonanie nieznacznej korekty projektu samego zbiornika Sosnówka pod kontem przystosowania do funkcji przyrodniczej i zagospodarowania turystycznego. Projekt był wykonywany ponad 15 lat temu i wówczas były inne wymagania, tak ze strony ochrony przyrody jak i wykorzystania turystycznego. Konieczne jest na przykład uwzględnienie wykonania wysepek dla ptactwa wodnego i zagospodarowanie części brzegu na potrzeby turystyczne, co pozwoli na uniknięcie nieuniknionego w przeciwnym wypadku dzikiego zagospodarowania. Sprawa wymaga **pilnego** zadziałania tak, aby nie przerabiać niepotrzebnie po dwa razy tego samego terenu i nie wstrzymywać oddania zbiornika do użytku.

Planuje się zagospodarowanie na usługi turystyczne:

- na wyciąg narciarsko - turystyczny gondolowy z rejonu na południe od Przesieki - góra Płonik do partii szczytowej Suchej Góry, dł. ok. 2.650 m,
- na wyciąg narciarsko - turystyczny gondolowy z rejonu na południe od Borowic pod szczyt Góry Smogornia (rejon K.P.N.), dł. ok. 3.500 m,
- rejonu południowych Borowic - reaktywowanie istniejącego wyciągu orczykowego na zbocze Koleba w Karpaczu, dł. ok. 1.000 m,
- rejonu przejścia granicznego turystycznego na Przełęczy Karkonoskiej.

Podobnie jak rejon akwenów wodnych wymaga to opracowania specjalistycznych dokumentacji (teren KPN !) oraz obowiązkowych MPZP. Tereny te zostały naniesione w części graficznej i oznaczone UT i UTO (usługi turystyczne ograniczone ze względu na ochronę przyrody).

Ze względu na nie zgłoszenie zapotrzebowania i charakter terenów projektuje się nieznaczną rezerwę pod działalność przemysłową, rzemiosło i usługi PU.

Planuje się rozbudowę ścieżek rowerowych i nieznaczną szlaków turystycznych oraz szlaków - tras jazdy konnej. W szczególności w/w trasy powinny przebiegać uwzględniając istniejące i planowane do objęcia ochroną obiekty przyrodnicze i kulturowe. Taki przebieg w/w tras spowoduje że staną się one bardziej „dydaktyczno - edukacyjne”. „Szlak edukacyjny”, czy też „ścieżka dydaktyczna” tylko jako takie wydają się niewskazane, bo od nauki jest rok szkolny. Dokładne wyznaczenie terenów na te potrzeby powinno nastąpić w MPZP.

W ramach działań promocji turystyki i oferty inwestycyjnej Gminy celowe jest posiadanie, poza udziałem w sieci KARR-u, własnych stron Internetowych jako np. jedno z zadań projektowanej Rady Turystyki.

Należy lepiej zagospodarować teren tradycyjnych festiwali piosenkarskich „Gitarą i piórem”, tak aby nie ograniczać się tylko do tej jednej imprezy.

Nisza ekonomiczna - program „Usługa dla Seniora”

W związku z dość wyraźną tendencją demograficzną, występującą w skali Kraju, starzenia się społeczeństwa jest pewne, że nasili się zapotrzebowanie na usługi związane z potrzebami ludzi starszych, często samotnych.

Chodzi tu o usługi m. in. typu sanatoryjno - wczasowego, domów „spokojnej starości”, zagospodarowania czasu wolnego czy też hospicja. Osoby starsze, pomimo że w większości nie są aktywne zawodowo, dysponują stosunkowo znacznymi środkami na pokrycie wydatków na tego typu usługi, pochodzącymi z rent, emerytur i zgromadzonego kapitału.

W większości osobom starszym nie odpowiadają ruchliwe i zgiełkliwe duże ośrodki wypoczynkowo turystyczne jak Szklarska Poręba czy Karpacz. Osoby takie z chęcią udadzą się na wypoczynek, czy też pobyt w domu „spokojnej starości” do mniejszej miejscowości o dużych walorach krajobrazowych, zapewnionej (możliwie fachowej) opiece i bliskim kontakcie z przyrodą. Obecność dużych ośrodków w zasięgu 20 minut dodatkowo poprawia ofertę.

Większość miejscowości Podgórzynskiego, ze względu na swoje walory ma warunki i może zapewnić tego rodzaju usługi (w których można się specjalizować, by było „mądrzej” można to nazwać kreowaniem produktu turystycznego). Takie przedsięwzięcia pomogą lepiej wykorzystać istniejącą bazę noclegowo - gastronomiczną oraz powodować powstawanie nowych specjalistycznych obiektów. Spowodują także powstanie znacznej ilości stabilnych miejsc pracy, także dla wykwalifikowanej kadry. Jest to dochodowa działalność, dość dynamicznie rozwijająca się w krajach UE. Po pierwszych tego typu ośrodkach szybko powstaną następne.

4.2.4 Kierunki rozwoju rolnictwa i leśnictwa

Zagospodarowanie terenów rolnych powinno uwzględniać kierunki ochrony przyrody, a w szczególności wymogi ochrony środowiska wodnego opisane w p. 3.3.4 niniejszego opracowania.

Zakłada się popieranie łączenia - scalania terenów rolnych celem tworzenia gospodarstw większych typu farmerskiego, wyspecjalizowanych oraz prowadzących działalność agroturystyczną. Szczególnie cenne z punktu widzenia rolnictwa tereny, z przewagą gruntów klasy III, zostały zaprojektowane jako tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączone z zabudowy kubaturowej, które to tereny zostały naniesione w części graficznej i oznaczone symbolem R.

Ze względu na uwarunkowania terenowe i klimatyczne właściwym kierunkiem winna być ekstensywna hodowla. Dotyczy to w szczególności terenów położonych powyżej 400 m n.p.m. i na pochyłych stokach. Zakłada się zmianę użytkowania tych gruntów z ornego na użytki zielone.

Tereny o niskich klasach bonitacyjnych należy przeznaczać na dolesienia. Zostały wyznaczone tereny szczególnie predystynowane do dlesiania, których zasięg został naniesiony na rysunku Studium oznaczone symbolem DL. Zakłada się systematyczne zwiększanie ilości zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz terenów zieleni „urządzonej”, co zostało poruszone także w innych punktach Studium. W tym celu między innymi należy podjąć działania

w celu uaktywnienia produkcji rolniczej szkółkarskiej, czemu powinna wydatnie pomagać obecność na terenie Gminy „Centralnego Leśnego Banku Genów” i przyległego doń wzorcowego zakładu szkółkarskiego, produkującego na eksport.

Projektuje się, że w wytypowanych miejscach przyszłych inwestycji turystycznych już należy rozpocząć nasadzenia, co poprawi wartości krajobrazowe całej Gminy i niewielkim nakładem może znacząco podnieść wartość tych nieruchomości. Stworzy ponadto zapotrzebowanie na sadzonki i da zatrudnienie, także w ramach przeciwdziałania bezrobociu. Temat do włączenia w program „Ekologiczna Gmina” (patrz p. 3.3.6).

Planuje się wspieranie działań środowiska leśników celem niedopuszczenia do „prywatyzacji” lasów państwowych, co powinno zachować nie zniszczoną jeszcze, wzorcową w skali europejskiej gospodarkę leśną.

4.2 Środowisko kulturowe .

4.2.1 Istniejące uwarunkowania .

Na terenie Gminy Podgórzyn brak wybitnych realizacji urbanistyczno - architektonicznych, dzieł pomnikowych o dużym znaczeniu. Istniejące zabytki prezentują jednak, co najmniej średni poziom - powodując, że są one nie małą atrakcją turystyczną gminy.

Średniowieczną metryką powstania i pomimo licznych zmian na przestrzeni wieków, zachowanym łańcuchowym - historycznym układem urbanistycznym wyróżniają się takie miejscowości jak Dolny Podgórzyn, Staniszków, Dolna Sosnówka, Ściegny, Miłków i Marczyce.

Górny Podgórzyn i Górna Sosnówka, Zachełmie, Przesieka i Borowice charakteryzują się zabudową rozproszoną, częstą dla miejscowości górskich.

Podgórzyn jest jedną z najstarszych wsi jeleniogórskich - był wzmiankowany już w roku 1305, a w XVIII wieku znany był z działającej tu odlewni dzwonów, później zaś z dużej papierni oraz szlifierni kamieni i szkła.

Do najbardziej interesujących obiektów zabytkowych architektoniczno - urbanistycznych na terenie gminy należy zaliczyć:

- A) obiekty sakralne z przyległymi cmentarzami, szczególnie dawny zbór ewangelicki w Podgórzynie,
- B) barokowa kaplica Świętej Anny z sąsiadującym budynkiem mieszkalnym,
- C) pałac z parkiem w Miłkowie (Hotel Spiż),
- D) pałace z parkami w Staniszkowie.

Obiektem wymagającym jakiegoś rozwiązania jest ruina kościoła w Miłkowie, usytuowanego w dodatku przy ruchliwej trasie, stanowiąc nie najlepszą „wizytówkę” tego terenu, nie tylko gminy.

Znaczącym niedopatrzeniem (głównie służb konserwatorskich) jest nie objęcie dotychczas ochroną konserwatorską, charakterystycznych dla tego rejonu budynków :

1. - chat tkackich - Karkonoskich,
2. - domów „Tyrolskich”.

O obiektach tych wspominają przewodniki turystyczne, a same chaty, jeszcze stosunkowo liczne, rzucają się wprost w oczy. Część właścicieli z własnej inicjatywy, często na dobrym poziomie, obiekty te konserwuje i restauruje. Jest jednak część osób która, czyniąc to zapewne nieświadomie, szkaradnie je przerabia. Osobom tym należało by uświadomić, że zachowanie zabytkowego charakteru nieruchomości podnosi znacząco jej wartość ekonomiczną i da się pogodzić z użytkowością.

Na terenie gminy nie występują większe tereny które należy objąć strefami ochrony konserwatorskiej.

W gminie występują licznie zabytki - stanowiska archeologiczne o zróżnicowanej chronologii, poczynając od pradziejów do okresu wieku XV.

W ewidencji służby ochrony zabytków figuruje na terenie gminy 121 takich obiektów.

Zarówno zabytki architektoniczne jak też archeologiczne zostały naniesione z podaniem numeracji na rys. nr 1, Etapu II i rys. Syntezy, tego opracowania.

Pełny wykaz dóbr kultury objętych ochroną prawną został zamieszczony w tomie II, pkt.1 opisu Etapu II.

Ochronę prawną przewiduje Ustawa o ochronie dóbr kultury (Dz.U. nr10 poz. 48 z 1962 r. z późn. zm.), dla zabytków:

- wpisanych do rejestru zabytków (art.4 ust.1),
- **zabytków ze względu na oczywisty charakter zabytkowy** (art.4 ust.3).

Ustawa ta nakłada na samorząd gminny określone obowiązki w zakresie ochrony dóbr kultury, w tym ewidencyjne (określone w art.11 ust.3 i art.13 ust.2). W większości przypadków samorządy nie są świadome tych obowiązków.

Wyżej wymieniony wykaz zabytków jest prawdopodobnie pierwszym wykazem, który trafi do Gminy i powinien zapoczątkować dalsze działania w zakresie ochrony dóbr kultury na Jej terenie.

4.3.2. Kierunki zagospodarowania

Należy dokonać przeglądu obiektów (głównie zbudowanych do 1945 roku), mogących być potencjalnie kandydatami do ochrony konserwatorskiej, a następnie zgłosić formalnie do objęcia ochroną przez Służby Konserwatora Zabytków.

W szczególności należy objąć ochroną w ramach zadań własnych i wystąpić z formalnymi wnioskami w stosunku do większości jeszcze zachowanych domów „Tyrolskich” i Karkonoskich - chat tkackich. Celowym wydaje się przeprowadzenie (przygotowanej) akcji informacyjnej, głównie wśród właścicieli tych budynków oraz udzielenie kompetentnej pomocy (nawet tylko instruktażowej) w zakresie odrestaurowania. Te budynki to jedna z wizytówek Gminy, podnoszących jej turystyczną atrakcyjność.

Należy upowszechnić znajomość ustaleń Ustawy o ochronie dóbr kultury i przystąpić do ich wdrażania.

Projektuje się specjalny obszar zabudowy mieszkaniowej „Tyrolskiej”, w którym przewiduje się renowację istniejących domów Tyrolskich i budowę nowych w tym stylu.

4.4 Uwarunkowania i kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

4.4.1 Ujęcia wody i zaopatrzenie w wodę

STAN ISTNIEJĄCY I UWARUNKOWANIA

Podstawowym źródłem zaopatrzenia w wodę na terenie Gminy Podgórzyn są wodociągi komunalne będące w zarządzie Zakładu Usług Komunalnych w Miłkowie oraz lokalne ujęcia - głównie studnie kopane.

Sieć wodociągową mają miejscowości : Podgórzyn , Sosnówka, Przesieka, Miłków, Ściegny, Marczyce (100%) i częściowo Borowice .

W trakcie realizacji - na ukończeniu są sieci w Stanisławowie (109 przyłączy, 12 km sieci) i Zachełmiu (72 przyłącza, 10,6 km sieci).

Sieci wodociągowej jest pozbawiony Głębock.

Gmina jest zaopatrzona w sieć wodociągową w 55%.

Planowana jest rozbudowa sieci wodociągowej w Borowicach (25 przyłączy, 2,5 km sieci), Głębocku (21 przyłączy, 4,5 km sieci) i Podgórzynie (97 przyłączy, 2,0 km sieci). W miejscowościach Podgórzyn, Sosnówka, Miłków, Ściegny i Przesieka sieć wodociągowa jest w złym stanie technicznym i wymaga wymiany. Ze względów sanitarnych część tej sieci wymaga pilnej wymiany.

Ujęcie wody - wodociąg „Miłków I”

Wody podziemne ,	Woda uzdatniana dezynfekowana ,
Położenie - ok. 600m n.p.m. ,	Produkcja wody - 430 m ³ /dobę ,
Deficyt wody - nie występuje ,	Strefy ochronne - zachowane ,
Rodzaj ujęcia - drenażowe ,	Podłoże - lita skała poniżej 2 m ,
Rodzaj uzdatniania - dekantacja ,	Środek - podchloryn sodu ,
Stan sanitarny dobry .	

Ujęcie wody - wodociąg „Miłków II”

Wody mieszane ,	Woda uzdatniana dezynfekowana ,
Położenie - ok. 550m n.p.m. ,	Produkcja wody - 200 m ³ /dobę ,
Deficyt wody - nie występuje ,	Strefy ochronne - zachowane ,
Rodzaj ujęcia - drenażowe i źródła ,	Podłoże - lita skała poniżej 2 m ,
Rodzaj uzdatniania - dekantacja ,	Środek - podchloryn sodu ,
Stan sanitarny dobry .	

Wodociągi Miłków I i Miłków II łączą się we wspólną sieć o długości ok. 6 km, zaopatrującą ok. 2174 osób.

Ujęcie wody - wodociąg „Borowice I - Droga Chomątowa” (z terenu Karpacza)

Wody podziemne ,	Woda nieuzdatniana niedezynfekowana ,
Produkcja wody - 200 m ³ /dobę ,	Deficyt wody - nie występuje ,
Strefy ochronne - zachowane ,	Rodzaj ujęcia - drenażowe ,
Podłoże - lita skała poniżej 2 m ,	Stan sanitarny dobry ,
Długość sieci - 3 km ,	Zaopatruje ok. 250 osób.

Ujęcie wody - wodociąg „Borowice II - Potok Myja” (teren Przesieki)

Wody powierzchniowe , Woda uzdatniana dezynfekowana ,
 Położenie - las , Produkcja wody - 800 m³/dobę ,
 Deficyt wody - nie występuje , Strefy ochronne - zachowane ,
 Rodzaj ujęcia - z rzeki ,
 Zaopatruje ok. 1900 osób z Borowic i Podgórzyna ,
 Rodzaj uzdatniania - kraty, mikrosita, Środek - podchloryn sodu ,
 Stan sanitarny dobry, Długość sieci - 14 km .

Ujęcie wody - wodociąg „Sosnówka Górna” (na potoku Sośniak)

Wody mieszane , Woda uzdatniana dezynfekowana ,
 Położenie - las, 800m n.p.m. , Produkcja wody - 307 m³/dobę ,
 Deficyt wody - nie występuje , Strefy ochronne - zachowane ,
 Rodzaj ujęcia - drenażowe i z rzeki Podłoże - lita skała poniżej 2 m ,
 Rodzaj uzdatniania - dekantacja , Środek - podchloryn sodu ,
 Stan sanitarny dobry , Zaopatruje ok. 300 osób .

Ujęcie wody - wodociąg „Sosnówka Dolna - Potok Sośniak”

Wody powierzchniowe , Woda uzdatniana dezynfekowana ,
 Położenie - Potok „Sośniak” , Produkcja wody - 350 m³/dobę ,
 Deficyt wody - nie występuje , Strefy ochronne - zachowane ,
 Rodzaj ujęcia - z rzeki ,
 Rodzaj uzdatniania - dekantacja , Środek - podchloryn sodu ,
 Stan sanitarny dobry , Zaopatruje ok. 900 osób .

Ujęcie wody - wodociąg „Przesieka” (kilka ujęć)

Wody mieszane , Woda uzdatniana dezynfekowana ,
 Położenie - las, 700m n.p.m. , Produkcja wody - 328 m³/dobę ,
 Deficyt wody - nie występuje , Strefy ochronne - zachowane ,
 Rodzaj ujęcia - drenażowe i z potoku, Podłoże - lita skała poniżej 3 m ,
 Rodzaj uzdatniania - dekantacja , Środek - podchloryn sodu ,
 Stan sanitarny dobry , Zaopatruje ok. 600 osób ,
 Długość sieci wynosi 7,8 km .

Istniejąca sieć wodociągowa w poszczególnych miejscowościach jest następująca : Podgórzyn (211 przyłączy, 30 km sieci), Miłków (270, 10,4), Ściegny (178, 10,1), Sosnówka (218, 22,0), Przesieka (153, 13,4), Marczyce (43, 3,2) i Borowice (13, 0,8).

KIERUNKI ROZWOJU

Projektuje się, że przy rozbudowie sieci wodociągowej i ujęć wody, będą ściśle przestrzegane postanowienia określone w „Kierunkach ochrony środowiska wodnego” (p. 3.3.4) i wykonane określone tam zadania. Należy przestrzegać zasady „najpierw kanalizacja, a następnie wodociągi” oraz zabezpieczać już nieczynne studnie przed zrzutem ścieków i śmieci. Studnie te należy w miarę potrzeby przystosować do potrzeb ochrony przeciwpożarowej.

Projektuje się dokończenie wykonywanej sieci wodociągowej dla Stanisłowa, oraz wykonanie sieci wodociągowej dla Zachełmia. Należy prowadzić uzupełnienia sieci wodociągowej na nowo zainwestowywanych terenach oraz sukcesywnie wymieniać stare zużyte instalacje.

“Zgodnie z p. 3.3.4 należy „opomiarować” pobór wody.

Planuje się przeprowadzenie konkretnych badań słabo radoczących wód występujących w Sosnowcu, co może stanowić podstawę do ich ewentualnego komercyjnego wykorzystania oraz pozwoli uzyskać pewność, że nie są one przypadkiem szkodliwe dla zdrowia.

4.4.2. Ochrona przed powodzią

Na rysunku Studium został naniesiony zasięg powodzi z 1997 roku. Tereny te wyłącza się z zabudowy, głównie kubaturowej. Przy projektowaniu planowanej nowej drogi krajowej, łączącej z planowanym tunelem, należy uwzględnić odpowiednie wykonanie na odcinku przebiegającym przez tereny zalewowe w Podgórzynie.

Poprawa bezpieczeństwa powodziowego nastąpi po oddaniu do użytku zbiornika Sosnowka.

Wykonywanie przedsięwzięć zwiększających retencję wody opisanych w p. 3.3.4, powinno także znacząco wpłynąć na poprawę w tym zakresie.

U zbiegu Łomnicy i Łomniczki wyznaczono teren na wykonanie zbiornika retencyjnego przeciwpowodziowego (PP), który mógł by być wykorzystany jednocześnie jako mała elektrownia wodna.

4.4.3. Gospodarka ściekowa

STAN ISTNIEJĄCY I UWARUNKOWANIA

Gmina Podgórzyń jest w części dość dobrze skanalizowana.

Z kolei jako gmina, której wiodącą funkcją mają być usługi turystyczne oraz ze względu na specyficzne położenie jest w gminie jeszcze dużo do zrobienia, aby osiągnąć zadowalający stan gospodarki ściekowej.

Uwarunkowaniami, które poza ogólnie obowiązującymi przepisami w tym zakresie, wymuszają niejako szczególną dbałość o stan gospodarki ściekowej jest wspomniane wyżej specyficzne położenie i konieczność zapewnienia w dłuższej perspektywie czystego - nieskażonego środowiska przyrodniczego. Jest to z kolei istotnym czynnikiem decydującym o atrakcyjności gminy jako miejsca zamieszkania i pracy, a przede wszystkim o atrakcyjności terenów pod względem turystycznym oraz wypoczynkowo - sanatoryjnym /uzdrowiskowym/.

Specyficzne położenie gminy (wymuszające wyższy stopień dbałości o gospodarkę ściekową) to fakt, że znaczący obszar gminy jest położony w obrębie :

- ⇒ zlewni licznych stawów rybnych,
 - ⇒ Karkonoskiego Parku Narodowego i jego otuliny,
 - ⇒ G.Z.W.P. nr 344 „Karkonosze”,
 - ⇒ zlewni zbiornika wody komunalnej „Sosnówka”,
- oraz całości obszaru gminy w zlewni Bobru.

Na specyficzne położenie gminy rzutuje także fakt położenia:

- ⇒ znacznej części gminy w terenie górzystym, co z jednej strony częściowo ułatwia skanalizowanie, ze względu na możliwość spływów grawitacyjnych, z drugiej zaś strony ogranicza możliwości odprowadzania ścieków do gruntu,
- ⇒ na terenach gdzie, także poza terenem K.P.N.-u, dość licznie występują gatunki chronione roślin i zwierząt.

Poza kilku lokalnymi małymi oczyszczalniami, większość ścieków jest oczyszczana w oczyszczalni w Marczycach (BOS-500), która wymaga dalszej rozbudowy. Ścieki z Miłkowa i Ściegien będą kierowane do oczyszczalni w Mysłakowicach. Nie skanalizowany w ogóle jest teren Staniszoła i Głębocka.

Część istniejących opracowań projektowych sugeruje stosowanie na dość szeroką skalę t.z.w. „indywidualnych oczyszczalni ścieków”, które są de facto systemem rozsączenia ścieków do gruntu. Rozwiązania takie można traktować jako „prowizorkę”, nieco lepszą doraźnie od bezpośredniego wprowadzania ścieków do cieków wodnych, bez jakiegokolwiek oczyszczenia. Wspomniane opracowania budzą zastrzeżenia, tak pod względem merytorycznym - technicznym jak i wyliczeń ekonomicznych.

Gospodarka ściekowa dla poszczególnych miejscowości została bliżej opisana w p. 4.5 „infrastruktura techniczna - miejscowości” niniejszego opracowania.

KIERUNKI ROZWOJU

Projektuje się, że przy rozbudowie sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni, będą ściśle przestrzegane postanowienia określone w „Kierunkach ochrony środowiska wodnego” (p. 3.3.4) i wykonane określone tam zadania.

W części graficznej Studium zostały wyznaczone obszary gdzie dopuszcza się stosowanie grupowych oczyszczalni ścieków.

Gospodarka ściekowa, za wyjątkiem terenu Ściegien i Miłkowa, wymaga kompleksowego opracowania, uwzględniającego wszystkie uwarunkowania. Oznacza to konieczność równoległego opracowania, (w szczególności dla projektowanych obszarów stosowania grupowych oczyszczalni ścieków), dokumentacji:

- * geologicznej i geologiczno- radiacyjnej,
- * hydrogeologicznej,
- * uszczegółowienia inwentaryzacji przyrodniczych,
- * wariantowej (rzetelnej) analizy ekonomicznej i prawnej - uwzględniającej spodziewaną zmianę - zaostreżenie przepisów związanych z przystąpieniem do U. E. oraz aspekty własności terenu,

- * urbanistyczno - prawniczo -gospodarczej (menedżerskiej) określającej etapowo i docelowo, maksymalne i optymalne zurbanizowanie - nasycenie terenu (m. in. max ilość mieszkańców „stałych” i „przepustowość” turystyczną),
- * dokładnej inwentaryzacyjnej gospodarczo - własnościowo - geodezyjnej stanu istniejącego wraz z bliższą i dalszą perspektywą.

Posiadanie przez Gminę w/w opracowań (na bieżąco aktualizowanych), pozwoli na w miarę bezbłędne rozwiązania, nie tylko zresztą problemu gospodarki ściekowej, ale także innych zagadnień, jak np. lokalizowanie nowych inwestycji, precyzyjniejsze wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, itd. Należy wykonać zadania inwentaryzacyjne dotyczące ujęć wody i urządzeń kanalizacyjnych określone w p.3.3.4 i p.3.3.7.

Wyznaczono tereny biologicznego doczyszczania ścieków (wierzbowe).

4.4.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną

STAN ISTNIEJĄCY I UWARUNKOWANIA

Przez południowo - wschodnią część terenu gminy (przez Stanisłów, Głębock i Miłków) przebiega linia przesyłowa wysokiego napięcia 110 kV nr S-346. Według obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zgodnie z postulatem Zarządu Jeleniej Góry na rysunku „Studium” naniesiono planowaną lokalizację G.P.Z. /głównego punktu zasilającego/ na terenie Stanisłowa w pobliżu w/w linii 110 kV.

Ogólnie teren gminy jest dość dobrze zelektryfikowany. Ze względu na zastój produkcji przemysłowej, Zakład Energetyczny S.A. w Jeleniej Górze nie planuje aktualnie rozwoju sieci wysokiego napięcia 110kV.

W zakresie linii średniego napięcia (20 kV), po modernizacji tych linii związanej z budową zbiornika „Sosnówka” większe inwestycje w tym zakresie nie są przez Zakłady Energetyczne planowane. Na terenie gminy istnieje 75 stacji transformatorowych. Potrzeba postawienia nowych stacji transformatorowych występuje w Stanisławie, Podgórzynie Dolnym i Głębocku.

KIERUNKI ROZWOJU

Ze względu na fakt, że część linii 20 kV jest napowietrznych, co w warunkach górskich skutkuje znaczną awaryjnością, należy linie te modernizować przechodząc na linie kablowe. Jest to także mocno uwarunkowane względami ochrony krajobrazu, ze względu na fakt, że linie energetyczne napowietrzne bardzo szpecą krajobraz. Dodatkowo za liniami energetycznymi kablowymi przemawia fakt wyłączania terenu pod tymi liniami z zainwestowania oraz negatywne oddziaływanie promieniowania (niejonizującego) na organizmy żywe.

Przy budowaniu nowych stacji transformatorowych należy stosować stacje lokalizowane bezpośrednio pod liniami co powoduje oszczędność terenu.

4.4.5. Zaopatrzenie w gaz

STAN ISTNIEJĄCY I UWARUNKOWANIA

W Gminie Podgórzyn w sieć gazową są wyposażone: Sosnówka, Miłków, Ściegny, Marczyce i częściowo Przesieka. Pozostałe miejscowości nie mają sieci gazowej.

Przez teren gminy przebiega sieć gazowa wysokiego ciśnienia, na której są umieszczone 4 stacje redukcyjno pomiarowe. Po jednej w Sosnówce Dolnej i w Marczykach oraz dwie w Miłkowie, gdzie sieć ta się rozgałęzia.

Ze względu na istniejącą sieć wysokiego ciśnienia i stacje redukcyjne są możliwości zaopatrzenia w sieć gazową pozostałych miejscowości.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się doprowadzenie sieci gazowej średniego ciśnienia do wszystkich miejscowości nie posiadających gazu.

4.4.6. Telekomunikacja

Gmina jest wyposażona w nowoczesną sieć telekomunikacyjną, która jest sukcesywnie dalej rozbudowywana. We wszystkich miejscowościach telefony są dostępne. Przez teren gminy przebiega ułożony niedawno kabel światłowodowy, który zastąpił starą sieć telefoniczną.

4.4.7. Gospodarka odpadami

STAN ISTNIEJĄCY I UWARUNKOWANIA

Gospodarka odpadami w Gminie Podgórzyn, dzięki udziałowi we wspólnej inwestycji w międzygminne wysypisko śmieci w Ścięgnach -Kostrzycy , jest rozwiązana w podstawowym zakresie. Wysypisko to zlokalizowane na granicy z Gminą Mysłakowice odpowiada normom Polskim i standardom Unii Europejskiej. W trakcie budowy jest kompostownia. Planowane jest dobudowanie zakładu segregacji odpadów. Wysypisko to jest obsługiwane przez Zakład Usług Komunalnych Związku Gmin Karkonoskich.

Powierzchnia wysypiska wynosi 18,92 ha, a pojemność 1,5 mln m³.

Stopień wypełnienia (wykorzystania) wynosi ok. 16 %.

Mieszkańcy Gminy Podgórzyn opodatkowali się „podatkiem śmieciowym”, a uzyskane środki są przeznaczane na usuwanie śmieci.

KIERUNKI ROZWOJU

Aktualnie nie ma potrzeby tworzenia nowego wysypiska na terenie gminy.

Gmina ma opracowany „Program gospodarki odpadami komunalnymi”, który wymaga dalszego uszczegółowienia i sukcesywnego wdrażania.

W szczególności należy kontynuować działania w zakresie segregacji odpadów „u źródła” i selektywnego ich zagospodarowania oraz w zakresie odbioru odpadów niebezpiecznych.

4.4.8. Komunikacja - stan istniejący i uwarunkowania

4.4.8.1 Sieć dróg

Przez gminę przebiega jedna droga „wojewódzka” nr 366 i drogi „powiatowe” nr 101, 102, 119, 120, 201, 203, 205, 207, 208, 209, 210 i 221. Pozostałe drogi publiczne są drogami gminnymi. Podział na drogi powiatowe i gminne nie odpowiada częściowo klasom dróg i ich komunikacyjnemu znaczeniu oraz aktualnym mapom! Przebieg tych dróg został naniesiony na rys. nr 3 Etapu II tego opracowania.

Sieć drogowa na terenie gminy ma ogółem długość 270 km. Nawierzchnię utwardzoną ma z tego 171 km. W okresie od 1989 roku zostało zmodernizowanych i utwardzonych 11 km dróg rolniczych.

Drogi na terenie gminy w większości wymagają modernizacji i remontów.

Chodzi tu o poprawę, a w zasadzie w wielu wypadkach ułożenie nowego „dywanika”, poprawę geometrii drogi, usunięcie części starych drzew rosnących tuż przy krawędzi jezdni i wykonanie barier zabezpieczających, wykonanie chodników i wiele innych prac z tym związanych. Zagadnienie to jest w skali Kraju jakby przemilczane, a wadliwa ogólnie administracja drogami nie sprzyja efektywnym działaniom. Drzewa wzdłuż ciągów komunikacyjnych, wyglądają malowniczo i sadzono je od stuleci, ale przy obecnej skali ruchu jest niedopuszczalne pozostawianie drzew przy krawędzi jezdni. Drzewa mogą być sadzone w odpowiedniej odległości, praktycznie za rowem odwadniającym. Przepisy prawne w tym zakresie są jednoznaczne - Dz. U. nr 6 poz. 33 z 86 r. - (patrz p.6 Załącznik do niniejszego opracowania). Temat zadrzewień został poruszony w rozdziale 4.1.5. Modelowym - negatywnym przykładem jest tu odcinek Cieplice -Podgórzyn, dostarczający mocnych wrażeń pieszym, rowerzystom i kierowcom. Nie oznacza to bynajmniej postulowania bezmyślnej wycinki drzew, szczególnie wartościowych! Należy wykonać bariery zabezpieczające.

Na terenie gminy praktycznie nie ma chodników, a ścieżki rowerowe są nieliczne. Problem ścieżek rowerowych i chodników na tym terenie powinien być rozpatrywany łącznie, ze względu na podobną funkcję i lokalizację. Istnieje powszechny dość, prymitywny zwyczaj dostawiania ogrodzeń prawie do samej jezdni i wykonywania „pełnych” ogrodzeń, ograniczających widoczność drogi. Pomimo, że jest to sprzeczne z prawem własności, budowlanym i o ruchu drogowym to pozostaje bezkarne, a przeciwdziałanie jest nikłe.

Jednoznacznego uregulowania wymaga własność i władanie terenami należącymi do pasów drogowych i do ulic.

Zagadnienie infrastruktury drogowej wymaga kompleksowego rozwiązywania, zarówno w skali całej gminy jak i poszczególnych miejscowości, we współdziałaniu z zarządcami dróg i właścicielami przylegających posesji (terenów). Odpowiedniej infrastruktury jest także pozbawiony nowy odcinek drogi wojewódzkiej - obejście zbiornika Sosnówka.

Zajęcie się tym tematem leży w żywotnym interesie Gminy Podgórzyn i gmin przyległych. Konieczne jest tu poszukiwanie rozwiązań i ich wdrażanie we współdziałaniu ze Starostwem Powiatowym.

Problemy wymagające rozwiązania:

- A. Rozwiązania wymaga przebieg drogi wojewódzkiej na odcinku Miłkowa, od wlotu od strony zachodniej (od Sosnowki) do skrzyżowania z drogą Jelenia Góra - Karpacz. Są możliwości obejścia Miłkowa od strony północnej, co spowodowało by przerzucenie ruchu tranzytowego z centrum miejscowości i umożliwiło bezkolizyjny przejazd nad linią kolejową. Podobne obejście można i należy wykonać dla Ściegien.
- B. Jest możliwość modernizacji drogi z Cieplic do Podgórzyna. Ze względu na niezabudowany teren, jest tam możliwość korekty geometrii drogi, a nawet dobudowy drugiego pasa jezdni (realizacja dwu etapowa). Po wybudowaniu nowej drogi, obecna droga stanie się rekreacyjnym pasażem pieszo - rowerowym.
- C. Są generalnie możliwości i potrzeba poprawienia infrastruktury drogowej, choć w terenie górzystym będzie to miejscami utrudnione. Wymagać to będzie pewnych przedsięwzięć organizacyjnych, współdziałania ze społecznościami lokalnymi oraz sukcesywnych i konsekwentnych działań.
- D. Na terenie gminy ze względu na jej usytuowanie, przy granicy z Republiką Czeską, jest możliwość zlokalizowania połączenia z Czechami tunelem pod Karkonoszami - „TUNEL KARKONOSKI”. Z różnych rozpatrywanych wariantów, najlepszym wariantem jest wlot do tunelu usytuowany w Dolnym Podgórzynie u podnóża góry Chełm (przy Dolnym Zachełmiu) z wylotem po stronie Czeskiej w rejonie miejscowości Vrchlabi. Rozważenia wymaga doprowadzenie linii kolejowej z rejonu Cieplice - Sobieszów, jako elementu systemu transportu kontenerowego. Rozwiązanie „kontenerowe” napotyka na silne sprzeciwy potężnego lobby samochodowo - paliwowego, a jest popierane przez ekologów. Sprywatyzowanie kolei (nie sprzedanie) powinno uzdrowić sytuację w tym zakresie.

W szerszej perspektywie tunel ten znacznie poprawił by komunikację na trasie Poznań - Legnica - Praha.

Z punktu widzenia bardziej lokalnego - powiatowego, to dzięki tunelowi :

- ➔ powstała by bardziej uzasadniona możliwość korekty układu drogowego w Jeleniej Górze na styku z Gminą Podgórzyn, dająca jednocześnie możliwość wyprowadzenia ruchu tranzytowego poza centrum Jeleniej Góry,
- ➔ w sposób zasadniczy zmniejszył by się ruch tranzytowy na drodze krajowej nr 3, w szczególności ciężkich samochodów, przecinający tereny otuliny K.P.N.-u, centrum Szklarskiej Poręby i Jeleniej Góry.
- ➔ w trakcie budowy (tunelu) zostaną wydobyte znaczne ilości kruszywa granitowego, co z kolei umożliwi wybudowanie ok. 200 km nowych dróg oraz modernizowanie obecnych,
- ➔ dzięki budowie tunelu i związanego z nim połączenia windami z rejonem Tępego Szczytu, możliwe będzie ograniczenie zadeptywania terenów Karkonoskiego Parku Narodowego, albowiem turyści tą drogą będą się mogli dostawać bezpośrednio na szczyt w rejon przebiegu szlaków turystycznych. Uruchomienie wind poprawi znacznie opłacalność przedsięwzięcia i spowoduje napływ turystów do Gminy.
- ➔ wykonanie i następnie eksploatacja tunelu stworzy znaczną ilość nowych miejsc pracy.

- E. Są możliwości rozwiązania połączeń drogowych Sobieszów - Podgórzyn i Cieplice - Staniszków i to wariantowe. Jest to jednak temat wymagający zgrania z podstawowym tematem komunikacyjnym w Gminie jakim jest idea połączenia tunelem pod Karkonoszami z Republiką Czeską.
- F. Zarząd Kowar zgłosił postulat poprowadzenia drogi „turystycznej” na trasie Karpacz (Wilcza Poręba) - Ściegny - Krzaczyzna, co zostało naniesione na rys. nr3 Etapu II i na rysunek Synteza.

Nie zostało na obecnym etapie doprecyzowane zagadnienie połączeń drogowych na styku z Jelenią Górą / Cieplicami a Stanisławem oraz Sobieszowem a Podgórzynem /. Będzie to możliwe po wstępnym rozwiązaniu układu komunikacyjnego związanego z tunelem.

W związku ze zmianą przepisów dotyczących klasyfikacji dróg, temat klasyfikacji wymaga uporządkowania przy sporządzaniu planów miejscowych.

W dniu 2 marca 1999 roku ukazało się Rozporz. Min. Transportu i Gosp. Morskiej (Dz. U. nr 43 poz. 430) - w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, które wprowadza istotne zmiany w tym zakresie.

4.4.8.2 Kolej

Przez wschodnią część gminy, przez Miłków przebiega linia kolejowa jednotorowa, normalnotorowa, z Jeleniej Góry przez Mysłakowice do Karpacza. W Miłkowie znajduje się przystanek kolejowy.

Linia ta jest od niedawna nieczynna, według PKP ze względów ekonomicznych.

Należy rozpatrzyć wykorzystanie tej kolei z punktu widzenia świadczenia usług turystycznych, w porozumieniu z innymi gminami. Jest możliwość utworzenia aktywnego muzeum kolejnictwa. Należy działać energicznie zanim nie nastąpi dewastacja i rozkradzenie elementów infrastruktury.

4.4.8.3 Komunikacja turystyczna

Wyciągi narciarskie

Na terenie Podgórzyńskiego znajduje się sześć lokalnych wyciągów narciarskich orczykowych /jednoosobowych/ i są to :

- ⇒ w Podgórzynie przy Schronisku Odrodzenie, dł. = 400m, H = 30m, przepustowość 100 osób/h,
- ⇒ w Podgórzynie przy O. W. „Zielona Gospoda”, dł. = 170m, H = 10m, przepustowość 145 osób/h,
- ⇒ w Sosnowce przy O. W. „Lubuszanin”, dł. = 120m, H = 25m, przepustowość 120 osób/h,
- ⇒ w Borowicach przy Pensjonacie „Fampa”, dł. = 647m, H = 140m, przepustowość 822 osoby/h,
- ⇒ dwa w Zachełmiu w Dolinie Pięciu Ech przy Hotelu „Amanda”, dł. po 200m.

Ścieżki rowerowe

Ścieżki rowerowe są w gminie na etapie powstawania. Jedna ścieżka jest praktycznie gotowa (szlak rowerowy Świeradów Zdrój - Jelenia Góra), a następne w trakcie wytyczania.

Szlaki turystyczne

Na terenie Podgórzyńskiego prowadzą ok. 82 km pieszych oznakowanych szlaków turystycznych, na których posadowionych jest 12 stanowisk węzłów szlaków i 66 kierunkowskazów.

Ważniejsze szlaki to :

- ☒ fragment głównego szlaku sudeckiego im. Mieczysława Orłowicza, o długości 7 km, na trasie Karpacz -Zarzecz - Grabowiec - Głębock - Mysłakowice,
- ☒ fragment żółtego szlaku dojściowego, o długości 11 km, na trasie Jelenia Góra -Czarne - Wzgórza Łomnickie - Sosnówka - Dobre Źródło - Czop,
- ☒ fragment zielonego szlaku, o długości 8 km, na trasie Zachełmie - Przesieka - Wodospad Podgórnej - Borowice - Karpacz Górny

Ponadto jest kilka szlaków dojściowych do węzłów na szlakach głównych i na główny grzbiet Karkonoszy. Szlaki Podgórzyńskie prowadzą przez atrakcyjne tereny z punktu widzenia przyrodniczego i krajobrazowego.

Sieć szlaków jest dość gęsta, niemniej brak szlaków do takich miejsc jak:

- unikatowe odsłonięcie geologiczne w Miłkowie i inne pomniki przyrody,
- cmentarz jeńców wojennych żołnierzy Francuskich, Radzieckich i innych narodowości pomordowanych w czasie II Wojny Światowej przez Niemców - przy Drodze Sudeckiej,
- wzgórze Czop.

Punkty widokowe

W całym Podgórzyńskim są mniej lub bardziej piękne widoki. Ciekawsze punkty widokowe to między innymi :

- ☞ szczyt i skałki na stokach Witoszy,
- ☞ szosy Cieplice - Podgórzyn - Miłków i Jelenia Góra - Karpacz,
- ☞ parking - odkrywka geologiczna w Miłkowie,
- ☞ Borowickie Skałki w Borowicach,
- ☞ Zamczysko w górnej części doliny Myi,
- ☞ skałki Patelnia i Ostra pod Grabowcem,
- ☞ Złoty Widok - spłaszczenie stokowe w górnej Przesiece.

4.4.9. Komunikacja - kierunki rozwoju

DROGI

Projektuje się w odniesieniu do dróg istniejących:

- ⇒ prowadzenie systematycznych remontów i modernizacji dróg gminnych, prowadzących do trwałej poprawy stanu dróg (tak by po sezonie zimowym nie trzeba było naprawiać od nowa i tak w nieskończoność, bez wyciągania konsekwencji . . .),
- ⇒ j. w. w zakresie infrastruktury drogowej, jak chodniki, zieleń, poprawa widoczności itd.,

- ⇒ w porozumieniu z zarządami dróg powiatowych i zarządami drogi krajowej prowadzić działania inicjujące, tak aby modernizacje i remonty tych dróg były prowadzone bardziej efektywnie,
- ⇒ modernizację drogi krajowej nr 366, „Droga Sudecka” celem osiągnięcia parametrów drogi klasy G 1x2 (zgodnie z nowymi przepisami). Należy zabezpieczyć rezerwy terenu pasa drogowego.
- ⇒ wykonanie niezbędnych barier ochronnych i przepustów dla zwierząt (patrz rozdział 3.3 „Kierunki ochrony przyrody”). Odpowiednie odcinki dróg (istniejących) zostały oznaczone na rysunku Studium,
- ⇒ wykonanie barier ochronnych (jak przy skarpach) przy drzewach wartościowych (przyrodniczo lub estetycznie) i usunięcie pozostałych zagrażających bezpieczeństwu ruchu drogowego. Procesy o odszkodowania powinny przyspieszyć takie działania,
- ⇒ prowadzenie (etapowo) prac projektowo - inwentaryzacyjno - prawnych, celem realizacji kompleksowej poprawy stanu dróg i ich infrastruktury, głównie w zakresie j. w. Uregulowanie stanu prawnego terenów pasów drogowych i terenów ulic.

Projektuje się wykonanie nowych odcinków dróg:

1 - na odcinku Podgórzyn - Cieplice, dwuetapowo:

- Etap I - nowa droga jednojezdniowa - 1x2 klasy G („przełożenie” drogi powiatowej nr 103), wykonana w wariantcie uwzględniającym wykonanie Etapu II,
- Etap II - dobudowanie drugiej jezdni (do 2x2) , jako drogi krajowej klasy GP związanej z tunelem Karkonoskim.

2- na odcinku Cieplice - Osiedle Dwudziestolecia do Stanisłowa i dalej przez Jelenią Górę, nowa droga krajowa 2x2 klasy GP - dalszy ciąg drogi jak wyżej w Etapie II,

3- nowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 366 (nowa trasa) łączący Podgórzyn z Cieplicami - Osiedle Orle i prowadzący dalej - łączący się z planowanym obejściem Wojcieszyc (drogą powiatową nr 12124). Jest tu możliwość wykonania bezkolizyjnego skrzyżowania z trakcją kolejową (rejon Oś, Orle) ,

4- obejście Miłkowa, nowy odcinek drogi krajowej nr 366 (w ramach modernizacji „Drogi Sudeckiej”) i związane z tym przekwalifikowanie odcinka drogi powiatowej nr 101 na odcinek drogi krajowej nr 366,

5- obejście Ściegien, nowy odcinek drogi nr 366 j. w. .

6- wykonanie nowego skrzyżowania drogi nr 366 z drogą nr 101 - rondo,

7- nowa droga „turystyczna” powiatowa na trasie Wilcza Poręba - Krzaczyzna.

TUNEL KARKONOSKI

Projektuje się, celem wprowadzenia w życie idei Tunelu Karkonoskiego, podjęcie działań organizacyjnych w tym kierunku, obejmujących:

- ➔ opracowanie wstępnego programu „Tunel Karkonoski”, w ramach którego należy opracować m. in. wariantowo: wstępny projekt studialny - założenia techniczno ekonomiczne tunelu i wstępny projekt studialny - rozwiązania układu komunikacyjnego (drogowego i kolejowego) połączenia z tunelem (wraz z przebudową układu komunikacyjnego Jeleniej Góry),

- działania promocyjne na rzecz idei budowy tunelu prowadzone w stosunku do decydentów i w stosunku do środków masowego przekazu - opinii publicznej,
- przeprowadzenie wstępnych konsultacji i uzgodnień z partnerami w Czechach,
- wykonanie, tylko na potrzeby Gminy, wstępnych opracowań - ekspertyz organizacyjno - prawnych mających na celu właściwe zabezpieczenie Jej interesów gospodarczych i prawnych w tym przedsięwzięciu.

KOLEJ

Przewiduje się podjęcie działań mających na celu wykorzystanie turystyczno - komercyjne, nieczynnej od niedawna, linii kolejowej Jelenia Góra - Karpacz wraz z aktywnym muzeum kolejnictwa. Należy działać energicznie zanim nie nastąpi dewastacja i rozkradzenie elementów infrastruktury. Niezbędne są działania zabezpieczające konserwacyjne. Skoro PKP uznała linię za nieopłacalną, to powinna przekazać ją nieodpłatnie. Autorzy opracowania mogą udzielić dalszych wyjaśnień.

W związku z budową tunelu, przewiduje się dobudowanie odcinka łączącego tunel z linią kolejową istniejącą, w rejonie Cieplice - Sobieszów .

KOMUNIKACJA TURYSTYCZNA

Projektuje się powiększenie sieci szlaków turystycznych poprzez doprowadzenie do:

- unikatowego odsłonięcia geologicznego w Miłkowie,
- cmentarza wojennego jeńców (żołnierzy Francuskich, Radzieckich i innych pomordowanych w czasie II Wojny Światowej)- przy Drodze Sudeckiej,
- wzgórza Czop,
- innych pomników przyrody i punktów widokowych.

W uzgodnieniu z PTTK należy zapewnić dobry stan oznakowania szlaków.

Zostały zaproponowane nowe ścieżki rowerowe. Nie wyznaczono ścieżek „dydaktycznych”.

W przypadku uzyskania stosownych zgód przewiduje się doprowadzenie kolei linowych gondolowych w rejon Kotła Smogorni i rejon Suchej Góry.

4.4.10. Zbiornik „Sosnówka” w budowie .

STAN ISTNIEJĄCY I UWARUNKOWANIA

Zbiornik wodny /budowa dobiega końca/ „Sosnówka”, usytuowany na strumieniu Czerwonka, położony jest na styku Podgórzyna, Sosnówki i Marczyca. Powstał z przegrodzenia łagodnie opadającej doliny dwiema zaporami (czołową i boczną).

Zbiornik został zaprojektowany jako zbiornik retencyjny wody pitnej z ujęciem wody, i takie przeznaczenie jest określone w aktualnie obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy. Funkcją uzupełniającą zbiornika ma być funkcja retencyjna przeciwpowodziowa.

Planowana wielkość poboru wody do zasilania sieci wodociągowej wynosi 48.000 m³ na dobę, co przy średniodobowych ilościach wody przepływających strumieniem Czerwonka i rzeką Podgórną:

→ SSQ = 90.720 m³/dobę,

→ SNQ = 13.478 m³/dobę,

wydaje się ilością znacznie zawyżoną.

Podstawowe parametry techniczno - morfologiczne zbiornika:

- Minimalna rzędna piętrzenia 364 m n.p.m. ,
- Powierzchnia martwa /minimalnego napełnienia/ $F_m = 70$ ha,
- Maksymalna głębokość minimalnego napełnienia $H_m = 2,85$ m,
- Objętość martwa /minimalnego napełnienia/ $V_m \cong 1,0$ mln m³,
- Rzędna niskiego poziomu napełnienia /piętrzenia/ 372,8 m n.p.m. ,
- Powierzchnia - niskiego poziomu napełnienia $F_n = 170$ ha,
- Głębokość maksymalna - niskiego poziomu napełnienia $H_n \max = 7,4$ m,
- Średnia głębokość - niskiego poziomu napełnienia $H_n \text{ śr} \cong 3,7$ m,
- Objętość - niskiego poziomu napełnienia $V_n \cong 6,3$ mln m³,
- Rzędna wysokiego poziomu napełnienia /piętrzenia/ 372,8 m n.p.m. ,
- **Powierzchnia - wysokiego poziomu napełnienia $F_w = 175$ ha,**
- Głębokość maksymalna - wysokiego poziomu napełnienia $H_w \max = 8$ m,
- Średnia głębokość - wysokiego poziomu napełnienia $H_w \text{ śr} \cong 4,0$ m,
- **Objętość - wysokiego poziomu napełnienia $V_w \cong 7,0$ mln m³,**
- **Objętość użytkowa /pojemność retencyjna - przeciwpowodziowa/**
 $V \cong V_w - V_m \cong 6,0$ mln m³,

Uwaga: Literatura podaje błędnie 14 mln m³,

- Wahania poziomu lustra wody $h = 0,6$ m ,
- Rzędna maksymalnego napełnienia /piętrzenia/ 373,7 m n.p.m. ,
- Powierzchnia maksymalna $F_{\max} = 178$ ha,
- Głębokość maksymalna - maksymalnego napełnienia $H_{\max} = 8,15$ m,
- Średnia głębokość - maksymalnego napełnienia $H_{\max} \text{ śr} \cong 4,07$ m,
- Objętość maksymalna $V_{\max} \cong 7,25$ mln m³,
- Długość zapory czołowej - 1450 m ,
- Maksymalna wysokość zapory czołowej - 18,6 m ,
- Długość zapory bocznej - 455 m ,
- Maksymalna wysokość zapory bocznej - 6,0 m .

Obszar strefy ochrony sanitarnej pokrywa się z terenem zlewni zbiornika.

Okres wymiany wody w zbiorniku będzie wynosić od 3 miesięcy do około jednego roku, co spowoduje że strefa „rzeczna” nie będzie rozwinięta.

Zbiornik będzie tworzony przez strefy przejściowe (przy wlotach dopływów) i strefę jeziorną przy zaporze czołowej i części przylegającej do nowej drogi. W strefie przejściowej będzie dochodzić do intensywnego rozmnażania fitoplanktonu, z możliwością okresowych zakwitów (zjawisko eutrofizacji). Istnieje groźba, że eutrofizacją może zostać objęta większość zbiornika, co z kolei może okresowo powodować wodę w zbiorniku nieprzydatną do celów wykorzystania komunalnego. Wykorzystanie wody ze zbiornika jako wody pitnej jest nieporozumieniem, głównie ze względu na jej jakość i niemożliwość zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego, pomimo planowanego jej uzdatniania. Wynika to z wielkości zlewni zbiornika - 45,0 km² i jej charakteru. Zawsze będzie istnieć niebezpieczeństwo zanieczyszczenia substancjami toksycznymi, nawet nieświadomego, a pełne i dostatecznie szybkie monitorowanie jest praktycznie niewykonalne.

KIERUNKI ROZWOJU

Przewiduje się ograniczone wykorzystanie zbiornika na potrzeby sportowo rekreacyjne (tzw. białe sporty) z kategoriycznym wykluczeniem sportów motorowych.

Zakłada się także prowadzenie racjonalnej (gminnej) gospodarki rybackiej w zbiorniku.

Jak było wspomniane w p. 4.2.3 należy wykonać pilną (nieznaczną) korektę projektu zbiornika pod kontem przystosowania do potrzeb ochrony przyrody i zagospodarowania turystycznego. Niezbędne jest wykonanie (pozostawienie) wysepek, głównie na potrzeby ptactwa wodnego oraz zróżnicowanie linii brzegowej i korekta profilu dna.

Korekta profilu dna jest niezbędna dla uniknięcia powstania zagniwającego brzegu (co powoduje smród i jest wylęgarnią komarów).

Dalsze ewentualne decyzje dotyczące zagospodarowania zbiornika należy podejmować po napełnieniu i ustabilizowaniu się warunków wodnych w Zbiorniku. Dotyczy to zwłaszcza planowanego poboru wody na cele komunalne.

4.5 Infrastruktura techniczna - Miejscowości - stan istniejący i kierunki rozwoju

4.5.1. Podgórzyn

STAN ISTNIEJĄCY

Kanalizacja

Sieć kanalizacyjna jest wykonana częściowo /w trakcie realizacji/ w południowej części - Podgórzyn Górny i ścieki będą odprowadzane do oczyszczalni ścieków w Marczycach (BOS-500). Podgórzyn Dolny nie jest skanalizowany.

Planuje się wykonanie 253 przyłączy i 22,6 km sieci.

Wodociąg

Podgórzyn ma sieć wodociagową (211 przyłączy - 29,6 km sieci). Woda jest doprowadzana z ujęć w Przesiece i Borowicach. W dolnej części Podgórzyna wodociąg rozgałęzia się w stronę Sobieszowa, Cieplic - Osiedla XX-lecia i Marczyc.

Planuje się wykonanie 97 przyłączy i 2,0 km sieci.

Gaz

Podgórzyn ma sieć gazową: 196 przyłączy, 7,33 km sieci.

Energetyka

Podgórzyn jest zelektryfikowany, lecz w Podgórzynie Dolnym są kłopoty z zasilaniem. Na terenie Podgórzyna zlokalizowanych jest 12 stacji transformatorowych 20kV. Moc zainstalowana wynosi 1970 kW, rezerwa 1080 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się wykonanie (dokończenie) sieci kanalizacyjnych, tak aby podłączyć do niej wszystkie zabudowania i przepompowni do Marczyca.

Należy pilnie wykonać zabezpieczenia nie użytkowanych ujęć wody.

4.5.2. Miłków

STAN ISTNIEJĄCY

Kanalizacja

Miłków nie jest obecnie skanalizowany. Kanalizacja ma być wykonana w ramach „Karkonoskiego systemu kanalizacji sanitarnej”. Do nowych kolektorów mają być podłączane stare kolektory i ścieki razem ze ściekami z Karpacza i Ściegien będą odprowadzane do oczyszczalni w Mysłakowicach.

Planuje się wykonanie 268 przyłączy i 16,0 km sieci.

Wodociąg

Miłków posiada sieć wodociągową zasilaną z własnych ujęć wody Miłków I i Miłków II które są ze sobą połączone (270 przyłączy, 10,5 km sieci). Część starej sieci **wymaga pilnej wymiany**.

Gaz

Miłków posiada sieć gazową (3 przyłącza, 0,3 km sieci).

Planowana rozbudowa sieci.

Energetyka

Miłków jest zelektryfikowany i nie ma kłopotów z zasilaniem. Na terenie Miłkowa zlokalizowanych jest 14 stacji transformatorowych 20kV. Przez teren Miłkowa przebiega linia przesyłowa 110 kV.

Moc zainstalowana wynosi 1590 kW, rezerwa 880 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się wykonanie sieci kanalizacyjnych, tak aby podłączyć do niej wszystkie zabudowania.

Należy pilnie wykonać zabezpieczenia nie użytkowanych ujęć wody oraz wymienić część starej sieci wodociągowej.

Należy rozbudować sieć gazową tak by objęła wszystkich odbiorców.

4.5.3. Ściegny

STAN ISTNIEJĄCY

Kanalizacja

Jak dla Miłkowa. Planuje się wykonanie 193 przyłączy i 14,0 km sieci.

Wodociąg

Ściegny mają sieć wodociągową zasilaną z Karpacza (178 przyłączy, 10,1 km sieci). Część starej sieci wymaga pilnej wymiany. Częściowo woda dostarczana jest beczkowozami z Karpacza.

Gaz

Ściegny posiadają sieć gazową (185 przyłączy, 9,6 km sieci).

Energetyka

Ściegny są zelektryfikowane i nie mają kłopotów z zasilaniem. Na terenie Ściegien zlokalizowanych jest 8 stacji transformatorowych 20kV. Moc zainstalowana wynosi 980 kW, rezerwa 580 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Jak dla Miłkowa.

4.5.4 StaniszkówSTAN ISTNIEJACYKanalizacja

Staniszków nie jest skanalizowany. Istnieją możliwości podłączenia kanalizacji do sieci kanalizacyjnej Osiedla Czarne.

Planuje się wykonanie 109 przyłączy i 12,0 km sieci.

Wodociąg

Sieć wodociągowa dla Staniszkowa jest częściowo wykonana /na ukończeniu/. Woda do Staniszkowa doprowadzona jest z Marczyca /pompownia i zbiornik retencyjny/. Planuje się wykonanie 109 przyłączy i 12,1 km sieci.

Gaz

Staniszków nie posiada sieci gazowej. Jest możliwość doprowadzenia gazu ze stacji redukcyjnej w Marczykach.

Energetyka

Staniszków jest zelektryfikowany, lecz ma kłopoty z zasilaniem. Na terenie Staniszkowa zlokalizowane są 3 stacje transformatorowe 20kV. Przez teren Staniszkowa przebiega linia przesyłowa 110 kV i jest projektowane zlokalizowanie G.Z.P. /głównego punktu zasilającego/ w oparciu o tą linię. Moc zainstalowana wynosi 510 kW, rezerwa 300 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się wykonanie sieci kanalizacyjnej i odprowadzenie kolektorem przesyłowym do oczyszczalni w Jeleniej Górze lub wariantowo lokalnej oczyszczalni. O wyborze wariantu powinien zdecydować rachunek ekonomiczny i pewność działania.

Należy pilnie wykonać zabezpieczenia nie użytkowanych ujęć wody i dokończyć sieć wodociągową.

Należy poprawić zaopatrzenie w energię elektryczną.

4.5.5 PrzesiekaSTAN ISTNIEJACYKanalizacja

W Przesiece jest skanalizowany D.W. „Olimpia”, który ma indywidualną oczyszczalnię ścieków. Ze względu na rozproszony charakter zabudowy w

tym rejonie rozważana jest koncepcja zastosowania indywidualnych oczyszczalni ścieków /ok. 63 szt./ . Od D.W. „Olimpia” do ul. Żołnierskiej w Podgórzynie teren jest przeznaczony do skanalizowania sieciowego i kanalizacja jest w trakcie realizacji.
Planuje się wykonanie 12 przyłączy i 0,7 km sieci.

Wodociąg

Sieć wodociągowa w Przesiece jest zasilana z własnych ujęć drenażowo - źródłanych (153 przyłącza, 13,4 km sieci).

Gaz

Przesieka posiada sieć gazową (66 przyłączy, 3,1 km sieci).

Energetyka

Przesieka jest zelektryfikowana i nie ma kłopotów z zasilaniem. Na terenie Przesieki zlokalizowanych jest 8 stacji transformatorowych 20kV.

Moc zainstalowana wynosi 1320 kW, rezerwa 1030 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się rozbudowę sieci kanalizacyjnej, tak by objąć wszystkie zabudowania oraz planową rezerwę.

Należy pilnie wykonać zabezpieczenia nie użytkowanych ujęć wody.

4.5.6 Sosnówka

STAN ISTNIEJACY

Kanalizacja

Sosnówka Dolna (nie cała) posiada kanalizację (grawitacyjną) w kierunku północnym do przepompowni. Z przepompowni ścieki są rurociągiem tłocznym przesyłane do oczyszczalni BOS-500 w Marczycach. W Sosnówce Górnej jest lokalna oczyszczalnia ścieków obsługująca kilka siedlisk. Dla Sosnówki Górnej przewiduje się budowę kolektora ściekowego od O.W. „Krasnoludki” w kierunku północnym, poprzez t.z.w. „skrót” do kolektora Sosnówce Dolnej oraz budowę oczyszczalni grupowej lub ok. 47 oczyszczalni przydomowych .

Sosnówka posiada 134 przyłącza i 9,9 km sieci kanalizacyjnej.

Planuje się wykonanie 15 przyłączy i około 0,9 km sieci.

Wodociąg

Sosnówka jest zwodociągowana (218 przyłączy, 22,0 km sieci). Woda jest czerpana z dwu ujęć wody, ujęcia drenażowo rzeczne „Sosnówka Górna” i ujęcia powierzchniowego „Sosnówka Dolna - Potok Sośniak” i z Borowic.

Gaz

Sosnówka posiada sieć gazową (148 przyłączy, 11,1 km sieci).

Energetyka

Sosnówka jest zelektryfikowana i nie ma kłopotów z zasilaniem. Na terenie Sosnówki zlokalizowanych jest 16 stacji transformatorowych 20kV.

Moc zainstalowana wynosi 2493 kW, rezerwa 910 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się rozbudowę sieci kanalizacyjnej, tak by objąć wszystkie zabudowania oraz planową rezerwę. Należy pilnie wykonać zabezpieczenia nie użytkowanych ujęć wody.

4.5.7. Zachełmie

STAN ISTNIEJĄCY

Kanalizacja

Zachełmie nie posiada obecnie kanalizacji. Jest opracowana koncepcja kanalizacji. Dla Zachełmia Górnego są wyznaczone tereny do odrębnego skanalizowania w systemie oczyszczalni indywidualnych lub oczyszczalnia grupowa. Dla Zachełmia i Zachełmia Dolnego przewidywane są dwa warianty kanalizacji. W wariantcie I kolektory byłyby podłączone do sieci Podgórzyna i dalej skierowane do oczyszczalni w Marczykach. W wariantcie II Zachełmie i Zachełmie Dolne miałyby własną oczyszczalnię ścieków.

Wodociąg

W Zachełmiu sieć wodociągowa jest w trakcie realizacji. Woda będzie czerpana z ujęcia powierzchniowego na potoku Czerwień /samo ujęcie znajduje się na terenie Jeleniej Góry/.

Planuje się wykonanie ok. 72 przyłączy i ok. 10,6 km sieci wodociągowej.

Gaz

Zachełmie nie posiada sieci gazowej.

Energetyka

Zachełmie jest zelektryfikowane i zasadniczo nie ma problemów z zasilaniem. Na terenie Zachełmia zlokalizowane są 4 stacje transformatorowe 20kV. Mieszkańcy zgłosili postulat dostawienia jednej stacji transformatorowej. Moc zainstalowana wynosi 970 kW, rezerwa 680 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się wykonanie instalacji kanalizacyjnej w/g jednego z opracowanych wariantów oraz pilne wykonanie zabezpieczenia nie użytkowanych ujęć wody.

Planuje się wykonanie sieci gazowej.

4.5.8. Marczyce

STAN ISTNIEJĄCY

Kanalizacja

Marczyce są skanalizowane i na ich terenie znajduje się oczyszczalnia ścieków BOS-500 /przewidywana do rozbudowy/.

Wodociąg

Marczyce są zwodociągowane (43 przyłącza, 3,2 km sieci), zasilanie z Podgórzyna .

Gaz

Marczyce posiadają sieć gazową (48 przyłączy, 2,9 km sieci).

Energetyka

Marczyce są zelektryfikowane i nie ma problemów z zasilaniem. Na terenie Marczyk zlokalizowane są 4 stacje transformatorowe 20kV. Moc zainstalowana wynosi 359 kW, rezerwa 160 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się rozbudowę infrastruktury w miarę powstawania nowej zabudowy.

4.5.9 Borowice

STAN ISTNIEJĄCY

Kanalizacja

Większość obszaru Borowic jest skanalizowana (40 przyłączy, 3,9 km sieci). Ścieki są odprowadzane kolektorem grawitacyjnym do oczyszczalni ścieków CMM-150, zlokalizowanej przy drodze do Podgórzyna. Kolonia „Bartosza Głowackiego” i grupa budynków we wschodniej części Borowic nie są skanalizowane. Rejony te są przewidywane do zastosowania grupowych oczyszczalni ścieków.

Wodociąg

Borowice mają sieć wodociągową (13 przyłączy, 0,84 km sieci). Woda doprowadzana jest z ujęcia „Borowice II - Potok Myja” - ujęcie powierzchniowe z potoku. Wodociąg ten (ϕ 200) prowadzi wodę w dół do Podgórzyna. Planuje się wykonanie 25 przyłączy i 2,5 km sieci.

Energetyka i Gaz

Borowice są zelektryfikowane i nie mają kłopotów z zasilaniem. Na terenie Borowic zlokalizowane są 4 stacje transformatorowe 20kV.

Moc zainstalowana wynosi 1300 kW, rezerwa 550 kW.

Borowice nie posiadają sieci gazowej.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się wykonanie brakującej sieci kanalizacyjnej doprowadzającej ścieki do lokalnej oczyszczalni.

Planuje się wykonanie w drugiej kolejności:

⇒ sieci wodociągowej,

⇒ sieci gazowej.

4.5.10 Głębock

STAN ISTNIEJĄCY

Głębock nie posiada sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej.

Planuje się wykonanie 21 przyłączy i 4,5 km sieci wodociągowej.

Energetyka

Głębock jest zelektryfikowany, lecz ma kłopoty z zasilaniem.

Na terenie Głębocka zlokalizowane są 2 stacje transformatorowe 20kV.

Przez teren Głębocka przebiega linia przesyłowa 110 kV.

Moc zainstalowana wynosi 200 kW, rezerwa 140 kW.

KIERUNKI ROZWOJU

Planuje się wykonanie lokalnej sieci kanalizacyjnej z oczyszczalnią ścieków lub wariantowo z odprowadzeniem kolektorem przesyłowym.

W drugiej kolejności planuje się wykonanie:

⇒ sieci wodociągowej,

⇒ sieci gazowej.

Należy poprawić zaopatrzenie w energię elektryczną - nowa trafostacja .

5. Zbiorczy opis uwarunkowań, zasad i kierunków zagospodarowania

5.1 Uwarunkowania pozytywne rozwoju

Do uwarunkowań pozytywnych - wspomagających, z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego, rozwój Gminy Podgórzyn należy zaliczyć :

- A-Bardzo wysokie walory przyrodniczo - krajobrazowe wynikające z położenia w Karkonoszach i Kotlinie Jeleniogórskiej oraz obecności malowniczych zespołów stawów hodowlanych. Walory krajobrazowe zostaną także znacznie zwiększone po napełnieniu zbiornika Sosnówka. Atrakcyjne i urozmaicone ukształtowanie terenu, od nizinnego po wysokogórski, co stwarza korzystne warunki do zagospodarowania terenu pod usługi turystyczno - sportowo - rekreacyjne i wypoczynkowe oraz powoduje, że teren gminy jest atrakcyjny do zamieszkania,
 - B-Zdecydowana wola Rady Gminy i Zarządu oraz szeregowych pracowników Urzędu Gminy, podejmowania działań na rzecz rozwoju, przekładająca się na praktyczne działania,
 - C-Obecność na terenie Karkonoskiego Parku Narodowego i posiadanie unikalnych obiektów - zabytków przyrodniczych, bogata szata roślinna oraz wysoki udział terenów leśnych (49%) w ogólnej powierzchni,
 - D-Obecność na terenie Leśnego Banku Genów co powinno sprzyjać rozwojowi szkółkarstwa i przedsiębiorczości w zakresie architektonicznego kształtowania krajobrazu (tzw. „mała architektura”),
 - E-Względnie czyste ciekі wodne w porównaniu z innymi gminami i podejmowane działania celem podniesienia stanu ich czystości, co dobrze rokuje z punktu widzenia zaopatrzenia w wodę i ogólnego stanu przyrody,
 - F-Duże zespoły stawów hodowlanych oraz będący na ukończeniu zbiornik Sosnówka, stwarzające możliwości rozwoju w zakresie gospodarki rybackiej i usług turystyczno - rekreacyjnych,
 - G-Obecność słabo zmineralizowanych wód radocząnych o bliżej niesprecyzowanych właściwościach leczniczych, co po udokumentowaniu stworzy możliwości zagospodarowania,
 - H-Bogate złoża granitu, co stwarza potencjalne możliwości eksploatacji w przypadku wystąpienia zapotrzebowania,
 - I- Korzystne położenie w pobliżu dużych ośrodków miejskich i turystycznych, a także posiadanie bezpośredniej granicy z Czechami i stosunkowo bliską granicę z Niemcami,
 - J- Dogodne połączenia komunikacyjne wewnątrz gminy i z sąsiadami. Brak jest połączenia komunikacyjnego z Czechami, lecz są możliwości rozwiązania tego problemu (turystyczne przejście graniczne i tunel transgraniczny),
 - K- Zadowolający ogólnie stan infrastruktury technicznej i pozytywne tendencje jej rozwoju. Znaczny odsetek zaopatrzenia ludności w wodę, gaz i telefony. Rozwój sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków.
- Rozwiązany problem wysypiska śmieci. Rezerwy zaopatrzenia w energię elektryczną,

- L- Możliwości uruchomienia lokalnych - odnawialnych źródeł energii elektrycznej; wodnych i wiatrowych oraz ciepłej z potencjalnie dużych zasobów drewna,
- M- Stosunkowo dobre ilościowo warunki mieszkaniowe,
- N- Unikalne obiekty dziedzictwa kulturowego, acz często w złym stanie technicznym,
- O-Położenie w regionie turystycznym o międzynarodowym zasięgu obsługi i wyrobionej marce oraz dość dobra baza turystyczno - wypoczynkowa,
- P- Znaczące zasoby atrakcyjnych terenów nadających się do zainwestowania -lokalizacja kapitału,
- Q-Zasoby ziemi rolniczej A.W.R.S.P., które stwarzają możliwości poprawy struktury agrarnej, a także wykorzystania pod usługi turystyczne,
- R-Różnorodność funkcjonalna, stosunkowo duże dochody budżetu gminy oraz przedsiębiorczość i presja inwestycyjna społeczności lokalnej,

5.2 Uwarunkowania negatywne rozwoju

- a- Mimo bezpośredniej granicy z Republiką Czeską, poważne ograniczenie możliwości bezpośredniej współpracy z południowym sąsiadem na skutek braku bezpośredniego połączenia komunikacyjnego drogowego oraz kolejowego, a także brak przejścia turystycznego. Uniemożliwia to praktycznie przygraniczny handel i ruch turystyczny.
- b- Pomimo podejmowanych działań, często mocno opóźnionych i pozornych, w zakresie ochrony, zły stan środowiska przyrodniczego. Degradacja lasów powoduje wypłukiwanie gleby (brak tzw. naturalnej retencji). Powoduje to z kolei zakwaszenie wód powierzchniowych i zamarcie życia biologicznego w potokach. Zachwiany został cały ekosystem. Cieki wodne, szczególnie w dolnych odcinkach, są dodatkowo zanieczyszczane ściekami i zanieczyszczeniami obszarowymi (tzw. kwaśne deszcze, spaliny z samochodów i tzw. emisja niska z indywidualnych palenisk domowych),
- c- Niska świadomość problemów poruszonych powyżej i ich skutków, oraz nie egzekwowanie przepisów prawnych. O niskim poziomie edukacji ekologicznej świadczą przypadki beczelnego (i bezkarnego) niszczenia, nawet zatwierdzonych pomników przyrody, prawnie chronionych. Przykładem jest pomnik przyrody ożywionej - nr ewid. 519 piękne egzotyczne drzewo - tulipanowiec amerykański (średnica pnia 260 cm!) którego pozostałość jeszcze rośnie koło Pałacu - Miłków 67 (obecnie Zakład Opiekuńczy Sióstr Elżbietanek),
- d- Brak ogólnego programu i działań mających na celu skuteczną ochronę przyrody na terenie Gminy. Program jest w fazie tworzenia,
- e- Nadmierne ograniczenia możliwości inwestowania (szczególnie w dotychczasowym ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego),
- f- Niekorzystne warunki dla rolnictwa i jego rozwoju, klimatyczne, terenowe i glebowe oraz wynikające z rozdrobnionego areалу i brak specjalizacji. W przeszłości dobre wyniki na tym terenie dawała uprawa ziół i pasterstwo,
- g- Stosunkowo ostry klimat, w porównaniu z resztą kraju, co powoduje zwiększone wydatki na ogrzewanie,

- h- Nie do końca rozwiązany problem odpadów i śmieci. Chodzi tu głównie o odpady niebezpieczne, osady z oczyszczalni ścieków oraz recykling (w skali gminy jest to segregacja i zagospodarowanie, na miejscu lub wywóz),
- i- Niezadowalający jeszcze stopień wykształcenia ludności,
- j- Mocno zużyte zasoby mieszkaniowe,
- k- Znaczne jeszcze potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej poszczególnych miejscowości,
- l- Znaczne potrzeby infrastruktury turystycznej (głównie wyciągi narciarskie),
- m- Nieznaczny jeszcze (konstruktywny) patriotyzm lokalny i dopiero od niedawna ustępujące przekonanie o tymczasowości obecności na tych terenach,
- n- Ograniczone możliwości rodzimego kapitału i skandaliczna polityka gospodarcza ośrodków centralnych, bez perspektywy naprawy jej skutków w perspektywie kilkunastu lat. Trzeba tym bardziej liczyć na własne działania i je konsekwentnie prowadzić.

5.3 Projektowana struktura funkcjonalno przestrzenna - przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenów

Przeznaczenie terenów (strukturę funkcjonalną) i ich granice określa rysunek Studium. Określone przeznaczenie - funkcję terenu oznaczono symbolami literowymi i wydzielono za pomocą linii rozgraniczających.

Przeznaczenie - funkcje terenów są następujące:

ISTNIEJĄCE:

- W - wody otwarte (stawy, zbiorniki) których podstawowa funkcja to gospodarka rybacka. Dopuszcza się usługi turystyczno - rekreacyjne.
- Z L - kompleksy leśne. Dopuszcza się usługi turystyczno - rekreacyjne.
- MU - zabudowa mieszkaniowa i usługi,
- UP - przemysł, składy, usługi komunalne,
- U - usługi publiczne i usługi turystyki, sportu i rekreacji,
- Z C - cmentarze,
- Z P - parki.

PROJEKTOWANE:

- R - rolnicza przestrzeń produkcyjna wyłączona z zabudowy kubaturowej, na której dopuszcza się:
 - lokalizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej,
 - przeznaczanie na stawy chodowlane i zalesianie,
 - wyznaczanie szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, punktów widokowych, lokalizację obiektów związanych z agroturystyką, itp. .

nie kolidujących zasadniczo z podstawową funkcją terenu.

Bez oznaczenia - rolnicza przestrzeń produkcyjna pozostała, na której dopuszcza się zagospodarowanie dozwolone na terenach o funkcji R

oraz zabudowę - lokalizację siedlisk rolniczych i obiektów związanych z rolnictwem (za wyjątkiem terenów dla których ustalono obowiązek opracowania planu miejscowego ze względu na szczególne uwarunkowania, np. planowana droga), także stawy i dolesienia,

D L - dolesienia,

P, ZI - parki i zieleń izolacyjna (głównie pasy wzdłuż dróg),

- funkcje towarzyszące i uzupełniające:
 - drobne usługi turystyczne i handlowe.

M - zabudowa mieszkaniowa,

- funkcje preferowane:

- mieszkalnictwo jednorodzinne,
- mieszkalnictwo wielorodzinne niskiej intensywności,
- usługi i drobna wytwórczość (nieuciążliwe).

Przewidywana intensywność zabudowy brutto $I_z = 0,15$ do $0,35$ (*stosunek powierzchni ogólnej całej zabudowy do powierzchni całkowitej jednostki terenowej*). Do obliczeń nie należy przyjmować powierzchni: istniejącej zabudowy, leśnych, zieleni izolacyjnej, parków, wód otwartych oraz obiektów unikalnych przyrodniczo jak oczka wodne, wychodnie skalne, itp.

funkcje towarzyszące i uzupełniające:

- zieleń urządzona o funkcjach użytkowych, izolacyjno - ochronnych i ozdobnych,
- komunikacja lokalna, parkingi.
- infrastruktura techniczna związana z lokalnymi potrzebami.

M R S - zabudowa mieszkaniowa rozproszona „standardowa”,

- funkcje preferowane:

- mieszkalnictwo jednorodzinne - rozproszone - standardowe,
- rolnictwo (preferowane sady, ogrodnictwo, hodowla),
- usługi i drobna wytwórczość (nieuciążliwe),

Przewidywana maksymalna intensywność zabudowy brutto $I_z =$ do $0,20$.

Do obliczeń nie należy przyjmować powierzchni: istniejącej zabudowy, leśnych, zieleni izolacyjnej, parków, wód otwartych oraz obiektów unikalnych przyrodniczo jak oczka wodne, wychodnie skalne, i t. p.

Powierzchnia przyjmowana do obliczeń powinna wynosić co najmniej 1500 m^2 .

-funkcje towarzyszące i uzupełniające:

- usługi sanatoryjno - uzdrowiskowe, rekreacja i turystyka,
- zieleń urządzona o funkcjach użytkowych, izolacyjno - ochronnych i ozdobnych,
- zieleń kompozycyjna i rekreacyjna,
- komunikacja lokalna, parkingi,
- infrastruktura techniczna związana z lokalnymi potrzebami.

M R R - zabudowa mieszkaniowa „rezydencyjna”,

- funkcje preferowane:

- mieszkalnictwo jednorodzinne - rozproszone - rezydencyjne,
- zieleń kompozycyjna i rekreacyjna,

Przewidywana maksymalna intensywność zabudowy brutto $I_z =$ do $0,17$.

Do obliczeń nie należy przyjmować powierzchni: istniejącej zabudowy, leśnych, zieleni izolacyjnej, parków, wód otwartych oraz obiektów unikalnych przyrodniczo jak oczka wodne, wychodnie skalne, i t. p.

Powierzchnia przyjmowana do obliczeń powinna wynosić co najmniej 3000 m².

-funkcje towarzyszące i uzupełniające:

- usługi towarzyszące (nieuciążliwe),
- usługi turystyczne i rekreacyjne,
- usługi sanatoryjno uzdrowiskowe,
- rolnictwo (preferowane sady, ogrodnictwo, hodowla),
- zieleń urządzona o funkcjach użytkowych, izolacyjno - ochronnych i ozdobnych,
- komunikacja lokalna, parkingi.
- infrastruktura techniczna związana z lokalnymi potrzebami.

M T - zabudowa mieszkaniowa „Tyrolska”,

- funkcje jak dla MRS z tą różnicą, że zabudowa ma nawiązywać charakterem ściśle do historycznej zabudowy Tyrolskiej. Dotyczy to także modernizacji i renowacji zabudowy istniejącej.

R E - tereny zabudowy wymagającej rewaloryzacji, docelowo na M, UT i PU,

P U - tereny usług i przemysłu,

- funkcje preferowane:

- usługi handlu i gastronomii,
- przemysł i rzemiosło,
- usługi różne,

Przewidywana intensywność zabudowy brutto Iz= do 0,5 .

-funkcje towarzyszące i uzupełniające:

- mieszkalnictwo jednorodzinne związane głównie z właścicielami,
- usługi jak dla UT,
- zieleń urządzona o funkcjach użytkowych, izolacyjno - ochronnych i ozdobnych,
- komunikacja lokalna, parkingi.
- infrastruktura techniczna związana z lokalnymi potrzebami.

U T - tereny usług „turystycznych”,

- funkcje preferowane:

- usługi turystyczno - rekreacyjne,
- usługi kultury i związane z kulturą,
- usługi sanatoryjno - uzdrowiskowe,
- zieleń kompozycyjna i rekreacyjna,

Przewidywana intensywność zabudowy brutto Iz= do 0,25 . Do obliczeń nie należy przyjmować powierzchni: istniejącej zabudowy, leśnych, zieleni izolacyjnej, parków, wód otwartych oraz obiektów unikalnych przyrodniczo jak oczka wodne, wychodnie skalne, itp.

-funkcje towarzyszące i uzupełniające:

- mieszkalnictwo jednorodzinne - rozproszone,
- usługi towarzyszące (nieuciążliwe),
- zieleń urządzona o funkcjach użytkowych, izolacyjno - ochronnych i ozdobnych,
- rolnictwo (preferowane sady, ogrodnictwo, hodowla),
- komunikacja lokalna, parkingi.
- infrastruktura techniczna związana z lokalnymi potrzebami.

UTO - tereny usług turystycznych - ograniczonych,

- zabudowa ograniczona do niezbędnego minimum z jednoczesnym maksymalnymi zabezpieczeniami przed szkodliwym oddziaływaniem na środowisko naturalne.

G - tereny rezerwowe, obszar występowania kopalin - użytkowych złóż granitu, tereny wyłączone z zabudowy kubaturowej.

OP nr - tereny ochrony przyrody, różny zakres dla poszczególnych terenów (oznaczonych numerami), bliższy opis w p. 3.3.1.

Inne funkcje naniesione na tych obszarach podlegają ograniczeniom wynikającym z potrzeb ochrony przyrody, do uściślenia w Planach Ochrony dla tych obszarów i w MPZP.

K - tereny komunikacji drogowo kolejowej - tunel i większe węzły komunikacyjne

- funkcje towarzyszące i uzupełniające:

- usługi towarzyszące, turystyczne, handel,
- administracja związana z obsługą przejścia granicznego.

PP - tereny przeciwpowodziowe (nowe). Obszary gdzie jest naturalna możliwość wykonania zbiorników retencyjnych przeciwpowodziowych. Tam gdzie są sprzyjające warunki naturalne (spadki terenu i wystarczający przepływ wody) proponuje się instalowanie małych elektrowni wodnych. Tereny te zaleca się obsadzać uprawami wierzbowymi (odmiana Saliks Viminalis lub wikliny użytkowe). Dopuszcza się (w stosownym zakresie) wykorzystanie tych terenów jako terenów doczyszczania ścieków (DŚ).

DŚ - tereny biologicznego doczyszczania ścieków. Obszary gdzie jest naturalna możliwość wykonania biologicznych doczyszczalni ścieków (po oczyszczeniu w oczyszczalni konwencjonalnej). Tereny te należy obsadzać uprawami wierzbowymi (jak PP).

W Studium nie zostały wyznaczone tereny na lokalizację elektrowni wiatrowych i elektrowni wodnych. Zasadniczo nie stawia się ograniczeń w ich lokalizacji, o ile nie będzie ona sprzeczna ze zdrowym rozsądkiem i obowiązującymi przepisami.

Ze względu na wyjątkowe walory krajobrazowe Gminy, wydawanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dla pierwszej inwestycji dla terenów o poszczególnych funkcjach (dotyczy to także siedlisk rolniczych), powinno być poprzedzone opracowaniem dla tego całego terenu koncepcji programowo - funkcjonalnej.

Taka koncepcja programowo - funkcjonalna powinna być przykładowo opracowana dla terenów o funkcji UT na północnym obrzeżu zbiornika Sosnówka. W uzasadnionych przypadkach powinny być to koncepcje wariantowe lub wybierane w drodze konkursów. Koszt tych projektów powinien sprawiedliwie obciążać poszczególnych inwestorów, co będzie wymagało indywidualnego podejścia dla poszczególnych obszarów.

5.4 Obszary wskazane do objęcia planami miejscowymi

W zasadzie cały teren Gminy, poza Przesieką (która ma aktualnie opracowany plan miejscowy) powinien zostać objęty planami miejscowymi. Takie jest także ustalenie opracowywanej równolegle „Strategii rozwoju Gminy Podgórzyn do 2010”.

Obszary dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - (MPZP) sporządza się obowiązkowo, określa art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 07 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym (jednolity tekst w Dz. U. nr 15 poz. 139 z 1999 roku).

Zgodnie z w/w przepisem MPZP sporządza się obowiązkowo :

1. jeżeli przepisy szczególne tak stanowią (Czyli dla obszarów o których mowa w art.6 ust.5 pkt.7, ze względu właśnie na te szczególne przepisy. Przepisy te są wymienione w dalszej części tekstu),
2. dla obszaru, na którym przewiduje się realizację programów, o których mowa w art. 54d (czyli uchwalane przez sejmik województwa programy wojewódzkie służące realizacji ponadlokalnych i regionalnych celów publicznych) i w art. 58 ust. 1 (czyli sporządzane przez ministrów i centralne organy administracji rządowej programy zawierające zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych),
3. dla obszaru, na którym przewiduje się zadania dla realizacji lokalnych celów publicznych z wyjątkiem zadań związanych z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego,
4. dla obszarów, o których mowa w art. 6 ust. 5 pkt 5a (czyli obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową wynikającą z potrzeby zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej),
5. dla obszaru, o którym mowa w art. 6 ust 5 pkt 7, ze względu na istniejące uwarunkowania (czyli obszar jak w p. 1. ale z innego względu).

Najważniejszymi przepisami, które stanowią że MPZP sporządza się obowiązkowo, są :

- a. Ustawa o ochronie przyrody z dn. 16.10.91 r. (Dz. U. nr 114 poz. 492 - art. 34 ust. 2 i art. 44). Chodzi tu o „obszar chronionego krajobrazu” i „zespół przyrodniczo krajobrazowy”, poddawany ochronie przez radę gminy (lub wojewodę),
- b. Ustawa o ochronie dóbr kultury z 15.02.62 r. (Dz. U. nr 10 poz. 48 - art. 11 ust. 1). Chodzi tu o przypadki, woli wprowadzania stref ochronnych „konserwatorskich” lub specjalnego rodzaju - sposobu zagospodarowania terenu, w celu realizacji obowiązku dbania o dobra kultury przez organ jednostki samorządu terytorialnego. Wola taka może być zrealizowana poprzez opracowanie lub zmianę MPZP,
- c. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3.02.95 r. (Dz. U. nr 16 poz. 78 - art. 7 ust. 1). „Przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne dokonuje się w MPZP, sporządzonym w trybie określonym w przepisach o zagospodarowaniu przestrzennym”,
- d. Ustawa - Prawo geologiczne i górnicze z 4.02.94 r. (Dz. U. nr 27 poz. 96 - art. 53 ust. 1 i inne). Dla obszarów i terenów górniczych (w rozumieniu prawa geologicznego) należy sporządzać MPZP, z tego względu, że bez aktualnego MPZP nie ma praktycznie możliwości (przeważnie)

prowadzenia wydobycia kopalin. Przed MPZP powinny być opracowane specjalistyczne dokumentacje geologiczne.

Ponadto jak wynika ogólnie z ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, konieczność opracowania, względnie zmiany MPZP, wystąpi w przypadku woli zmiany dotychczasowych zasad zagospodarowania terenów i kształtowania zabudowy. Zgodnie z art. 12 ust. 2 „Z wnioskiem o sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może wystąpić każdy”.

Moment - czasokres, powstania obowiązku przystąpienia do sporządzenia MPZP, określa art. 13 ust. 2 Ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym.

Biorąc pod uwagę powyższe przepisy oraz występujące uwarunkowania, obszarami które powinny być objęte MPZP są:

- 1) Obszar chronionego krajobrazu (OP1 - SWS) „Stawy Podgórzyńskie - Wzgórza Łomnickie - Struga Głębocka” wraz z miejscowościami Staniszków i Głębock.

Szczególnego uwzględnienia wymaga rejon projektowanej drogi krajowej.

MPZP powinien być poprzedzony, względnie opracowywanymi równolegle, przyrodniczymi planami ochrony obejmującymi:

- ⇒ zespół przyrodniczo krajobrazowy „Witosza”,
- ⇒ zespół przyrodniczo krajobrazowy „Czop”,
- ⇒ zespół przyrodniczo krajobrazowy „Grodna”,
- ⇒ użytek ekologiczny „Oczko wodne - Staniszków”,
- ⇒ pomnik przyrody nieożywionej - odsłonięcie zwietrzelin granitu (PPN-5) „Głębocka Skała”,
- ⇒ i na końcu przyrodniczy projekt ochrony dla tego całego obszaru chronionego krajobrazu „SWS”.

- 2) Miejscowość Sosnówka i miejscowość Marczyce, wraz z terenami przylegającymi do Zbiornika Sosnówka w Podgórzyźnie.

MPZP dla tego obszaru powinno być poprzedzone opracowaniem przyrodniczych planów ochrony dla:

- ⇒ użytku ekologicznego OP6 „Góra Grabowiec” (część w granicach Miłkowa),
- ⇒ użytku ekologicznego OP5 „Dolina Czerwonki”.

- 3) Miejscowość Podgórzyń ze szczególnym uwzględnieniem rejonu planowanego wlotu do tunelu „Karkonoskiego”, nowej drogi krajowej, drogi wojewódzkiej i nowego odcinka kolei wraz z towarzyszącym kompleksem obsługi przejścia granicznego i usług.

Tak jak powyżej, należy opracować przyrodniczy plan ochrony dla OP7 - użytku ekologicznego „Dolina Podgórnej” zawierającego PPN-7 „Szachownica”, PPN-8 „Jar Kaczej” i PPN-9 „Wodospad Podgórnej”.

- 4) Miejscowość Miłków ze szczególnym uwzględnieniem nowej trasy drogi wojewódzkiej nr 366 - obejścia Miłkowa i ronda.

Tak jak powyżej należy opracować przyrodniczy projekt ochrony dla PPN-1 „Miłkowskie Granity”.

- 5) Miejscowość Ściegny ze szczególnym uwzględnieniem nowej trasy drogi wojewódzkiej nr 366 - obejścia Ściegien i ronda.

Tak jak powyżej należy opracować przyrodniczy projekt ochrony dla OP8 - użytku ekologicznego „Kozi Grzbiet”, zawierającego PPN -10 „Skałki Apliowe”.

- 6) Miejscowość Borowice ze szczególnym uwzględnieniem wyciągu narciarskiego - gondolowego w rejon Góry Smogorni.

Tak jak powyżej należy opracować przyrodniczy projekt ochrony dla OP3 Strefy poszerzenia obszaru K.P.N. zawierającej PPN-11 „Zamczysko”, części OP7 użytku ekologicznego „Dolina Podgórznej, Czerwienia i Kaczej” i OP9 - użytku ekologicznego „Górna Myja”. Projekt dla OP3 należy opracować wariantowo (połączenie z KPN) w jednoczesnym powiązaniu z zagadnieniem wyciągów narciarskich (także wyciągu w Przesiece) i rejonem OP4 w Zachełmiu.

- 7) Miejscowość Zachełmie ze szczególnym uwzględnieniem rejonu tunelu „Karkonoskiego”.

Tak jak powyżej należy opracować przyrodniczy projekt ochrony dla OP4 - użytku ekologicznego „Wilgotne Łąki” i OP2 użytku ekologicznego „Łąki Zachełmiańskie”, zawierający PPN-6 wyrobisko po pegmatytowe „Rudzianki”. Projekt dla OP2 należy opracować wariantowo (połączenie z KPN - wyciągi) .

- 8) Miejscowość Przesieka ze szczególnym uwzględnieniem wyciągu narciarskiego gondolowego na Suchą Górę.

Tak jak powyżej należy opracować przyrodniczy projekt ochrony dla części OP7 i PPN- 2, 4 i 9.

Na obszarze Gminy nie występowały (w momencie uchwalania Studium) obszary wymagające sporządzania planów miejscowych ze względu na przewidywaną realizację programów wojewódzkich lub programów zawierających zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych (art.13 ust.1 pkt.2 u. o z. p.) .

5.5 Wnioski do opracowań i programów ponadlokalnych

5.5.1 Wnioski do programów zadań rządowych, planu zagospodarowania przestrzennego województwa i strategii rozwoju województwa Dolnośląskiego

- a - uwzględnienie istniejących i planowanych obszarów ochrony przyrody (OP) jako elementów ponadlokalnego systemu ochrony przyrody i kształtowania krajobrazu (jednocześnie wnioskuję się o nie przywracanie byłego obszaru chronionego krajobrazu Karkonosze - Góry Izerskie i nie ustanawianie Łomnickiego parku krajobrazowego),
- b - uwzględnienie Gminy Podgórzyn w sieci osadniczej jako obszaru o następujących funkcjach dominujących:
 - ⇒ turystycznej i letniskowo - zimowiskowej,
 - ⇒ sportowo - rekreacyjnej,
 - ⇒ leśnej i rolniczej - hodowlanej,
 - ⇒ mieszkaniowej.
- c - zapewnienie poprawy obsługi komunikacyjnej gminy poprzez wykonanie nowych odcinków dróg:

⇒ na odcinku Podgórzyn - Jelenia Góra (Cieplice - Osiedle Dwudziestolecia) dwuetapowo:

Etap I - nowa droga jednojezdniowa - 1x2 klasy G (dorobienie drugiej nitki do drogi istniejącej - powiatowej nr 103), wykonana w sposób uwzględniający wykonanie Etapu II tej drogi,

Etap II - dobudowanie drugiej jezdni do jezdni z Etapu I, tak aby otrzymać drogę 2x2 klasy GP, jako drogę krajową związaną z tunelem Karkonoskim.

⇒ na odcinku Cieplice - Osiedle Dwudziestolecia do Staniszwowa i dalej przez Jelenią Górę, nowa droga krajowa 2x2 klasy GP - dalszy ciąg drogi jak wyżej w Etapie II,

⇒ obejście Miłkowa, nowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 366 (w ramach modernizacji tzw. „Drogi Sudeckiej”) i związane z tym niejako automatyczne przekwalifikowanie odcinka drogi powiatowej nr 101 na odcinek drogi krajowej nr 366,

⇒ modernizacja skrzyżowania drogi nr 366 i 101 - rondo,

⇒ obejście Ściegien , nowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 366, podobnie jak dla Miłkowa,

⇒ nowy odcinek drogi wojewódzkiej nr 366 (nowa trasa) łączący Podgórzyn z Cieplicami - Osiedle Orle i prowadzący dalej - łączący się z planowanym obejściem Wojcieszyc (drogą powiatową nr 12124). Jest tu możliwość wykonania bezkolizyjnego skrzyżowania z trakcją kolejową ,

⇒ nowa droga powiatowa „turystyczna” na trasie Wilcza Poręba - Krzaczyzna.

d - uwzględnienie realizacji budowy Tunelu Karkonoskiego z Podgórzyna Dolnego (podnóże Góry Chełm) do Republiki Czeskiej w rejonie miejscowości Vrchlabi ,

e - uwzględnienie istniejących i planowanych elementów zagospodarowania turystycznego Gminy w planowaniu ponadregionalnych i regionalnych systemów zagospodarowania turystycznego ,

f - uwzględnianie Gminy w regionalnych systemach energetycznych ,

g - uwzględnienie Gminy w regionalnych systemach zbierania, odbioru, wywozu i utylizacji odpadów niebezpiecznych i przemysłowych ,

h - uruchomienie przejścia granicznego turystycznego na Przełęczy Karkonoskiej.

5.5.2 Wnioski do studiów i planów Gmin sąsiadujących i Powiatu Ziemskiego

1 - Wyznaczenie elementów układu komunikacyjnego i systemów technicznych przedstawionych w części graficznej Studium poza granicami Gminy,

2 - uwzględnienie terenów ochrony przyrodniczej poza granicami Gminy (w szczególności dotyczy obszaru ochronionego krajobrazu - OP1 SWS - Stawy Podgórzyńskie - Wzgórza Łomnickie - Struga Głębocka oraz poszerzenie Karkonoskiego Parku Narodowego,

3 - kształtowanie zagospodarowania na terenach przyległych do Gminy w sposób nie kolidujący z rozwiązaniami przyjętymi w Studium,

5.6 Legenda rysunku „Synteza Studium”

Granice :

linia rozgraniczająca tereny o różnym przeznaczeniu,
 granica państwa, granica gminy,
 granica miejscowości - sołectwa,
 granica Zbiornika „Sosnówka” w budowie,
 gr. terenów zalanych w czasie powodzi w 97 r.

Układ komunikacyjny :

droga krajowa postulowana,
 droga wojew. istniejąca i postulowana,
 drogi powiatowe istniejące i postulowane,
 drogi z barierami i przepustami dla zwierząt,
 drogi pozostałe (w/g mapy topograficznej),
 linia kolejowa postulowana,
 projektowana trasa tunelu kolejowego.

Środowisko przyrodnicze :

W - wody, rzeki i strumienie,
 ZL - lasy, ZP, ZC - parki, cmentarze,
 OP1- granice terenów projektowanych do ochrony przyrodniczej- nr,
 G - tereny użytkowych złóż granitu,
 - pomnik przyrody nieożywionej do objęcia ochroną - nr ,
 - granice stref ochrony ujęć wody,
 - obszar wymagający wyznaczenia strefy ochrony ujęć wody,
 - granica Karkonoskiego Parku Narodowego, - granica otuliny K.P.N. ,
 - granica projektowanego poszerzenia Karkonoskiego Parku Narodowego,
 - granica G.Z.W.P. „Karkonosze” nr 344,
 - granica zespołu przyrodniczo krajobrazowego,

Środowisko kulturowe :

stanowisko archeologiczne - nr . . . , strefy ochrony archeologicznej,
 zabytki (objęte ochroną konserwatorską).

Obszary zabudowane /zainwestowane/ z przewagą :

MU - zabudowy mieszkaniowej i usług
 UP - przemysłu, składów i obiektów komunalnych
 U - usług publicznych i turystyki

Obszary o projektowanym przeważającym przeznaczeniu:

R - rolnicza przestrzeń produkcyjna wyłączona z zabudowy -R i rolnicza pozostała,
 DL - dolesienia,
 P, ZI - zieleń parkowa i izolacyjna,
 M - zabudowa mieszkaniowa,
 MRS - zabudowa mieszk. rozproszona „standardowa”,
 MRR - zabudowa mieszk. rozproszona „rezydencyjna”,
 MT - zabudowa mieszkaniowa „Tyrolska”,
 RE - zabudowa do rewaloryzacji,
 PU - przemysł i usługi,
 UT - usługi turystyczne, kultury i sanatoryjne,
 UTO- usługi turystyczne ograniczone,
 K - tereny komunikacji,
 PP - tereny przeciwpowodziowe,
 DŚ - tereny biologicznego doczyszczania ścieków,
 Pole bez oznaczenia - pole rezerwowe.

Infrastruktura techniczna :

linia energetyczna 110 kV, linia energetyczna 20 kV - napowietrzna,
 linia energetyczna 20 kV -kablowa, stacja transformatorowa 20 kV,
 ujęcie wody - powierzchniowe, ujęcie wody - głębinowe,
 sieć wodociągowa magistralna,
 zaplanowana magistrala wodna 2 x 600mm,
 kanalizacja magistralna grawitacyjna,
 kanalizacja magistralna tłoczna,
 oczyszczalnia i przepompownia ścieków,
 granice terenów dopuszczalnego stosowania grupowych oczyszczalni ścieków,
 granice normatywnych stref ochronnych,
 gazociąg wysokiego ciśnienia i stacja gazu redukcyjno pomiarowa,

Obiekty turystyczne :

szlaki turystyczne,
 wyciągi narciarskie,
 ścieżki rowerowe istniejące,
 ścieżki rowerowe do realizacji,
 miejsca widokowe z panoramą,
 przewidywane przejście graniczne - turystyczne.